

BIULETYN ROK XIV/2004 NR 3

INFORMACYJNY



ŚLĄSKA AKADEMIA MEDYCZNA
W KATOWICACH

ISSN 0867-7646

W numerze m.in.:

- Inauguracja roku akademickiego 2004/2005 str. 1-13
- Kolejne akredytacje dla SAM str. 14
- Pensum dydaktyczne str. 16-17
- Kryteria przyjęć na studia str. 18-21
- Konferencje str. 29-31

ETYKA BADAŃ KLINICZNYCH I ...NIE TYLKO

Wykład prof. dr. hab. Michała Tendery,
inaugurujący rok akademicki 2004/2005
w Śląskiej Akademii Medycznej

O wyborze tematu niniejszego wykładu zdecydowały przede wszystkim takie czynniki, jak skala problemu badań klinicznych i ich społeczny odbiór, a także chęć rozważenia samego pojęcia etyki, żyjemy bowiem w czasach charakteryzujących się zanikiem etosu elit. Zjawisko to jest najbardziej widoczne w polityce, jednak – jak mi się wydaje – nie omija żadnego środowiska. Warto więc, aby dla każdego z nas od czasu do czasu etyka stała się przedmiotem medytacji.

W Polsce w ciągu roku rejestruje się około 400 nowych badań klinicznych, uczestniczy w nich bądź uczestniczyły blisko 25 tys. osób i ponad 1600 rekrutujących ośrodków. Społeczna percepcja badań klinicznych jest negatywna, głównie za sprawą mediów, które nierzadko stwarzają obraz, jakoby polscy pacjenci byli ofiarami badań klinicznych, Polska zaś poligonem doświadczalnym, realizującym badania, których przeprowadzenie gdzie indziej na świecie byłoby niemożliwe (jako przykład niech posłuży choćby niedawny numer jednego z popularnych tygodników, w którym – sądząc po okładce – artykuł o polskim króliku doświadczalnym uznano za temat znacznie istotniejszy niż wiadomość o śmierci wielkiego poety).

Badania kliniczne służą poprawie realizacji bardzo prostych i oczywistych dla każdego z nas celów leczenia, takich jak: przedłużenie życia, zahamowanie progresji choroby oraz poprawa jakości życia pacjenta.

Najczęstszym sposobem oceny realizacji celów leczenia jest doświadczenie lekarskie (medycyna empiryczna), dru-

gim zaś zastosowanie badań kontrolowanych, z odpowiednią grupą porównawczą, losowym doбором chorych do poszczególnych grup badanych, w modelu podwójnie ślepej próby.

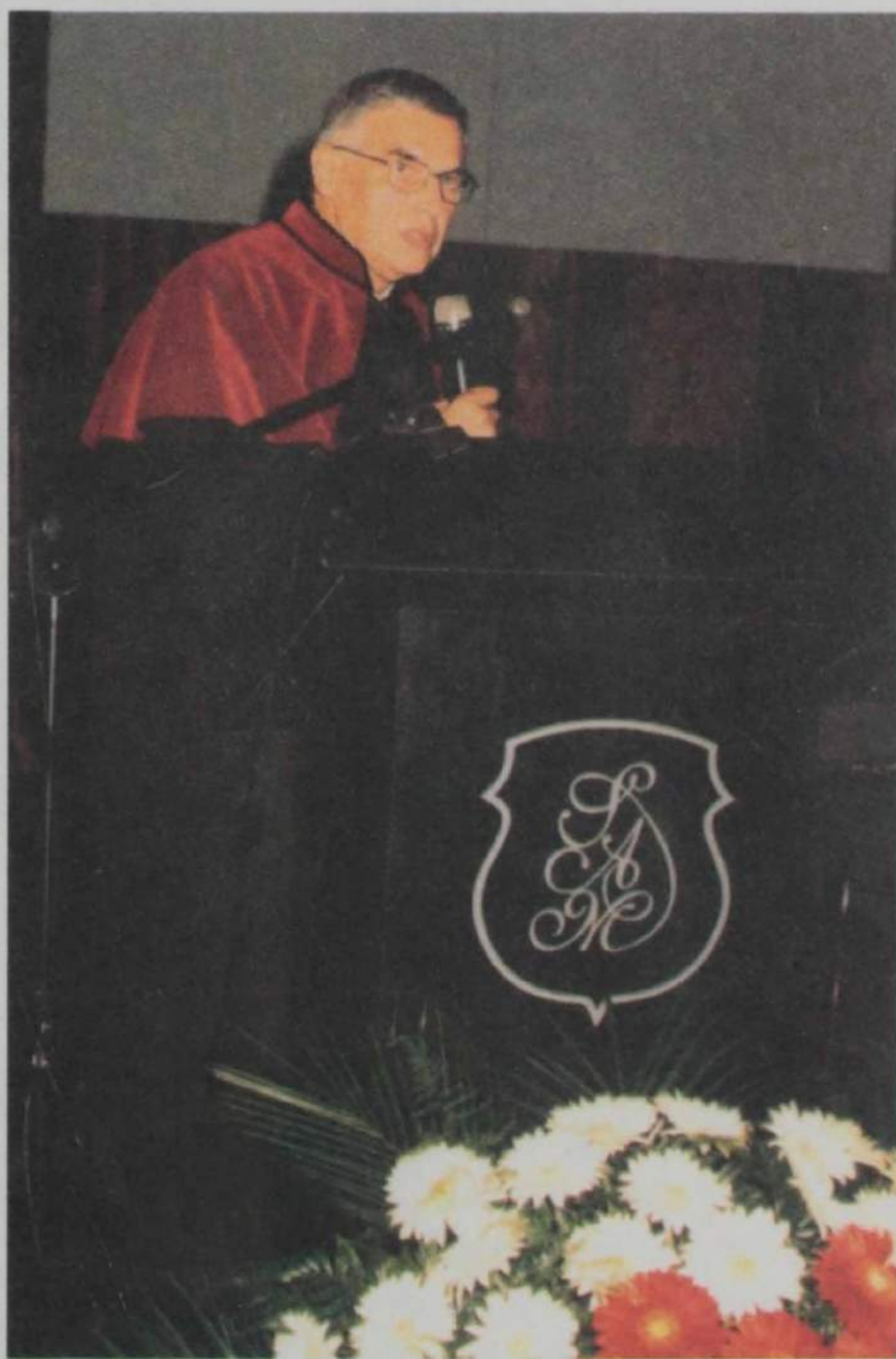
Doświadczenie kliniczne ukształtowało medycynę aż do czasów najnowszych i trudno byłoby przecenić jego znaczenie. Szczególnie przydatne okazało się w ocenie leczenia ostrych stanów chorobowych, cechujących się znaczną śmiertelnością. Dobry przykład mogą tu stanowić ostre zapalenia bakteryjne. Prawdziwy przełom w tym zakresie przyniosło zastosowanie penicyliny (1941 r.), dzięki której uzyskano tak istotną redukcję śmiertelności, że potwierdzenie skuteczności leku w badaniach kontrolowanych nie było już konieczne.

Doświadczenie kliniczne ma jednak poważne ograniczenia, zaliczają się do nich: subiektywizm spojrzenia, brak odpowiedniej grupy odniesienia, a także mała liczba zdarzeń obserwowanych przez pojedynczego badacza, w związku z czym konieczne staje się zastosowanie tzw. zastępczych

końcowych punktów obserwacji (*surrogate end-points*).

Zastępcze punkty końcowe stanowią także element badań kontrolowanych, a ich wykorzystanie jest konstruowaniem wniosków na podstawie przesłanek pośrednich. Chciałbym jednak Państwu przedstawić dwa przykłady, świadczące o tym, że rozumowanie takie może być błędne.

Pierwszy przykład dotyczy empirycznego leczenia komorowych zaburzeń rytmu. Rozumowanie jest następujące: najczęstszą przyczyną nagłej śmierci



Fot. Halina Śrubor

sercowej jest migotanie komór, a obecność arytmii komorowych jest wskaźnikiem zagrożenia nagłą śmiercią. Powstaje więc teza, że wygaszenie arytmii ko-

ciąg dalszy na str. 2

ETYKA BADAŃ KLINICZNYCH I ...NIE TYLKO cd. ze str. 1

morowych musi zmniejszać ryzyko nagłego zgonu. Aby przetestować prawdziwość tezy, przeprowadzono badanie CAST [NEJM 1989], mające wykazać, że wygaszenie arytmii komorowych przy użyciu leków antyarytmicznych blokujących prąd sodowy zmniejsza zagrożenie nagłą śmiercią u chorych po zawale serca. Leki były bardzo skuteczne w wygaszaniu arytmii, jednak – ku zaskoczeniu badaczy – śmiertelność w grupie otrzymującej antyarytmiki nie tylko nie była niższa, ale ponaddwukrotnie wyższa niż w grupie nie otrzymującej tych preparatów. Tak więc koncepcja, że na podstawie działania antyarytmicznego można przewidywać poprawę przeżycia, okazała się niesłuszna.

Podobny rezultat uzyskano w przypadku badań nad niewydolnością serca. Opierając się na fakcie, że istotą tego schorzenia jest upośledzenie kurczliwości lewej komory, wysunięto koncepcję, zgodnie z którą zastosowanie leków poprawiających kurczliwość powinno poprawić przeżycie chorych. I tu jednak spotkała nas wielka niespodzianka – wszystkie leki poprawiające kurczliwość (z wyjątkiem naparstnicy) powodowały nie zmniejszenie, lecz zwiększenie śmiertelności.

Nie można więc z zasady przewidywać poprawy rokowania na podstawie obserwacji pośrednich, lecz trzeba odnieść się do bezpośrednich celów leczenia – zgonów i nagłych zachorowań, wymagających hospitalizacji, przy czym za najważniejszy element oceny skuteczności leczenia uznaje się całkowitą liczbę zgonów. Dla stwierdzenia, czy leczenie przynosi korzyść, można też posłużyć się złożonym punktem końcowym. Zastępcze punkty końcowe nadal znajdują zastosowanie w ocenie mechanizmu działania leku we wczesnej fazie badań.

Jako dowód znaczenia medycyny opartej na faktach niech posłuży przykład kolejnego zaskakującego wyniku badań, tym razem dotyczący zastosowania leków beta-adrenolitycznych w niewydolności serca.

Kiedy kończyłem studia medyczne, niewydolność serca stanowiła jedno z klasycznych przeciwwskazań do stosowania tej grupy leków, z uwagi m.in. na ich działanie inotropowo ujemne, to znaczy zmniejszające kurczliwość serca. Dziś we wszystkich standardach terapii przewlekłej niewydolności serca wymienia się je jako podstawową grupę leków. Drogę do tego miejsca beta-blokerzy torowały sobie przez ponad 20 lat. Przytoczę tu rezultaty badania COPERNICUS [Packer et al. NEJM 2001], obejmującego chorych z ciężką niewydolnością sercową, w którym zmniejszenie śmiertelności w grupie leczonej beta-blokerem osiągnęło 35%; pożądane efekty działania leku u wszystkich badanych potwierdziła także analiza złożonych punktów końcowych i analiza podgrup. Bez tego rodzaju bezpośrednich dowodów beta-blokerzy nigdy nie znalazłyby zastosowania w niewydolności serca, a wielu chorych umierałoby niepotrzebnie.

Nie zawsze jednak działanie badanego leku jest korzystne, może natomiast okazać się neutralne, a nawet szkodliwe. Konieczne są zatem regulacje prawne zabezpieczające interesy chorego podawanego eksperymentowi klinicznemu. Formalne regulacje prawne zawarte są w trzech rodzajach dokumentów:

- Deklaracji Helsińskiej, określającej ogólne zasady dopuszczalności badań,
- Zasadach Dobrej Praktyki Lekarskiej, zawierających rozwiązania szczegółowe,
- ustawodawstwie krajowym, określającym logistykę działania w poszczególnych państwach.

W praktyce regulacje prawne zabezpieczają interesy badanego przed rozpoczęciem badania, w trakcie jego trwania i po zakończeniu.

Niezwykle ważna jest rola komisji bioetycznych. Chciałbym jednak zwrócić uwagę na dwa inne prawne mechanizmy ochronne: działanie komisji ds. bezpieczeństwa badania oraz monitorowanie działań niepożądanych po wprowadzeniu leku na rynek.

Komisja ds. bezpieczeństwa badania jest jedyną grupą osób, mogącą śledzić jego przebieg w sposób niezakodowany. Statystyczne granice skuteczności i bezpieczeństwa badania są określone od początku w protokole badania. Komisja – na podstawie stale aktualizowanych danych – może oceniać kierunek, w jakim zmierza wynik badania – jeśli analiza statystyczna wykazuje neutralność wyniku cząstkowego, badanie można bezpiecznie kontynuować, gdy natomiast widoczny jest efekt pozytywny, badanie zostaje przerwane, aby nie pozbawiać tej korzyści chorych otrzymujących placebo. Badanie jest przerywane również wówczas, gdy lepsze okazuje się placebo, oznacza to bowiem szkodliwość badanego leku. Procedura taka jest niewątpliwie skuteczna, zapobiegając zbyt długiej, niepotrzebnej ekspozycji chorego na udział w badaniu klinicznym.

Drugim mechanizmem prawnym, zabezpieczającym interesy leczonych, jest zbieranie danych o niekorzystnym działaniu leku po jego dopuszczeniu do użytku. Można tu przytoczyć przykład cerivastatyny, leku bardzo efektywnie obniżającego stężenie cholesterolu i to przy zastosowaniu dawki około 100-krotnie niższej od dawek innych leków z tej grupy. Dane porejestacyjne wykazały jednak u pacjentów zażywających cerivastatynę 60-krotnie wyższe niż dla innych statyn prawdopodobieństwo wystąpienia niewydolności nerek, spowodowanej rozpadem mięśni szkieletowych. Obserwacje te były podstawą wycofania leku z obrotu, mimo niskiego zagrożenia bezwzględne.

Podane przykłady świadczą o tym, że ponadnarodowe regulacje prawne gwarantują badanym wystarczające bezpieczeństwo, a Polska nie jest terenem sprzyjającym samowoli badawczej. Co więcej, liczne dane dowodzą, że nawet chorzy otrzymujący placebo mogą odnieść korzyść z udziału w badaniu. Warto wskazać choćby na wspomniane już badanie COPERNICUS [Packer et al. Circulation 2002], w którym istotną subiektywną poprawę stwierdzało około

40% pacjentów otrzymujących placebo (zjawisko to można wyjaśnić dwojako – zarówno odczuwaną przez chorego nadzieją, związaną z badaniem, jak i lepszą dostępnością pomocy medycznej w trakcie badania).

Czy oznacza to, że prowadzenie badań klinicznych nie daje podstaw do jakichkolwiek obaw? Z pewnością nie. Nieprawidłowa lub niezrozumiała dla pacjenta informacja, a także wykorzystywanie zależności chorego od lekarza, to przykłady potencjalnych zagrożeń.

Zawsze jednak główną obawą pozostaje uświadomienie, że podejmując badania nie potrafimy wykluczyć szkodliwości leku. Możliwość taka jest nieuniknioną ceną, jaką uczestnicy badań płacą za dokonujący się postęp terapii. Dotyczy to zarówno chorych, jak i zdrowych ochotników, zaangażowanych w badania kliniczne na wczesnych ich etapach.

Badacz, chcąc zachować zasady etyki, musi próbować utożsamić się z badanym, postawić się w jego położeniu. Najlepiej obrazuje to sytuacja, w której badacz sam staje się badanym. Krakowscy profesorowie **Ryszard Gryglewski** oraz **Andrzej Szczeklik** są jednymi z odkrywców prostacykliny. Byli też pierwszymi ludźmi, którzy poddali się działaniu tego leku – wypróbowali go na sobie, ponosząc ryzyko podmiotu eksperymentu medycznego. To działanie warte przypomnienia i godne najwyższego szacunku. Postawa taka pokazuje też istotę, kwintesencję etyki, którą jest współlistnienie kanonu zasad z jednością myśli, słowa i postępowania. Mówienie prawdy. Nazywanie białego białym, a czarnego czarnym.

To prosta prawda dotycząca badań klinicznych... i nie tylko.

Prof. dr hab. n. med. **Michał Tendera** jest kardiologiem, od 1995 roku kieruje III Katedrą i Kliniką Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu. Członek wielu polskich i zagranicznych towarzystw naukowych. Były prezes ZG Pol. Tow. Kardiologicznego (1995–1998). Od 1998 roku członek Zarządu Głównego (w latach 2000–2002 także skarbnik) European Society of Cardiology (ESC), we wrześniu 2002 wybrany prezesem elektem ESC, 31 sierpnia 2004, podczas odbywającego się w Monachium XXVI Kongresu ESC, objął funkcję prezesa na kadencję 2004–2006. (Red.)

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2004/2005 W ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

Piątego października 2004 r. w Domu Muzyki i Tańca w Zabrze odbyła się 57. inauguracja roku akademickiego w Śląskiej Akademii Medycznej. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością wojewoda śląski **Lechosław Jarzębski**; dyrektor Gabinetu Ministra Zdrowia **Wojciech Kutyla**; parlamentarzyści RP – senatorowie – **Krystyna Bochenek** i **Tadeusz Wnuk**, posłanki i posłowie – **Barbara Blida**, **Barbara Błońska-Fajfrowska**, **Wojciech Szarama** i **Zbyszek Zaborowski**; prezydenci i wiceprezydenci Zabrze, Bytomia i Sosnowca – **Jerzy Golubowicz**, **Krzysztof Wójcik** i **Ryszard Łukawski**; dyrektor Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Katowicach **Wojciech Matecki**; duszpasterz akademicki; dyrektorzy szpitali klinicznych Śląskiej Akademii Medycznej oraz zakładów opieki zdrowotnej, w których funkcjonują oddziały kliniczne, a także przedstawiciele zarządów medycznych stowarzyszeń zawodowych oraz instytucji związanych z Akademią.

W gronie zaproszonych zasiedli licznie reprezentanci innych środowisk akademickich naszego regionu, w tym: prof. **Michał Kliś** (rektor Akademii Sztuk Pięknych), prof. dr hab. **Jerzy Ziolo** (prorektor Uniwersytetu Śląskiego), prof. dr hab. inż. **Wojciech Cholewa** (prorektor Politechniki Śląskiej), dr hab. **Józef Biolik**, prof. AE (prorektor Akademii Ekonomicznej), dr hab. **Janusz Błaszczyk**, prof. nadzw. AWF (prorektor Akademii Wychowania Fizycznego), prof. zw. dr hab. **Leszek Borcz** (rektor Wyższej Szkoły Ekonomii i Administracji), dr **Jerzy Kopel** (rektor Wyższej Szkoły Zarządzania i Marketingu), dr **Ewa Piaskowska** (rektor Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej i przewodnicząca Kolegium Rektorów Uczelni Niepaństwowych Województwa Śląskiego), dr **Barbara Danowska-Prokop** (prorektor Wyższej Szkoły Zarządzania i Nauk Społecznych), prof. **Jan Ballarin** (dyrektor Instytutu Wokalnego Akademii Muzycznej w Katowicach), prof. dr hab. **Jerzy Rusek** (dziekan Wydziału Humanistycznego Wyższej Szkoły

Zarządzania Marketingowego i Języków Obcych) oraz mł. inspektor mgr **Edward Lesiewicz** (zastępca komendanta Szkoły Policji w Katowicach).

Tradycyjnie pierwszym punktem rozpoczęcia nowego roku akademickiego było przemówienie JM Rektora bilansujące rok miniony, po czym nastąpiła immatrykulacja przedstawicieli nowo przyjętych studentów wszystkich wydziałów, przeprowadzona przez prorektora ds. studiów i studentów – prof. dr hab. **Janusza Koneckiego**, oraz dziekanów – prof. dr hab. **Ewę Malecką-Tenderę**, prof. dr hab. **Lecha Polońskiego**, prof. dr hab. **Krystynę Olczyk**, prof. dr hab. **Zbigniewa Gąsiora** i prof. dr hab. **Jana Zejdę**.

Wyjątkowym momentem inauguracji było powitanie i uhonorowanie jej szczególnych gości – jubilatów – absolwentów Akademii z rocznika 1954. Wszyscy otrzymali z rąk rektora, prof. zw. dra hab. **Tadeusza Wilczoka** dokument odnowienia dyplomu lekarza, upamiętniający 50-lecie ukończenia studiów. Szczególnym akcentem uroczystości było odczytanie Przysięgi Hipokratesa.

Wzruszającym, a przy tym pełnym humoru nawiązaniem do przeszłości była refleksja, jaką w słowie podziękowania za akademickie spotkanie po latach podzielił się z zebranymi prof. dr hab. **Ryszard Korczowski**, przywołując niezwykle barwne postacie ówczesnych nauczycieli akademickich, a także wspominając niepowtarzalną atmosferę kampusu w Rokitnicy oraz zapał w zdobywaniu wiedzy, entuzjazm i optymizm, które – mimo wszystkich niedostatków powojennej rzeczywistości – cechowały młodych adeptów lekarskiej sztuki.

Wzorem lat ubiegłych, w dalszej części uroczystości odbyło się pożegnanie pracowników kończących pracę zawodową oraz wręczenie odznaczeń państwowych i nagród Ministra Zdrowia, indywidualnej i zespołowych, za osiągnięcia dydaktyczne i naukowo-badawcze w roku akademickim 2003/2004.

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2004/2005 dokończenie

Aktu dekoracji krzyżami oficerskimi i kawalerskimi OOP dokonał wojewoda śląski **Lechosław Jarzębski**, dyplomy nagród ministerialnych wręczył dyrektor Gabinetu Ministra Zdrowia **Wojciech Kutyla** (nazwiska nauczycieli akademickich odchodzących na emeryturę oraz osób wyróżnionych odznaczeniami państwowymi i nagrodami Ministra Zdrowia podajemy na str. 26 i 27).

Podziękowanie w imieniu odznaczonych złożył prof. dr hab. **Stanisław Woś**, kierownik II Katedry i Kliniki Kardiochirurgii w Katowicach.

Pierwszy w roku akademickim 2004/2005 wykład w Śląskiej Akademii Medycznej poświęcony był etyce badań klinicznych, przedstawił go prof. dr hab. **Michał Tendera**, szef III Katedry i Kliniki Kardiologii w Katowicach. (T.B.)



Fot. Paweł Bojko



Immatrykulacja.

Fot. Paweł Bojko

Dostojni Goście
Wysoki Senacie
Szanowne Rady Wydziałów
Drodzy Studenci

Niebawem zabrzmiał tradycyjny *Gaudeamus*, otwierając pięćdziesiąty siódmy rok działalności Śląskiej Akademii Medycznej. Niewątpliwie szczególny charakter dzisiejszej uroczystości nadaje obecność w naszym gronie drugiego rocznika absolwentów, którzy przed pięćdziesięciu laty otrzymali dyplomy tej uczelni. Ten szczególny jubileusz jest naturalną okazją do spojrzenia wstecz i wspomnienia pierwszych lat funkcjonowania Akademii oraz ludzi, którzy budowali jej zręby.

W 1954 roku studia na Wydziale Lekarskim rozpoczęło 341 nowych studentów, a na Oddziale Stomatologicznym 225. Ogólna liczba studentów na progu roku akademickiego 1954/1955 wynosiła 2857 osób, w tym: na Wydziale Lekarskim 1683, a na Oddziale Stomatologicznym 1174. Funkcję rektora pełnił od 1 września Pan prof. **Marian Garlicki**, prorektorami byli prof. **Tadeusz Pawlikowski**, zastępca profesora **Witold Łobzowski** oraz prof. **Tadeusz Ceypek**. Władze jedynej wtedy Wydziału Lekarskiego stanowili dziekan Pan doc. **Stanisław Jóźkiewicz** oraz prodziekani prof. **Leonard Deloff** i doc. **Ryszard Wróblewski**. Rada Wydziału liczyła 42 członków, w tym: 12 profesorów zwyczajnych, 8 profesorów nadzwyczajnych, 7 z tytułem zastępcy profesora oraz 15 docentów.

Ówczesną strukturę Akademii stanowiło 16 katedr i zakładów teorii medycyny, 17 katedr klinicznych, 4 katedry i zakłady stomatologiczne, Studium Wychowania Fizycznego, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz Biblioteka, kierowana przez dr. **Marianą Wolańczyką**, której księgozbiór w 1954 r. liczył 45 778 tomów książek i 362 tytuły czasopism. Mimo braku medycznych tradycji naukowych, braku wyposażenia w aparaturę badawczą, wysiłek kadry zaowocował 19 publikacjami skryptowym oraz 228 pracami naukowymi wydanymi w latach 1949–1954.

Tymczasowe rozmieszczenie klinik i zakładów Akademii w kilku miejscowościach do czasu powstania w Zabrze nowoczesnego szpitala klinicznego

PRZEMÓWIENIE INAUGURACYJNE JM Rektora Śląskiej Akademii Medycznej prof. zw. dr. hab. Tadeusza Wilczoka

– z którego budową, mimo wówczas podjętej już decyzji, borykamy się do dnia dzisiejszego – narzuciło różnorodną strukturę organizacyjną szpitali klinicznych w poszczególnych miejscowościach. W Zabrze i Biskupicach, gdzie Akademia przejęła wszystkie szpitale, zostały zorganizowane trzy państwowe szpitale kliniczne, obejmujące całość leczenia zamkniętego i specjalistycznych poradni. Klinikę Chorób Zakaźnych w Bytomiu i Klinikę Psychiatryczną w Lublińcu zorganizowano na bazie oddziałów wydzielonych z istniejących tam szpitali danej specjalności. Wreszcie na terenie Bytomia kliniki: ortopedyczna, chirurgiczna, położnicza i chorób wewnętrznych objęły całość jednego z miejskich szpitali zespolonych z leczeniem otwartym.

Bezpośrednie uczestnictwo pracowników Akademii w zabezpieczeniu potrzeb zdrowotnych zaowocowało organizacją oddziałów polskich naukowych towarzystw specjalistycznych – mikrobiologicznego, pediatrycznego, sekcji ortodontycznej, dermatologicznego, fizjotrycznego, otolaryngologicznego, neurologicznego, chirurgów polskich, radiologicznego i ginekologicznego.

Patrząc na pierwsze lata Akademii nie sposób nie podkreślić wpływu, jaki na życie uczelni miały organizacje studenckie – Bratnia Pomoc, której działalność przejęło ZSP, ZAMP wcielony następnie do ZMP, a którego organizatorem był student medycyny **Edward Wodała**, STN. Wśród inicjatyw podejmowanych przez studentów trzeba też wspomnieć o wydawanym przez studentów miesięczniku „Śląski Medyk”, działalności zespołu wokalnno-tanecznego, zespołu Studenckiej Estrady Medyków „Satyromycyna”, Klubie Młodego Medyka i Dyskusyjnym Klubie Filmowym. Szczególne osiągnięcia notował AZS, którego chlubą były: sekcja szermiercza (założona przez **Tadeusza Małodobrego**, wielokrotnego reprezentanta barw Polski na turniejach w Czechosłowacji i Związku Radzieckim), której wychowanka **Irena Michniewska** była akademicką mistrzynią Polski we florecie na

rok 1952; sekcja lekkoatletyczna, której chlubą był student **Włodzimierz Sokolowski** – trzykrotny akademicki mistrz Polski w pchnięciu kulą; sekcja żeglarska (utworzona z inicjatywy mistrza Śląska, kolegi **Andrzeja Świętochowskiego**), której wychowankami były **Maria Świeżyńska**, akademicka mistrzyni Polski na rok 1953, oraz mistrzyni Śląska **Iwona Tomaszek**; sekcja piłki nożnej, której drużyna trzykrotnie

zdobyła tytuł akademickiego mistrza Polski w klasie A.

Zaproszeni na dzisiejszą uroczystość absolwenci Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego Akademii wspominając swój czas nauki w jej murach określają go jako czas radości, mimo niedostatków z jakimi trzeba było się borykać. Radość przewyciężająca ogólną biedę wynikała z poczucia bezpieczeństwa po latach wojny i przepojona była dumą z białej czapki studenckiej, nadzieją na lepsze jutro, a także pewnością, że po studiach czeka praca. Akademiki tworzyły ciepłą, serdeczną, przyjazną

ciąg dalszy na str. 6-13



Wręczenie okolicznościowych dyplomów ukończenia studiów Absolwentom ŚAM z 1954 r.

Fot. Paweł Bojko



W imieniu Absolwentów Jubilatów głos zabrał prof. dr hab. Ryszard Korczowski.

Fot. Paweł Bojko

atmosferę, sprzyjającą rozwojowi różnych form aktywności studenckiej.

Drodzy Absolwenci rocznika 1954

Witam Was serdecznie na naszej inauguracji. Dzisiejsza Akademia, co oczywiste, różni się od tej, którą pamiętacie z czasów Waszych studiów, ale jej obecny kształt jest także Waszą zasługą. Wielu z Was podjęło trud jej budowania, wszyscy zaś byli jej ambasadorami realizującymi misję lekarza, służąc zdobytą wiedzą tam, gdzie przyszło im pracować. Z perspektywy minionych lat najlepiej widać, jak pełne poświęcenia i utalentowane było Wasze pokolenie. Nazwiska wielu utrwalone są w naukowym dorobku różnych specjalności medycyny, wielu może poszczycić się pionierskimi osiągnięciami. Wielu należy do grona najbardziej zasłużonych organizatorów ochrony zdrowia w regionie i kraju. Wszyscy zaś w sposób godny naśladowania dochowaliście wierności złożonemu przed 50 laty przyrzeczeniu. Dziękuję Wam za to i życzę, aby duma z Waszej Alma Mater była nadal radością Waszego życia.

Szanowni Państwo

Inauguracja roku akademickiego jest tradycyjnie okazją do zbilansowania osiągnięć i niedostatków mijającego roku akademickiego, dlatego też proszę pozwolić na poświęcenie im dalszej części mojego wystąpienia.

Zacznę od ważnego w życiu Akademii wydarzenia, jakim niewątpliwie była styczniowa Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, której gospodarzami byliśmy po raz pierwszy. Obradowała ona w Katowicach w dniach 28 i 30 stycznia 2004 roku. Towarzyszyła jej Konferencja Prezydium KRASP, zorganizowana przez Regionalną Konferencję Rektorów Uczelni Akademickich. Serdecznie dziękuję wszystkim Rektorom uczestniczącym w pracach Regionalnej Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

Działalność dydaktyczną w roku akademickim 2003/2004 na wszystkich latach i kierunkach prowadziła kadra 1566 nauczycieli akademickich, w tym 224 profesorów tytularnych, profesorów nadzwyczajnych Śląskiej Akademii Medycznej i doktorów habilitowanych.

Łącznie na pięciu wydziałach naszej uczelni w bieżącym roku będzie studiować 5641 osób, w tym:

- w Katowicach: 1256 na Wydziale Lekarskim oraz 1144 na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej,
- w Zabrze: 898 na Wydziale Lekarskim oraz 532 na Oddziale Stomatologicznym,
- w Sosnowcu: 1017 na Wydziale Farmaceutycznym oraz 376 na Oddziale Medycyny Laboratoryjnej,
- w Bytomiu: 418 na Wydziale Zdrowia Publicznego.

Ogółem na I rok studiów przyjęto 1519 osób, w tym: w Katowicach 253 na kierunek lekarski oraz 457 na kierunki studiów prowadzone przez Wydział Opieki i Oświaty Zdrowotnej (pielęgniarstwo, położnictwo i fizjoterapia), w Zabrze 161 na kierunek lekarski, 113 na stomatologię, w Sosnowcu 170 na farmację, 72 na analitykę medyczną, 42 na kosmetologię, 42 na biotechnologię oraz 25 na informatykę w specjalności bioinformatyka, w Bytomiu 184 na specjalności kierunku zdrowia publicznego, obejmujące ratownictwo medyczne, dietetykę i zdrowie publiczne oraz na uzupełniające studia magisterskie z ratownictwa medycznego.

Wydział Lekarski w Katowicach prowadzi ponadto na kierunku lekarskim studia anglojęzyczne, na których kształcić się będzie 219 studentów, w tym 26 na I roku studiów.

W roku akademickim 2003/2004 Wydział Farmaceutyczny i Oddział Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu przeszedł pomyślnie procedurę oceny programu nauczania i jego realizacji uzyskując trzyletnią akredytację. Podczas kwietniowego posiedzenia Senatu Akademii przewodniczący Komisji Akredytacyjnej Uczelni Medycznych Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych, prof. dr hab. **Maciej Gembicki**, uroczyście wręczył świadectwa akredytacyjne dziekanowi Wydziału Farmaceutycznego i Oddziału Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu Pani Profesor **Krystynie Olczyk**. Mimo że wydział ten istnieje już 33 lata, to baza lokalowa na wszystkich pięciu kierunkach kształcenia naraża wiele problemów i wymaga działań z naszej strony.

W roku akademickim 2003/2004 czteroletnią akredytację otrzymał także Wydział Opieki i Oświaty Zdrowotnej po dokonaniu przez Krajową Radę Akredytacyjną Szkolnictwa Medycznego oceny

standardów kształcenia na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo. W dniu 24 czerwca 2004 r. Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej wydało pozytywną ocenę jakości kształcenia na poziomie zawodowym i magisterskim na kierunku pielęgniarstwo, stwierdzając, że nasza uczelnia spełnia wymagania kadrowe, programowe i organizacyjne oraz posiada odpowiednią bazę materialną dla tego kierunku studiów.

W roku akademickim 2003/2004, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, do planu studiów wprowadzono przedmiot przysposobienie obronne, a do egzaminu z tego przedmiotu przystąpiło z pomyślnym wynikiem 76 słuchaczy studiów zawodowych licencjackich i 286 słuchaczy studiów magisterskich.

Od roku akademickiego 2004/2005 na wielu kierunkach w uczelni prowadzone będą zajęcia dostosowane do aktualnych standardów nauczania. Od nowego roku akademickiego 2004/2005 uruchomiono nowy kierunek – informatyka w specjalności bioinformatyka. Po raz pierwszy w roku akademickim 2003/2004 studenci V roku kierunku farmacja, po obronie pracy magisterskiej, obowiązkowo będą odbywali sześciomiesięczny staż zawodowy, zachowując status studenta.

W ocenie działalności dydaktyczno-wychowawczej nie sposób pominąć bardzo pozytywnej oceny działalności naszego Samorządu Studenckiego, Studenckiego Towarzystwa Naukowego i całego środowiska studenckiego. Aktywność ta przejawiała się między innymi w organizacji ogólnopolskich spotkań studentów uczelni medycznych, konferencji „Kariera w branży medycznej w Polsce i Unii Europejskiej” oraz wielu innych znaczących imprezach studenckich.

Studenckie Towarzystwo Naukowe Śląskiej Akademii Medycznej – aktualnie liczące 96 kół zrzeszających 1030 studentów – zorganizowało w roku akademickim 2003/2004 dwie ważne konferencje: w dniach 5–7 maja br. Ogólnopolską Studencką Konferencję Naukową, na której zaprezentowano 326 prac będących wynikiem aktywności naukowej członków studenckich kół naukowych, działających przy katedrach i klinikach akademii medycznych z całej Polski, oraz w dniach 14–16 maja br. Międzynarodową Konferencję Studen-

tów i Młodych Lekarzy z zakresu chirurgii i innych specjalności zabiegowych, na której zaprezentowano ponad 100 prac naukowych, a aktywny udział w obradach brało około 180 uczestników z Polski i zagranicy. 18 maja nasi studenci zorganizowali też konferencję pt. „Studenci dzieciom. Dzieci studentom”, poświęconą problemom zaniedbywania i krzywdzenia dzieci.

Ta wielka aktywność naukowa i organizacyjna naszych studentów została również zauważona poza Śląską Akademią Medyczną, a jej przejawem jest zakwalifikowanie trzech studentów do ogólnopolskiego etapu konkursu Primus Ekspert Medyk 2004, którego głównym organizatorem jest Zrzeszenie Studentów Polskich. Laureatami tymi zostali: **Anna Gajewska** z Wydziału Lekarskiego w Zabrze, **Łukasz Liszka** z Wydziału Lekarskiego w Katowicach, **Anna Krynicka** z Wydziału Lekarskiego w Zabrze. W eliminacjach ogólnopolskich **Anna Gajewska** zajęła II miejsce.

Dowodem uznania poziomu wykształcenia naszych studentów jest fakt, że Rektor wystąpił z wnioskiem do Ministra Zdrowia o przyznanie stypendium Ministra Zdrowia dla studentów wydziałów lekarskich wyróżniających się szczególnymi wynikami w nauce. Są to: **Natalia Ślabik**, **Łukasz Liszka**, **Lech Rogulski** (z Wydziału Lekarskiego w Katowicach) oraz **Katarzyna Kapuścińska**, **Agnieszka Kostkiewicz**, **Marcin Kostkiewicz**, **Anna Krynicka**, **Michał Mazurek** (z Wydziału Lekarskiego w Zabrze).

Podsumowując osiągnięcia dydaktyczne minionego roku akademickiego należy podkreślić, że na wydziałach lekarskich:

- nauczanie w zakresie nauk podstawowych opiera się na najnowszych programach edukacyjnych wypracowanych na uczelniach europejskich i amerykańskich, z wykorzystaniem najnowocześniejszych technik dydaktycznych, komputerów, programów edukacyjnych i dostępu do Internetu; programy edukacyjne są na bieżąco aktualizowane, aby przekazać studentom osiągnięcia współczesnej medycyny i przygotować ich do wyzwań, które stawiają im nauki kliniczne,
- zajęcia kliniczne obok programów obowiązkowych, spełniających mię-

dzynarodowe standardy, oferują szerokie spektrum zajęć fakultatywnych dotyczących wybranych zagadnień oraz wąskich dziedzin medycyny klinicznej i spotykają się z zainteresowaniem studentów,

- aby sprostać najwyższym wymaganiom i zaproponować dydaktykę na najwyższym poziomie, nauczanie dyscyplin klinicznych ma również charakter wysoce zindywidualizowany, uwzględniający między innymi system edukacyjny Mistrz–Uczeń,
- wychodząc naprzeciw zainteresowaniom studentów rozszerzono zakres zajęć fakultatywnych w formie zajęć zintegrowanych.

Katedry nauczające zatrudniają najwybitniejszych przedstawicieli polskiej medycyny. Wielu z nich stworzyło własne uznane szkoły kliniczne, których sława sięga daleko poza Polskę. Wykładnikiem uznania dla ich osiągnięć, obok licznych publikacji w renomowanych czasopismach, jest umieszczenie ich na liście polskich uczonych z najwyższą liczbą cytowań (prof. **Zbigniew Herman**, prof. **Michał Tendera**), jak również powierzanie im organizacji prestiżowych kongresów oraz zdobywanie przez nich licznych międzynarodowych i krajowych nagród.

Na dwóch pierwszych latach studiów na kierunku lekarsko-dentystycznym wprowadzono nowe plany nauczania, zgodne z nowymi standardami nauczania. Na Wydziale Farmaceutycznym uzyskano 5-letnią akredytację na prowadzenie specjalizacji z farmacji aptecznej, a od bieżącego roku akademickiego prowadzone będą zajęcia dostosowane do aktualnych standardów nauczania na kierunkach farmacja, analityka medyczna, biotechnologia, kosmetologia i bioinformatyka.

W roku akademickim 2004/2005 na Wydziale Farmaceutycznym i Oddziale Medycyny Laboratoryjnej uruchomiono oddzielne Studium Doktoranckie, prowadzące kształcenie w trybie dziennym i zaocznym. W związku z uzyskaniem 24 lutego 2003 r. przez Wydział Farmaceutyczny uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego z dziedziny nauk medycznych w dyscyplinie biologia medyczna, przeprowadzone zostały po raz pierwszy postępowania o nadanie tytułu profesora. Wszystkie zo-

stały zakończone zatwierdzeniem przez Centralną Komisję ds. tytułu naukowego i stopni naukowych.

W tym miejscu składam serdeczne podziękowania za dotychczasowe przyjęcie na siebie obowiązków związanych z habilitacjami i wnioskami profesorskimi wnoszonymi przez Wydział Farmaceutyczny: radom wydziałów lekarskich w Katowicach i Zabrze, radom wydziałów farmaceutycznych we Wrocławiu, Krakowie, Lublinie oraz Warszawie, radom wydziałów Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu Wrocławskiego, a także wszystkim innym, którzy przyczynili się do rozwoju kadry naukowej Wydziału Farmaceutycznego Śląskiej Akademii Medycznej. Dziś Rada Wydziału Farmaceutycznego ŚAM liczy 43 profesorów i doktorów habilitowanych i jest pod tym względem największą wśród wydziałów farmaceutycznych w Polsce. Studenci naszego Wydziału Farmaceutycznego zajęli II miejsce na Ogólnopolskim Konkursie Prac Magisterskich.

Na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej, realizując cele i zadania w zakresie kształcenia, w roku akademickim 2003/2004 uruchomiono:

- nową formę kształcenia na kierunku pielęgniarstwo – 2-letnie uzupełniające studia magisterskie, przeznaczone dla absolwentów studiów zawodowych tego kierunku,
- Kolegium Kształcenia Podyplomowego, które przejęło całokształt spraw związanych z realizacją kursów specjalizacyjnych i doskonalących dla pielęgniarek i położnych oraz lekarzy i fizjoterapeutów.

Na Wydziale Zdrowia Publicznego w zakresie działalności dydaktycznej ważnym i pomyślnie zrealizowanym zadaniem było znaczące zmodyfikowanie programu nauczania, uwzględniające ogólnopolskie standardy, wypracowane przy udziale przedstawicieli Wydziału. Ponadto opracowano i wdrożono program nauczania w zakresie uzupełniających studiów magisterskich w ramach kierunku zdrowie publiczne.

W minionym roku Wydział Zdrowia Publicznego wzbogacił się o Kolegium Kształcenia Podyplomowego, co ma istotne znaczenie ze względu na zakończenie przygotowań do uruchomienia kształcenia w ramach nowej specjaliza-

cji dla lekarzy i nie-lekarzy, w dziedzinie zdrowia publicznego. Liczne kursy specjalizacyjne zgłoszone przez Wydział uzyskały już stosowną akredytację Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego. Z działalnością dydaktyczną bezpośrednio wiąże się, angażujące wszystkie jednostki organizacyjne i wszystkich pracowników, przygotowanie Wydziału do kompleksowej oceny przez Państwową Komisję Akredytacyjną, przypadającej w październiku 2004 roku.

Śląska Akademia Medyczna zorganizowała w 2004 roku w ramach szkolenia podyplomowego 114 kursów obligatoryjnych wymaganych do specjalizacji lekarzy i lekarzy stomatologów. Kursy te były bezpłatne i obejmowały ponad 4312 godzin wykładów i zajęć praktycznych. Oprócz tego Akademia zorganizowała 130 płatnych kursów doskonalących.

Reaktywowano Zaoczne Studia Doktoranckie na trzech wydziałach, co lekarzom, stomatologom, farmaceutom, analitykom medycznym i biologom medycznym, niezwiązanym na stałe z uczelnią, daje możliwość podnoszenia kwalifikacji. W ramach Studium Doktoranckiego studiowało 141 słuchaczy studiów dziennych.

Dzienne studia doktoranckie mają charakter rozwojowy, a każdego roku przyjmowanych będzie na nie około 50 najzdolniejszych absolwentów Śląskiej Akademii Medycznej, którym nasza uczelnia zapewnia stypendia doktoranckie.

W tym miejscu pragnę zwrócić się do Panów Prezydentów Miast Bytomia, Sosnowca, Zabrze i Katowic z podziękowaniem za pomoc, jakiej doświadczyła w ciągu minionego roku z Panów strony Śląska Akademia Medyczna. Efektem tej pomocy jest wzbogacenie się jej bazy materialnej na potrzeby działalności dydaktycznej Wydziału Zdrowia Publicznego i Wydziału Farmaceutycznego oraz możliwość uzyskania bazy klinicznej dla Wydziału Lekarskiego w Zabrzu.

Szanowni Państwo

Drugą po dydaktyce funkcją szkoły wyższej są badania naukowe. W naszej uczelni dotyczą one nauk medycznych, biologicznych i farmaceutycznych w zakresie medycyny, biologii medycznej, stomatologii i farmacji. Realizowaliśmy 318 projektów badawczych w ramach działalności statutowej oraz 355 tema-

tów w ramach badań własnych, a także 67 grantów Komitetu Badań Naukowych oraz 68 umów na zlecenie podmiotów gospodarczych, dotyczących między innymi oceny klinicznej leków i nowych metod leczenia, oceny eksploatacyjnej sprzętu medycznego oraz badania środowiska.

Na dorobek naukowy pracowników uczelni za 2003 r. składa się 4060 publikacji, obejmujących oryginalne prace doświadczalne i doniesienia naukowe.

Śląska Akademia Medyczna może poszczycić się jednym z największych dorobków naukowych wśród akademii medycznych w Polsce. Dowodzi tego zarówno liczba publikacji w impaktfaktorowych czasopismach z Listy Filadelfijskiej, w czasopismach krajowych, jak i wystąpień zjazdowych. Treść wielu publikacji ma istotne znaczenie zarówno dla bieżącej pracy klinicznej jak i teorii medycyny oraz farmacji.

Trudno wymienić wszystkie osiągnięcia, tym niemniej chciałbym przedstawić niektóre z nich, co nie znaczy, że pozostałe nie są równie wartościowe. Pragnę tu podkreślić, że kolejność ich wymienienia nie oznacza gradacji ich znaczenia.

Na uwagę zasługują osiągnięcia wynikające z cyklu prac dokumentujących osiągnięcia w nowoczesnym leczeniu zaćmy u dzieci, badania nad polimorfizmem genów i selektywnych cytokin w układowym toczeniu trzewnym, wprowadzenia do rutynowej praktyki klinicznej endowaskularnego leczenia zwężenia tętnic szyjnych w odcinku pozaczaskowym w prewencji udaru mózgowego, wprowadzenia do rutynowej praktyki klinicznej endowaskularnego leczenia tętniaków aorty brzusznej oraz piersiowej przy pomocy implantacji stentów u chorych wysokiego ryzyka, badania nad wydzielaniem leptyny u kobiet, czego wynikiem było stworzenie modelu matematycznego do wykrywania pulsów w dobowym rytmie zmian stężenia leptyny w surowicy krwi, udziału w klinicznym badaniu ASSERT, które porównuje wyniki leczenia chirurgicznego ciężkiej stenozy aortalnej dwoma typami zastawek: stentowej i bezstentowej, zapoczątkowania skutecznego operacyjnego leczenia najbardziej złożonych wad wrodzonych serca, a szczególnie tzw. zespołu niedorozwoju lewego ser-

ca, wykazania efektywności leczenia beta-blokerem chorych z zaawansowaną niewydolnością serca i niskim ciśnieniem tętniczym, badania płynu perfuzującego wątrobę dla potrzeb transplantologii w warunkach doświadczalnych, wprowadzenie nowej metody diagnozowania krótkiego przełyku metodą Barretta oraz wykorzystanie metody fotodynamicznej w leukoplakii jamy ustnej, portografii tomografii komputerowej nadciśnienia wrotnego, wykazania skuteczności magnetostymulacji jako leczenia wspomagającego epizodów depresyjnych w przebiegu zaburzeń depresyjnych nawracających, badania stężenia tlenu azotu w powietrzu wydechowym (eNO) w różnych chorobach układu oddechowego i krążenia z wybranymi markerami zapalenia w indukowanej płwocinie, badań nad zamykaniem nieoperacyjnym ubytków międzyprzedsionkowych, prac badawczych dotyczących znaczenia czynnika wzrostu hepatocytów (HGF), neopteryny i leptyny jako markerów późnego odrzucania u chorych po przeszczepie serca, badania wpływu arytenoidektomii laserowej na wybrane wskaźniki wentylacji płuc oraz oddychania badane podczas snu u chorych z obustronnym porażeniem strun głosowych, opracowania i optymalizacji immunoenzymatycznej metody oznaczania metabolitów nikotyny w materiale biologicznym, badania nad immunobiologią i minimalną chorobą resztkową w ostrej białaczce limfoblastycznej u dzieci, udokumentowania aktywności biologicznej kompleksów lipopolisacharydowych jelitowych szczepów bakterii *Desulfovibrio desulfuricans* w stosunku do komórek linii *Caco2* oraz komórek śródłonka naczyniowego, uruchomienia metody badań ekspresji genowej osteoblastów, uzyskania nowych danych o strukturze neuromelaniny istoty czarnej mózgu człowieka poprzez zastosowanie techniki pirolitycznej chromatografii gazowej sprzężonej ze spektrometrią mas (wykazanie udziału melaniny w mechanizmach ototoksycznego działania antybiotyków aminoglikozydowych oraz wpływu melaniny na stopień inhibicji procesu biosyntezy kolagenu, wywołanej przez aminoglikozydy, czy też udziału wolnych rodników w oddziaływaniu antybiotyków aminoglikozydowych z melaniną), badania hybry-

dowego mikrocząsteczki krzemionka – substancja biologicznie czynna otrzymana metodą zol-żel i suszenia rozpyłowego, badania ekspozycji na roztozce kurzu domowego w Polsce, osiągnięcie znaczących postępów w badaniach dotyczących biochemicznych aspektów aterogenności dymu tytoniowego oraz opracowania modelu prognostycznego oceny narażenia biernych palaczy na dym tytoniowy, wykrycia zjawiska fotokatalitycznej degradacji niektórych antybiotyków w roztworach wodnych, wykazania wzrostu aktywności transkrypcyjnej genów kodujących białka BCL2 i BAX w komórkach nowotworowych złośliwych regionu głowy i szyi w porównaniu z tkanką zdrową, co wskazuje na aktywny udział tych genów w procesie nowotworzenia w tym regionie, wydania *Atlasu rozmieszczenia mchów chronionych Polski w województwie śląskim*, wykazania, że modyfikacja tkanki osierdzia świni za pomocą kwasu taninowego powoduje zwiększenie jej odporności na działanie promieniowania ultrafioletowego, badania ergonomicznych aspektów pracy fizjoterapeuty, badania dotyczącego komunikowania się i stosunków interpersonalnych w warunkach szpitalnych, wpływu Morfiny i Tramadolu na funkcje poznawcze oraz poziom bólu i zmęczenia u osób terminalnie chorych w wieku podeszłym, badania stężeń w surowicy glutationu i witaminy B6 w postępującej padaczce mioklonicznej Unverrichta-Lundborga, gdyż w oparciu o wyniki tych badań wdrożono innowacyjną metodę leczenia tej przewlekłej choroby, badania wiarygodności populacyjnego testu przesiewowego w kierunku astmy oskrzelowej wieku dziecięcego, badania zależności poziomu dobowej umieralności w populacji generalnej aglomeracji katowickiej od dobowych stężeń pyłowych i gazowych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w latach 2001–2002, a analizą trendu w latach 1994–2002, opracowania programu profilaktyki medycznej „Stan zdrowia dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w Bytomiu”, oceny częstości i podstawowych uwarunkowań zakażeń wirusem zapalenia wątroby typu C (HCV) wśród studentów wydziałów lekarskich w województwie śląskim.

W roku akademickim 2003/2004 Centralna Zwierzętarnia Doświadczalna Śląskiej Akademii Medycznej w ramach wprowadzenia nowych technik eksperymentalnych uruchomiła pracownię, w której prowadzone są badania doświadczalne z zakresu kardiologii inwazyjnej, stwarzającą możliwości wykorzystania nowych materiałów alloplastycznych w angioplastyce. Centralna Zwierzętarnia dysponuje aparaturą rentgenowską Cardiac Mobile Imaging System. Do sukcesów naukowych placówki należy zaliczyć opracowanie modelu genetycznego wady, pod postacią braku lewej zstępującej tętnicy wieńcowej u szczurów Sprague-Dawley pochodzących z hodowli własnej. Zamierzamy zarejestrować ten szczep jako uznany model eksperymentalny o znaczeniu światowym. Nadto poczyniono przygotowania do hodowli zwierząt transgenicznych do prac eksperymentalnych nad opracowaniem modelu transplantacji wątroby i serca pozyskiwanych od transgenicznych dawców.

Niezwykle ważną rolę w rozwoju uczelni pełni współpraca z innymi ośrodkami na arenie międzynarodowej. W minionym roku akademickim 769 pracowników naukowo-badawczych uczestniczyło w kongresach, sympozjach, zjazdach poza granicami kraju. W ostatnich latach w Śląskiej Akademii Medycznej realizowane są projekty naukowo-badawcze w ramach Programów Ramowych Unii Europejskiej. Komisja Europejska powołała Pana Profesora **Andrzeja Więcka**, prorektora ds. Integracji z Unią Europejską i Współpracy z Zagranicą, na członka Zespołu Promotorów Procesu Bolońskiego.

Jednostki organizacyjne Śląskiej Akademii Medycznej realizują wiele międzynarodowych badań zleconych, z których 18 jest koordynowanych przez Biuro Współpracy Międzynarodowej. W minionym roku akademickim biuro to zorganizowało ogólnouczelnianą konferencję prezentującą założenia 6 Programu Ramowego Unii Europejskiej oraz jego możliwości, wraz ze sposobami uczestnictwa. Wszystkie jednostki organizacyjne Śląskiej Akademii Medycznej są informowane drogą elektroniczną o możliwościach dofinansowania działalności naukowo-badawczej z innych środków unijnych, wraz z podaniem źró-

deł i pomocnych opracowań np. Granty Europejskie.

Biuro Współpracy Międzynarodowej podjęło także intensywne starania o uczestnictwo w Programie Socrates/Era-smus od roku akademickiego 2005/2006. Dotychczas podpisano 11 umów partnerskich z uczelniami zagranicznymi w celu wymiany studentów i kadry naukowej w ramach tego programu. Ponadto, przy współudziale poszczególnych dziekanatów, przygotowano wyceny punktów kredytowych (ECTS) wraz z dokładną charakterystyką nauczanych przedmiotów. Tego typu punktacja jest niezbędna do uczestnictwa w międzynarodowej wymianie studentów.

Szanowni Państwo

Działalność lecznicza Śląskiej Akademii Medycznej realizowana jest poprzez kliniki szpitali klinicznych oraz oddziały kliniczne. Śląska Akademia Medyczna jest organem założycielskim i nadzorczym siedmiu szpitali klinicznych. Funkcja ta wraz z ustawowymi uprawnieniami niesie ze sobą liczne obowiązki i problemy. W konsolidacji rynku usług medycznych, realizowanych przede wszystkim na III poziomie referencyjności, istotne znaczenie ma zachowanie wysokiej jakości usług zdrowotnych i takie zarządzanie, aby zachowując samodzielność szpitali klinicznych, wspólnie podejmować działania racjonalizujące koszty. Liczę bardzo na szybką decyzję Urzędu Marszałkowskiego pozwalającą na uregulowanie statusu prawnego szpitali klinicznych nr 8 i 9 w Zabrze i Bytomiu.

Szpitali kliniczne Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach zajmują znaczące miejsce na regionalnym i krajowym rynku medycznym. W szpitalach klinicznych Akademii w 2003 roku hospitalizowano 90 tys. chorych w trybie stacjonarnym oraz udzielono 560 tys. porad.

Do działań, które znacznie poprawiły jakość i zakres świadczonych przez kliniki i oddziały kliniczne usług trzeba zaliczyć między innymi:

w Szpitalu Klinicznym nr 1 im. prof. Stanisława Szyszko w Zabrzu:

– w Klinice Neurologii wyodrębniono 6-lóżkowy pododdział urazowy, który stosuje światowe standardy leczenia wczesnych udarów, co pozwoliło na pozyskanie środków finansowych w ramach Narodowego Programu Profi-

laktyki i Leczenia Chorób Układu Sercowo-Naczyniowego „POLKARD 2003–2005” w kwocie 191 tys. zł, które przeznaczone zostały na zakup sprzętu i aparatury medycznej,

- dzięki wspólnym działaniom Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii oraz Dyrekcji, Szpital jako jedyny ośrodek w województwie śląskim został włączony do „Sieci referencyjnych ośrodków pełnej diagnostyki nadciśnienia tętniczego ze szczególnym uwzględnieniem postaci wtórnych i opornych na leczenie”;

w Centralnym Szpitalu Klinicznym w Katowicach:

- Katedra i Klinika Neurochirurgii stosuje endoskopowe zabiegi usunięcia guzów przysadki mózgowej, drogą przez zatokę klinową. Do stałych procedur neurochirurgicznych włączono leczenie chirurgiczne schorzeń układu pozapiramidowego, szczególnie chorobę Parkinsona,
- w I Klinice Anestezjologii i Intensywnej Terapii wprowadzono do standardu leczenia diagnostyczną i terapeutyczną bronchoskopię. Wprowadzono nową, jedyną skuteczną metodę leczenia ciężkiej sepsy aktywowanym białkiem C w ramach narodowego programu ministerialnego,
- w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych i Farmakologii Klinicznej wykazano genetyczne uwarunkowania rozwoju tocznia rumieniowatego układowego;

w Szpitalu Klinicznym im. Andrzeja Mielęckiego w Katowicach:

- najważniejszymi osiągnięciami Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku było opracowanie oryginalnego sposobu leczenia indukującego ostrych białaczek szpikowych przez Polską Grupę ds. Leczenia Białaczek Dorosłych, która uzyskała status Stowarzyszenia z siedzibą w Klinice. Program ten uzyskał akceptację i międzynarodowe uznanie,
- Ośrodek Transplantacji Szpiku Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku Śląskiej Akademii Medycznej należy do największych w Europie. Rocznie wykonuje się w nim 150–160 transplantacji również z zagranicy (w tym roku wprowadził we współpracy z ośrodkami niemieckimi i skandynawskimi nowy system le-

czenia, który bardzo wyraźnie zmniejszył objawy uboczne i poprawił wyniki przeszczepienia szpiku),

- dzięki rozpoczętym w 2004 roku remontom, funkcjonująca w ramach Katedry i Kliniki Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii Stacja Dializ nie tylko zwiększyła możliwości leczenia, ale także dołączy do najnowocześniejszych ośrodków dializ pozaustrojowych w Polsce. Sukcesem Kliniki jest również rozwój transplantacji. W okresie od stycznia do sierpnia br. wykonano 54 przeszczepy nerek oraz trzy jednoczesne przeszczepy nerki z trzustką,
- w roku 2004 w Katedrze i Klinice Laryngologii rozpoczęto leczenie głuchoty metodą wielokanałowych wszczepów implantów ślimakowych. Również w tym roku rozpoczęto program rehabilitacji chirurgicznej głosu przy użyciu protez głosowych typu Provox 2 u chorych po całkowitym usunięciu krtani z powodu choroby nowotworowej,
- w kwietniu 2004 roku w Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Transplantacyjnej dokonano pobrania i jednoczesnego przeszczepienia nerki i trzustki u chorego z cukrzycą typu I, uzyskując doskonałe rezultaty. Do września br. wykonano łącznie trzy tego typu przeszczepy. Było to możliwe dzięki uzyskaniu w 2002 roku pozytywnej opinii Krajowej Rady Transplantacyjnej na wykonywanie przeszczepów wątroby i akredytacji na wykonywanie jednoczesnego przeszczepu wątroby i trzustki;

w Szpitalu Klinicznym nr 5 w Katowicach:

wprowadzono nowe techniki z użyciem najnowocześniejszych aparatów, wspomagające lekarza okulistę w procesie stawiania diagnozy i leczenia, w tym:

- wdrożono, jako jedyny ośrodek w kraju, najnowszy typ badania czułości kontrastu w oku, zaś w operacjach uruchomiono nową generację systemów tzw. Infiniti Vision System do usuwania zaćmy, w którym klasyczne ultradźwięki zostały zastąpione pulsacyjną podażą podgrzanego płynu celem rozbicia jądra zmętniałej soczewki. Przystąpiono do wszczepiania nowej generacji soczewek wewnątrzgałkowych tzw. multifokalnych i pseudo-

akomodujących. Soczewki te są alternatywą dla osób prowadzących aktywny tryb życia,

- w chirurgii refrakcyjnej wprowadzono nową metodę korekcji wad refrakcji ORK;

w Szpitalu Klinicznym nr 6 w Katowicach:

- w Klinice Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka wprowadzono nową generację metody wsparcia oddechowego w postaci układu Infant Flow,
- wdrożono nową, opracowaną w Wielkiej Brytanii procedurę oczyszczania płynu mózgowo-rdzeniowego metodą DRYFT u noworodków z krwawieniem dokomorowym oraz wodogłowiem pokrwotocznym,
- w Klinice Chirurgii Dziecięcej wprowadzono operacje skrzywień kręgosłupa u dzieci techniką z dojścia przedniego, tj. przez klatkę piersiową i jamę brzuszną. Wydarzeniem prestiżowym dla Kliniki jest przyznanie jej organizacji kursu Europejskiego Towarzystwa Neurochirurgii Dziecięcej, o co rywalizują ośrodki z całej Europy,
- Klinika Pediatrii i Neurologii Wieku Rozwojowego jest jednym z nielicznych ośrodków w Polsce, posiadających salę udarową, która służy do monitorowania pacjentów pediatrycznych w ostrej fazie udarów mózgu. Doświadczenie i wiedza teoretyczna lekarzy oraz wsparcie finansowe KBN pozwalają na prowadzenie nowoczesnej diagnostyki, w tym także molekularnej. Leczenie pacjentów prowadzone jest zgodnie z aktualnymi światowymi standardami,
- do najistotniejszych dokonań Kliniki Pediatrii, Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej należy prowadzenie terapii hormonem wzrostu u ponad 200 pacjentów w ramach Narodowego Programu Ministerstwa Zdrowia oraz leczenie około 200 pacjentów z cukrzycą – nowoczesną metodą funkcjonalnej insulinoterapii z wykorzystaniem pomp insulinowych oraz insulinowych analogów długo działających,
- osiągnięciem nobilitującym Klinikę Kardiologii Dziecięcej do miana jednego z najlepszych ośrodków w Europie i na świecie jest skuteczne operacyjne leczenie najtrudniejszych wrodzonych wad serca, a szczególnie zespołu niedorozwoju lewego serca;

w Szpitalu Klinicznym nr 7 w Katowicach:

- II Klinika Kardiochirurgii jest jednym z dwóch głównych ośrodków biorących udział w badaniu klinicznym ASTERT, koordynowanym i organizowanym przez Brompton Hospital UK oraz National Heart Institute. Zorganizowany przez Klinikę w maju tego roku II Kongres Polskiego Towarzystwa Kardio-Torako-chirurgów objęty był patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej **Aleksandra Kwaśniewskiego**. Klinika była także organizatorem międzynarodowych warsztatów szkoleniowych „Aortic Root Surgery”, które jako jedyne w Polsce posiadają akredytację Europejskiego Towarzystwa Kardio-Torako-chirurgicznego,
- w Klinice Chirurgii Ogólnej i Naczyń wprowadzono do rutynowej praktyki klinicznej endowaskularnego leczenia zwężeń tętnic szyjnych w odcinku pozaczaszkowym w prewencji udaru mózgowego (PTA, implantacja stentu). Wykorzystuje się systemy neuroprotekcji w leczeniu śródnaczyniowym chorych ze zwężeniem tętnicy szyjnej, tętniaków aorty brzusznej oraz piersiowej za pomocą implantacji stent-graftu u chorych wysokiego ryzyka,
- zakończono kolejny etap doświadczeń w ramach projektu celowego KBN dotyczącego wykorzystania wątroby transgenicznej w ortotopowej transplantacji wątroby oraz zakończono etap przygotowań do przeszczepu wątroby transgenicznej (przeszczepy planuje się w pierwszej połowie 2005 roku). W ramach wykonywanych transplantacji dopracowano i udoskonalono sposób wykonania zabiegów przy wykorzystaniu krążenia pozaustrojowego oraz model opieki pooperacyjnej. Jesteśmy jedyną akademią medyczną w Polsce, której Centralna Zwierzętnia Doświadczalna stworzyła warunki do doświadczeń na dużych zwierzętach, co daje możliwość przeniesienia tych doświadczeń do kliniki człowieka,
- w Klinice Psychiatrii i Psychoterapii utworzono pracownię EEG-biofeedback z funduszy VI ramowego programu Unii Europejskiej. Klinika uczestniczy w międzynarodowych badaniach dotyczących skuteczności

i bezpieczeństwa terapii lekami psychotropowymi,

- osiągnięciem ostatniego roku Kliniki i Zakładu Rehabilitacji Leczniczej było udowodnienie skuteczności metody biodynamicznej trójpłaszczyznowej korekcji skolioz idiopatycznych. Metoda ta znalazła międzynarodowe uznanie,
- w Klinice Neurologii wdrożono nowe metody leczenia immunosupresyjnego ciężkich postępujących postaci stwardnienia rozsianego i postępującej padaczki mioklonicznej. Wprowadzono poszerzoną diagnostykę charakteru i przyczyn angiopatii mózgowych oraz rozpoczęto poszerzoną diagnostykę immunologiczną polineuropatii zapalnych,
- Klinika Elektrokardiologii wprowadziła metodę desynchronizacji komorowej oraz kontynuowała metodę desynchronizacji przedsionkowej. W Klinice wszczepia się również nowe typy stymulatorów antyarytmicznych w napadowym migotaniu przedsionków;

w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 5 im. św. Barbary w Sosnowcu:

- w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chirurgii Ogólnej i Koloproktologicznej najistotniejszym osiągnięciem klinicznym jest zastosowanie nowatorskiej metody hiperfrakcjonowanej, przedoperacyjnej radioterapii oraz nowoczesnych technik operacyjnych,
- w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chirurgii Rekonstrukcyjnej duże sukcesy zanotowano w mikrochirurgicznym rozszerzeniu operacji dotyczących powikłań po wycięciu nowotworów krtań, a także rekonstrukcji ręki,
- w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chorób Wewnętrznych uruchomiono Pracownię Badań Motoryki Górniego Odcinka Pokarmowego;

w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 1 w Tychach:

- Katedra i Oddział Kliniczny Położnictwa i Ginekologii w zakresie porodów rodzinnych należy do wiodących w kraju;

w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrze:

- w Pracowni Elektrofizjologii i Stymulacji Serca rozszerzono zakres leczonych arytmii, prowadzona jest resynchronizacja komór u wybranych pacjentów z niewydolnością serca,

- Katedra i Oddział Kliniczny Wrodzonych Wad Serca i Kardiologii Dziecięcej jest pierwszym w Polsce ośrodkiem, w którym zarówno dorośli, jak i dzieci z wrodzonymi wadami serca są objęci leczeniem i diagnostyką przez ten sam zespół lekarsko-pielęgniarski,
- najszerszy w kraju zakres operacji serca należy do Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiochirurgii i Transplantologii. W roku 2003 wykonano 1997 operacji, w tym 1724 operacje w krążeniu pozaustrojowym. Realizowany tu jest największy w Polsce i jeden z wiodących w Europie program leczenia niewydolności krążenia i transplantacji narządów. Program transplantacji serca, serca i płuc, płuc został wyróżniony na Europejskim Kongresie Transplantacji Serca i Płuc w Wiedniu i uznany jako wzorcowy model dla krajów, które w sposób nowoczesny troszczą się o ochronę zdrowia obywateli. Szczególnie ważny jest fakt, że osiągnięcia Katedry w zakresie transplantacji serca i płuc, pojedynczego płuca, jednoczesnego przeszczepu serca i nerek są jedyne w kraju i stanowią świadectwo możliwości, jakie ma polska transplantologia;

w Szpitalu Specjalistycznym nr 2 w Bytomiu:

- do szczególnych osiągnięć w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych i Medycyny Fizykalnej należy zaliczyć wykazywanie przydatności autofluorescencji w diagnostyce małych zmian rozrostowych w obrębie jelita grubego i opracowanie terapii depresji za pomocą zmiennych pól magnetycznych,
- w Katedrze i Oddziale Klinicznym Położnictwa i Ginekologii wprowadzono terapię fotodynamiczną jako nową metodę leczenia zmian nowotworowych, laparoskopową – limfadenektomię, wdrożono program FIRST TRIMESTER SCREENING PROGRAM przy współpracy z Fetal Medicine Foundation w Londynie oparty na wielośrodkowych badaniach przeprowadzonych na populacji kobiet ciężarnych w Europie, a także program badawczy Amnioexchange realizowany we współpracy z Vanderbilt University (USA), dotyczący wpływu wymiany płynu owodniowego na płód;

w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 4 w Bytomiu:

– Klinika Chirurgii Naczyniowej i Ogólnej od wielu lat jest wiodącym w Polsce ośrodkiem leczenia i prewencji udaru niedokrwienego mózgu. Najczęściej w kraju przeprowadza operacje udrożnienia tętnic szyjnych, stosując techniki małoinwazyjne w leczeniu miażdżycy tętnic oraz tętniaków aorty piersiowej i brzusznej, w tym implantacje tzw. stent-graftów aorty.

Szanowni Państwo

Jednym z najważniejszych wyzwań było i jest zapewnienie możliwości szybkiej wymiany informacji pomiędzy jednostkami Akademii i nie tylko – a więc dostępu do łączy krajowych i zagranicznych oraz do międzynarodowych i lokalnych baz danych.

Z zadowoleniem muszę stwierdzić, że zakończyliśmy dołączenie Campusu Rokitnicy do sieci SLAMNet poprzez łączy światłowodowe z wyjściem o przepustowości 100 Mbps. Sam Campus Rokitnica jest włączony do sieci szkieletowej ŚASK zarządzanej przez Politechnikę Śląską o przepustowości 1 Gbps. Do tej samej struktury szkieletowej, mam nadzieję, będą podłączone w tym roku lub na początku przyszłego: węzeł w Bytomiu znajdujący się przy ulicy Piekarskiej 18 oraz szpital kliniczny przy ulicy Batorego 15. To samo dotyczyć będzie węzła przy ulicy Traugutta 2.

Poprawiono funkcjonowanie systemu w dziekanatach, dzięki czemu legitymacje studenckie i dyplomy nie muszą być wypisywane ręcznie, ale mają formę drukowaną. Staramy się również o możliwość drukowania indeksów oraz wpisów semestralnych.

W zakresie dotyczącym oprogramowania zapewniona została kontynuacja licencji Statistica w nielimitowanej liczbie na rok następny, wraz z trzema modułami: Analizy Wielowymiarowej, Sieci Neuronowych oraz Planowania Doświadczeń. Trzeba podkreślić, że od tego roku z licencji mogą też korzystać studenci Śląskiej Akademii Medycznej. W ramach naszych obecnych możliwości kontynuujemy zakup licencji programu antywirusowego oraz prolongatę licencji dotychczasowych. Muszę tutaj zaznaczyć, że w związku z uruchomionym nowym kierunkiem bioinformatyka na Wydziale Farmaceutycznym podpi-

saliśmy z firmą Microsoft umowę IT Academy – umożliwiającą korzystanie z rocznej subskrypcji MSDN Academic Alliance – co bez dodatkowych opłat pozwala pracownikom i studentom uzyskać licencje większości produktów Microsoft z wyjątkiem pakietu MS Office. Oprogramowanie uzyskane tą drogą nie może być jednak wykorzystywane do celów komercyjnych, lecz wyłącznie do celów naukowych i edukacyjnych.

Docelowo modernizacja i rozbudowa infrastruktury sieci SLAMNet ma zapewnić w naszych głównych łączach transfer wynoszący 1 Gbps. Dzięki temu możliwa stanie się natychmiastowa komunikacja w trakcie operacji między różnymi ośrodkami naszej uczelni lub prowadzenie Webcastu – wykładu, który może być na żywo transmitowany do sal wykładowych. Nowe serwery będą spełniały funkcję kontrolerów domeny dla naszej sieci oraz pracowały w klastrze z przeznaczeniem na serwery pocztowe, co powinno zapewnić niezawodną i stabilną pracę urzędów obsługujących pocztę w naszej sieci z równoczesną gwarancją wysokiego bezpieczeństwa danych. Od początku bieżącego roku kalendarzowego trwają prace nad wdrożeniem domeny, założono już konta dla większości pracowników naszej uczelni, obecnie uzupełniane są inne dane – np. dotyczące miejsc pracy, telefonów. W przyszłości pozwoli to również na stworzenie elektronicznej książki teleadresowej dostępnej z każdego komputera w sieci SLAM.

W ramach prac projektowo-wdrożeniowych prowadzonych przez pracowników Centrum Informatyki i Informatyzacji testowana jest możliwość automatycznej aktualizacji oprogramowania antywirusowego i automatycznej dystrybucji oprogramowania. Rozważa się ponadto uruchomienie profilu wędrującego, który pozwoli użytkownikowi – po zalogowaniu na dowolnym komputerze Akademii – uzyskać dostęp do wszystkich swoich danych (plików, dokumentów), korzystać z wewnętrznego komunikatora, prowadzić „rozmowy” w czasie rzeczywistym, współdzielić aplikację (np. równoczesna praca nad dokumentem Worda lub plikiem graficznym przez osoby znajdujące się w różnych miejscach sieci SLAMNet). Możliwe będzie także wdrożenie systemu zdalnej pomocy, pozwalającego w krótkim czasie uzyskać

pomoc informatyka w prostszych przypadkach. Nadal w ramach zgłaszania takiej potrzeby Centrum Informatyki i Informatyzacji prowadzi szkolenia zarówno w zakresie obsługi komputera, jak i wykorzystania różnych programów. Jeden z nowych serwerów przeznaczono na poszerzenie wydajności systemu Aleph wykorzystywanego w naszej Bibliotece. Również system *Medline* został przeniesiony na serwer nowszej generacji.

Mam nadzieję, że nasze prace informatyczne nie staną w miejscu, zwłaszcza że szczególnej troski wymagają teraz zagadnienia związane z zapewnieniem bezpieczeństwa sieci naszej uczelni. Zdaję sobie sprawę, że na ten cel muszą być znalezione i zagwarantowane środki finansowe.

Niezwykle ważnym elementem struktury każdej uczelni jest biblioteka, zapewniająca zarówno pracownikom, jak i studentom odpowiednie specjalistyczne zaplecze literaturowe i informacyjne. Biblioteka Śląskiej Akademii Medycznej pracuje w zintegrowanym systemie komputerowym, umożliwiającym kompleksową obsługę czytelników w zakresie pełnej informacji o zasobach, dokonywania zamówień w trybie *on-line* i udostępniania zbiorów. Katalogi dostępne są w całej sieci naszej uczelni oraz – poprzez Internet – z komputerów osobistych, zapewniając szybką realizację zamówień, także międzybibliotecznych, obejmujących zarówno krajowe, jak i zagraniczne źródła naukowe. Dzięki prenumeracie czasopism oraz prenumerowanym bazom pełnotekstowym Biblioteka w bieżącym roku udostępnia czytelnikom 1021 tytułów czasopism zagranicznych w dostępie *on-line*. Katalog czasopism elektronicznych Biblioteki Głównej, prezentowany w formie wyszukiwarki opracowanej i przygotowanej przez Dział Informacji Naukowej, liczy 2257 tytułów o różnym dostępie do pełnego tekstu, w tym poza własną prenumeratą do około 1000 tytułów notowanych w serwisie *Free Medical Journals* oraz innych serwisach wolnodostępnych. Ponadto udostępniane jest 216 tytułów czasopism zagranicznych i 764 tytuły polskie w formie drukowanej. Baza pełnotekstowa *ProQuest Medica Library* udostępniana jest poza siecią akademicką każdemu pracownikowi ŚAM

(podobnie jak *Medline*) po założeniu indywidualnego konta użytkownika.

Niezwykle istotne dla informacji naukowej jest przygotowanie przez Bibliotekę warsztatu służącego procedurom związanym z wymaganą przez KBN oceną parametryczną jednostek naukowych. Ważne dla całego środowiska znaczenie ma bieżące rejestrowanie naszego dorobku dzięki prowadzonym przez Dział Bibliografii i Bibliometrii takim bazom, jak: *Cytowania publikacji pracowników Śląskiej Akademii Medycznej* oraz *Bibliografia publikacji pracowników Śląskiej Akademii Medycznej*. Pierwsza z wymienionych jest retrospektywnie uzupełniana, natomiast baza bibliograficzna zawiera aktualnie ponad 21 200 opisów, z czego 5000 dotyczy publikacji z lat 2003 i 2004. Do celów rozliczeń bibliometrycznych wykorzystywany jest również moduł umożliwiający uzyskiwanie wieloaspektowych zestawień prezentujących dane w formie tabelarycznej i graficznej, z uwzględnieniem wskaźników wartościujących poszczególne prace.

W ostatnim czasie dzięki staraniom Biblioteki na stronie www naszej uczelni została uruchomiona nowa baza *Profesorowie i doktorzy habilitowani*, w zasadniczym zrębie oparta na wydanym przed rokiem piątym tomie *Słownika medycyny i farmacji* poświęconym samodzielnej kadrze naukowo-dydaktycznej Śląskiej Akademii Medycznej. Baza ta będzie stale poszerzana o biogramy naszych nauczycieli akademickich uzyskujących tytuły naukowe doktora habilitowanego i profesora.

Ważną sferą pracy Biblioteki jest działalność wydawnicza, realizowana przez Dział Dokumentacji Naukowej i Publikacji Biblioteki Głównej, na którą składają się publikacje z historii medycyny i farmacji naszego regionu, biuletyn prezentujący bieżące sprawy uczelni, a ponadto ogólnopolskie czasopismo naukowe „Wiadomości Lekarskie”, indeksowane przez *Medline* oraz polskie bazy *Biblio* i *Index Copernicus*.

Warto też wspomnieć o współpracy Biblioteki z katowickim środowiskiem uniwersyteckim oraz środowiskami naukowymi Śląska Opolskiego i Cieszyńskiego, w ramach której w minionym roku akademickim Biblioteka Główna ŚAM zorganizowała międzyuczelnianą sesję naukową poświęconą dokumentacji

i metodologii badań w zakresie dziejów medycyny i farmacji Górnego Śląska.

Szanowni Państwo

Miniony rok akademicki był także rokiem trudności finansowych uczelni, które nie pozwoliły na podjęcie wielu tematów naukowych, planowanych przedsięwzięć związanych z modernizacją bazy materialnej czy wyposażenia. Na trudności te wpływ ma szereg czynników, a w szczególności:

- przedłużający się proces rozwiązania docelowego problemu finansowania budowy Akademickiego Centrum Medycznego, powodujący konieczność czasowego angażowania środków własnych uczelni w wynikające z realizacji tej inwestycji zobowiązania wobec banku i jej realizatorów,
- ciążąca na Śląskiej Akademii Medycznej jako organie założycielskim szpitali klinicznych powinność wspomagania ich działalności, wyrażająca się w przypadku Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki, przejęciem przez Akademię spłaty części zobowiązań wynikających z procesu inwestycyjnego tego szpitala oraz narastaniem jego zobowiązań wobec Akademii,
- wysokość dotacji na działalność dydaktyczną, w której nie znajdują pokrycia koszty kształcenia, stale jeszcze większej niż uwzględnionej w algorytmie liczby studentów, szczególnie na wyższych latach studiów, oraz niepełne pokrycie skutków podwyżek wynagrodzeń,
- rozszerzony ponad standard nauczania zakres zajęć dydaktycznych powodujący zawyżone zatrudnienie.

Trudności te mimo ich nawarstwienia i nasilenia w ostatnim okresie mają charakter przejściowy, gdyż:

- wprowadzony został *Program naprawczy* ukierunkowany na działania restrukturyzacyjne w zakresie organizacji, zatrudnienia i optymalizacji kosztów,
- w dniu 15 września 2004 r. podjąłem decyzję o warunkach kontynuowania inwestycji Akademickiego Centrum Medycznego przy wykorzystaniu procedur określonych *Modelem inżynierii zabezpieczającej realizację Akademickiego Centrum Medycznego*, które umożliwiają rozliczenie nakładów

poniesionych na realizację tej inwestycji z wniesionymi do montażu finansowego środkami, w tym także odzyskanie środków finansowych Akademii zaangażowanych w realizację tej inwestycji.

Zdaję sobie sprawę z ważkości decyzji o warunkach kontynuowania realizacji inwestycji Akademickiego Centrum Medycznego, której niezrealizowanie zaważyłoby w najbliższych latach na możliwościach wypełniania przez Śląską Akademię Medyczną jej statutowych zadań dydaktycznych, naukowo-badawczych i współuczestnictwa w systemie ochrony zdrowia. Dziękuję w tym miejscu Senatowi Śląskiej Akademii Medycznej za poparcie tej decyzji i deklarację wspierania mnie przy jej realizacji.

Szanowni Państwo

U progu roku akademickiego 2004/2005 życzę naszej akademickiej wspólnoty wszelkiej pomyślności. Każdy z nas – zarówno kadra naukowo-dydaktyczna, jak i studenci – ma swoje osobiste plany, jak długo jednak związani jesteśmy z Akademią, tak długo rezultaty naszych działań są niejako wpisane w ogólny bilans uczelni i mają bezpośredni wpływ na jej kształt. Chciałbym, abyśmy wszyscy mieli powody do satysfakcji.

Drodzy Studenci

Jestem głęboko przekonany, że Akademia zapewnia Wam solidne podstawy zawodowe. Jak każdy nauczyciel chciałbym też, aby wiedza, w jaką jesteście w niej wyposażeni, inspirowała Wasz dalszy rozwój, pozwalając Wam znaleźć w przyszłości zgodne z Waszymi predyspozycjami miejsce w życiu. Potwierdza to zresztą zdobywanie przez Was stopni naukowych oraz wysokich pozycji jakie zajmujecie w izbach samorządu lekarskiego, pielęgniarstwa czy farmaceutycznego, a także powoływaniu Was na stanowiska ordynatorów i dyrektorów szpitali.

Dziękuję wszystkim członkom społeczności akademickiej za dzielenie się w minionym roku akademickim swoimi przemyśleniami dotyczącymi spraw Śląskiej Akademii Medycznej, które pozwalały mi na wypracowywanie kierunków zarządzania uczelnią. Jestem przekonany, że nadal wspierać będziecie mnie w rozterkach i nadziejach, jakie przyniesie każdy dzień nowego roku akademickiego.

Uprzejmie dziękuję za uwagę.

KOLEJNE AKREDYTACJE DLA ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

CERTYFIKAT

DECYZJA Nr 3/2004

Na podstawie art. 81 ustawy z dnia 5 lipca 1996r. o zawodach pielęgniarki i położnej (DZ. U. z 2001r. Nr 57, poz. 602 z późniejszymi zmianami) i rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 lipca 2001r. w sprawie Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkolnictwa Medycznego oraz trybu wyrażania akredytacji (DZ. U. Nr 83, poz. 904) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 kwietnia 2002r. w sprawie standardów kształcenia pielęgniarek i położnych w szkołach wyższych i wyższych szkołach zawodowych (DZ. U. Nr 55, poz. 499)

po rozpatrzeniu wniosku o udzielenie akredytacji oraz po dokonaniu oceny przez Krajową Radę Akredytacyjną Szkolnictwa Medycznego spełnienia wymaganych standardów kształcenia pielęgniarek i położnych

udzielałam akredytacji dla kierunku kształcenia:

pielęgniarstwo

**w Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej
Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach**

na okres 4 lat

Minister Zdrowia



Warszawa, 2004. 05. 14

Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Naczelnego Sądu Administracyjnego za pośrednictwem organu wydającego decyzję, w terminie 14 dni od dnia doręczenia.

CERTYFIKAT

DECYZJA Nr 4/2004

Na podstawie art. 81 ustawy z dnia 5 lipca 1996r. o zawodach pielęgniarki i położnej (DZ. U. z 2001r. Nr 57, poz. 602 z późniejszymi zmianami) i rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 lipca 2001r. w sprawie Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkolnictwa Medycznego oraz trybu wyrażania akredytacji (DZ. U. Nr 83, poz. 904) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 kwietnia 2002r. w sprawie standardów kształcenia pielęgniarek i położnych w szkołach wyższych i wyższych szkołach zawodowych (DZ. U. Nr 55, poz. 499)

po rozpatrzeniu wniosku o udzielenie akredytacji oraz po dokonaniu oceny przez Krajową Radę Akredytacyjną Szkolnictwa Medycznego spełnienia wymaganych standardów kształcenia pielęgniarek i położnych

udzielałam akredytacji dla kierunku kształcenia:

położnictwo

**w Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej
Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach**

na okres 4 lat

Minister Zdrowia



Warszawa, 2004. 05. 14

Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Naczelnego Sądu Administracyjnego za pośrednictwem organu wydającego decyzję, w terminie 14 dni od dnia doręczenia.

Uchwała Nr 570/2004
Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 23 czerwca 2004 r.

w sprawie oceny jakości kształcenia na poziomie zawodowym i magisterskim na kierunku „pielęgniarstwo” prowadzonym na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach.

§ 1

Działając na podstawie art. 38 ust. 2 pkt. 2 oraz art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późniejszymi zmianami) Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej – po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także po zasięgnięciu opinii Zespołu Kierunków Studiów Medycznych – w sprawie jakości kształcenia na poziomie zawodowym i magisterskim na kierunku „pielęgniarstwo” prowadzonym na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach – wydaje ocenę:

pozytywną

§ 2

Uczelnia spełnia wymagania kadrowe, programowe i organizacyjne, a także posiada odpowiednią bazę materialną do prowadzenia studiów zawodowych i magisterskich na kierunku „pielęgniarstwo”. Poziom prowadzonych studiów odpowiada podstawowym kryteriom jakościowym.

§ 3

Następna ocena jakości kształcenia na kierunku studiów „pielęgniarstwo” w jednostce wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim 2008/2009.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Państwowej Komisji Akredytacyjnej w terminie czteremasta dni od dnia doręczenia uchwały.

§ 5

Uchwałę Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:
1) Minister Edukacji Narodowej i Sportu,
2) Rektor Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach.

PRZEWODNICZĄCY
PAŃSTWOWEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Andrzej Jzmiołkowski

CERTYFIKAT AKREDYTACYJNY

Nr 5

Na podstawie art. 80b ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. Nr 126, poz. 1381, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 141, poz. 1181 i Nr 152, poz. 1265 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391)

*po rozpatrzeniu wniosku: prof. dr hab. Krystyny Olczyk
(indywidualnie i zastępczo kierownika jednostki szkolącej)*

o udzielenie akredytacji oraz po dokonaniu oceny spełnienia określonych standardów kształcenia specjalizacyjnego farmaceutów

udzielałam

**WYDZIAŁOWI FARMACEUTYCZNEMU I ODDZ MEDYCZYNY
LABORATORYJNEJ ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ
ul. Ostrogórska 30, 41-200 Sosnowiec**

(nazwa i adres jednostki szkolącej)

akredytacji na prowadzenie specjalizacji z:

FARMACJI APTECZNEJ

na okres 5 lat



Minister Zdrowia

Marek Jallik

Warszawa 21-07-2004

Z OBRAD SENATU

30 czerwca 2004

- Zaopiniowano pozytywnie wniosek dziekana Wydziału Lekarskiego w Katowicach o mianowanie dr hab. n. med. **Ewy Karpel** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Klinice Anestezjologii i Intensywnej Terapii Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wydziału Lekarskiego w Katowicach z dniem 1 lipca 2004 (uchwała nr 83/2004).
- Zaopiniowano pozytywnie wnioski dziekana Wydziału Lekarskiego w Zabrzu o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego z dniem 1 lipca 2004:
 - dr. hab. n. med. **Jerzego Kozielskiego** w Katedrze i Klinice Chorób Płuc i Gruźlicy Wydziału Lekarskiego w Zabrzu (uchwała nr 84/2004);
 - dr. hab. n. med. **Dariusza Ziory** w Katedrze i Klinice Chorób Płuc i Gruźlicy Wydziału Lekarskiego w Zabrzu (uchwała nr 85/2004);
 - prof. dr. hab. **Janusza Gumprechta** w Klinice Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii Katedry Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii Wydziału Lekarskiego w Zabrzu (uchwała nr 86/2004).
- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika z dniem 1 lipca 2004:
 - dr. hab. n. med. **Dariusza Szurleja** w Zakładzie Kardioanestezjologii i Intensywnej Terapii Pooperacyjnej Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 87/2004);
 - dr. hab. n. med. **Malgorzaty Muc-Wierzoń**, prof. nadzw. ŚAM w Kolegium Kształcenia Podyplomowego Wydziału Zdrowia Publicznego (uchwała nr 88/2004).
- Ustalono zasady realizacji zajęć dydaktycznych w roku akademickim

2004/2005 (uchwała nr 89/2004; tekst w pełnym brzmieniu str. 17).

- Zmieniono uchwałę nr 81/2004 określającą kryteria przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2005/2006 (uchwała nr 90/2004; tekst połączonych uchwał w pełnym brzmieniu str. 18).
- Na wniosek prorektora ds. studiów i studentów zmieniono skład Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w roku akademickim 2004/2005 powołując do jej grona dr n. med. **Marianne Cabaj** z Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej (na miejsce dr n. hum. **Marii Kempy**) oraz dr. n. przyr. **Stanisława Szczęsnego** z Wydziału Lekarskiego w Zabrzu na członka Komisji jako informatyka (uchwała nr 91/2004).
- Zatwierdzono *Sprawozdanie z wykonania zadań rzeczowo-finansowych Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach za 2003 rok*. Wyrażono zgodę na pokrycie straty finansowej w kwocie **9 886 928,10 zł** z funduszu zasadniczego (uchwała nr 92/2004).
- Zatwierdzono *Plan rzeczowo-finansowy Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach na 2004 rok*, opracowany na podstawie ustawy budżetowej na 2004 rok z dnia 23 stycznia 2004 oraz decyzji Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2004 o znaku: BFC-034-803/14/2004 (uchwała nr 93/2004).
- Przyjęto *Program naprawczy na lata 2004–2007* stanowiący załącznik do *Planu rzeczowo-finansowego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach na 2004 rok* i upoważniono JM Rektora do jego wdrożenia poprzez wydanie stosownych zarządzeń (uchwała nr 94/2004).
- Zaopiniowano pozytywnie przekształcenie Katedry i Zakładu Mikrobiologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach w Katedrę i Zakład Mikro-

biologii Lekarskiej (uchwała nr 95/2004).

22 września 2004

- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika z dniem 1 października 2004:
 - dr. hab. n. med. **Zdzisławy Kondery-Anasz** prof. nadzw. ŚAM w Katedrze i Zakładzie Immunologii i Serologii Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 1/2004);
 - dr. n. med. **Jolanty Kamińskiej** w Kolegium Kształcenia Podyplomowego Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej (uchwała nr 2/2004).
- Wyrażono poparcie dla *Decyzji Rektora Śląskiej Akademii Medycznej z dnia 15 września 2004 r. w sprawie inwestycji Akademickiego Centrum Medycznego* (uchwała nr 3/2004).
- Zaopiniowano pozytywnie:
 - przekształcenie Katedry i Zakładu Biologii Molekularnej i Genetyki Wydziału Farmaceutycznego w Katedrę i Zakład Biologii Molekularnej i Genetyki Medycznej (uchwała nr 4/2004);
 - zniesienie Katedry Farmacji Stosowanej Technologii Leków wraz z podległymi jej Zakładem Technologii Postaci Leku i Zakładem Farmacji Aptecznej Wydziału Farmaceutycznego i utworzenie w to miejsce Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej (uchwała nr 5/2004);
 - zniesienie Zakładu Pielęgniarstwa w Niepełnosprawności Katedry Rehabilitacji Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej (uchwała nr 6/2004).
- Wyrażono zgodę na przyjęcie darowizny przez Śląską Akademię Medyczną nieruchomości przy ul. Piekarskiej 18 stanowiącej własność Gminy Bytom (uchwała nr 7/2004).

Uchwały Senatu ŚAM w pełnym brzmieniu zamieszczone są na stronie internetowej Akademii pod adresem:

http://www.slam.katowice.pl/bip/bip_2004.html

Decyzja Rektora w sprawie inwestycji Akademickiego Centrum Medycznego z dnia 15 września 2004 roku

Działając na podstawie art. 49 ustawy o szkolnictwie wyższym uwzględniając:

- wolę Senatu Śląskiej Akademii Medycznej wyrażoną na posiedzeniu w dniu 30.06.2004 r. w sprawie ostatecznego rozwiązania problemu inwestycji Akademickiego Centrum Medycznego,
- stanowisko Najwyższej Izby Kontroli wyrażone w piśmie nr KSR-411403-3/02 z dnia 19.08.2004 r.,
- stanowisko Ministra Zdrowia w sprawie decyzji dotyczącej inwestycji Akademickiego Centrum Medycznego wyrażone w trakcie spotkania, które odbyło się w dniu 27.08.2004 r.,
- zakończenie prowadzonych przez Śląską Akademię Medyczną postępowań o udzielenie zamówień publicznych wszczynających procedurę określoną *Modelem inżynierii zabezpieczającej realizację Akademickiego Centrum Medycznego*,
- zgodę Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych zawartą w decyzji nr ZT/5992/04 z dnia 6.09.2004 r. na prowadzenie dalszych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości przekraczającej 5 000 000 EURO na *Przystąpienie do montażu finansowego realizacji przedsięwzięcia inwestycyjnego Akademickiego Centrum Medycznego Śląskiej Akademii Medycznej* w trybie negocjacji z ogłoszeniem,
- przesłanki zawarte w piśmie Dyrektora Akademii z dnia 2.09.2004 r. w sprawie skutków podjęcia decyzji o realizacji lub zaniechaniu inwestycji Akademickiego Centrum Medycznego,
- wyniki debaty społecznej, która odbyła się w dniu 9.09.2004 r. na terenie budowy Akademickiego Centrum Medycznego,
- perspektywy dalszego rozwoju Uczelni, a zwłaszcza Wydziału Lekarskiego w Zabrzu możliwego jedynie poprzez realizację Akademickiego Centrum Medycznego,
- opinię doradcy prawnego Śląskiej Akademii Medycznej w sprawie trybu oraz perspektyw dochodzenia przez Śląską Akademię Medyczną w Katowicach kwot przeznaczonych na finansowanie realizacji inwestycji Akademickiego Centrum Medycznego,

zdając sobie jednocześnie sprawę z trudności przed jakimi stanie Uczelnia jeżeli podejmie trud budowy Akademickiego Centrum Medycznego,

postanawiam:

1. Kontynuować inwestycję Akademickiego Centrum Medycznego przy wykorzystaniu procedur określonych *Modelem inżynierii zabezpieczającej realizację Akademickiego Centrum Medycznego* z dopuszczeniem możliwości wprowadzenia *Strategicznym Planem Realizacji Inwestycji Akademickiego Centrum Medycznego* korekty programu medycznego inwestycji ukierunkowanej na zmniejszenie liczby łóżek z 1217 do 870 pozwalające na ograniczenie nakładów.
2. W oparciu o ekspertyzę prawną dotyczącą ustalenia zakresu odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną Śląskiej Akademii Medycznej, podjąć działania zmierzające do uzyskania odszkodowania przy zdecydowanym skorzystaniu z wszelkich dostępnych środków prawnych, łącznie z wytoczeniem stosownego powództwa i dochodzenia swoich racji przed sądem.

Mając na uwadze społeczny wymiar realizowanej inwestycji, dotychczasowe zaangażowanie Śląskiej Akademii Medycznej i uzyskane opinie prawne, wyrażam przekonanie, że odpowiedzialność za losy inwestycji posiadającej status inwestycji wieloletniej budżetu państwa nie może rozgrywać się wyłącznie w kategoriach politycznych, przy fakcie, że towarzyszące inwestycji działania funkcjonariuszy państwowych noszą znamiona bezprawności.

Działając w zaufaniu do organów Państwa oraz postanowień przewidzianych w *Kontrakcie wojewódzkim*, Śląska Akademia Medyczna zaciągnęła określone zobowiązania, które były konieczne z uwagi na cykl inwestycyjny i służyły zabezpieczeniu inwestycji i zapobieżeniu zmarnowania zaangażowanych w nią nakładów budżetu państwa.

Podejmując tak doniosłą decyzję, zwracam się jednocześnie do Wysokiego Senatu, Rad Wydziału, całej społeczności akademickiej o pomoc i wsparcie przy jej realizacji.

Rektor

prof. zw. dr hab. Tadeusz Wilczok

I. Wymiar pensum dydaktycznego

1. Pracownicy naukowo-dydaktyczni – 210 godzin obliczeniowych rocznie
2. Pracownicy dydaktyczni, w tym:
 - starsi wykładowcy i wykładowcy – 360 godzin obliczeniowych rocznie,
 - asystenci dydaktyczni, lektorzy i instruktorzy – 540 godzin obliczeniowych rocznie,
 - słuchacze dziennego Studium Doktoranckiego na II, III i IV roku – 60 godzin obliczeniowych rocznie.

II. Warunki obniżania pensum dydaktycznego

1. Określony w pkt. I.1.2 wymiar pensum dydaktycznego obniża się:
 - dla rektora, prorektorów, dziekanów i prodziekanów o 1/2 wymiaru,
 - dla pracowników naukowo-dydaktycznych powołanych przez rektora na pełnomocnika jednostki organizacyjnej określonej w §14, ust. 1, pkt 4–8 o 30 godzin.
 - dla członków Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego o 1/4 wymiaru.
2. Obniżenie wymiaru pensum nie może być łączone z realizacją zadań dydaktycznych w trybie godzin ponadwymiarowych.

III. Zasady rozliczania zadań dydaktycznych

1. Za 1 godzinę dydaktyczną w szkoleniu przeddyplomowym przyjmuje się 45 minut zajęć dydaktycznych, w tym: wykłady, seminaria, prelekcje, ćwiczenia, laboratoria objęte planem studiów i wynikające z harmonogramów zajęć.
2. Za 1 godzinę dydaktyczną w szkoleniu podyplomowym przyjmuje się 45 minut zajęć dydaktycznych, w tym: wykłady, seminaria, seminaria kliniczne, ćwiczenia, laboratoria, tutorial, objęte planem i wynikające z harmonogramów.
 - 2.1. Za 3 godziny dydaktyczne przyjmuje się 45 minut zajęć prowadzonych w ramach kursów obligatoryjnych przewidzianych w programie specjalizacji absolwentów Śląskiej Akademii Medycznej.
3. Do zajęć dydaktycznych zalicza się ponadto:
 - 30 godzin opiekunom kół naukowych za zgodą właściwego dziekana,
 - 36 godzin opiekunom prac magisterskich na Wydziale Farmaceutycznym i Oddziale Medycyny Laboratoryjnej,
 - 20 godzin opiekunom prac magisterskich na studiach zaocznych na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej,

ZASADY REALIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH W ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ W ROKU AKADEMICKIM 2004/2005

Uchwała senatu ŚAM z dnia 30 czerwca 2004 nr 89/2004

- 30 godzin opiekunom prac magisterskich na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo,
 - 15 godzin opiekunom prac licencjackich,
 - 15 godzin opiekunom prac dyplomowych na studiach zawodowych licencjatu z fizyki medycznej prowadzonych przez pracowników Śląskiej Akademii Medycznej na zasadzie porozumienia z Uniwersytetem Śląskim z dnia 20 kwietnia 1994 roku.
4. W przypadku długiej (co najmniej 1 miesiąc) usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela akademickiego i braku możliwości odrobienia niezrealizowanych zajęć wynikających z obowiązkowego pensum dydaktycznego, istnieje możliwość płatnego zastępstwa w liczbie godzin, wynikających ze „zmniejszonego pensum” wyliczonego jako 1/30 obowiązku za każdy tydzień nieobecności.

IV. Liczebność grup w kształceniu przeddyplomowym

1. Studentów wszystkich lat i kierunków studiów dzieli się na grupy dziekańskie.
2. Liczba studentów w grupie dziekańskiej nie może być mniejsza od 20 i powinna być podzielna przez 10 – na latach, na których prowadzone są zajęcia teoretyczne, i przez 5 na latach, na których prowadzone są zajęcia kliniczne.
3. Sekcje dziekańskie w ośrodkach kształcenia zorganizowanych na bazie pomaturalnych szkół medycznych są w rozumieniu liczebności grup grupami dziekańskimi.
4. Zajęcia dydaktyczne w kształceniu przeddyplomowym prowadzi się w grupach:
 - 1) wykłady łącznie dla wszystkich studentów danego roku, przy czym na roku liczącym ponad 150 studentów, a także gdy jest to podyktowane warunkami lokalowymi, można prowadzić wykłady w dwóch grupach wykładowych,
 - 2) zajęcia seminaryjne – w grupach dziekańskich,
 - 3) ćwiczenia analityczne, chemiczne i inne laboratoryjne – w grupach 10 osobowych,

- 4) ćwiczenia z diagnostyki wirusologicznej na Wydziale Farmaceutycznym w grupach 3-osobowych,
- 5) ćwiczenia kliniczne na kierunkach lekarskim, stomatologicznym, analityki medycznej, fizjoterapii, pielęgniarstwie, położnictwie, ratownictwa medycznego, dietetyki i zdrowia publicznego – w grupach 5-osobowych,
- 6) ćwiczenia przedkliniczne praktycznej nauki zawodu na kierunku pielęgniarstwie i położnictwie – w grupach 10-osobowych,
- 7) ćwiczenia z anestezjologii i reanimacji – w grupach 3-osobowych,
- 8) ćwiczenia kliniczne z pediatrii realizowane na oddziale intensywnej terapii – w grupach 3-osobowych,
- 9) ćwiczenia kliniczne ze stomatologii wieku rozwojowego i ortodoncji oraz zajęć prowadzonych w systemie leczenia ambulatoryjnego z chirurgii stomatologicznej na V roku studiów – w grupach 3-osobowych,
- 10) ćwiczenia w specjalistycznych przychodniach i poradniach – w grupach 5-osobowych, w poradniach pediatrycznych – w grupach 3-osobowych,
- 11) ćwiczenia w praktykach lekarzy rodzinnych – w grupach 5-osobowych,
- 12) ćwiczenia w trybie „mistrz-uczeń” z 1 osobą,
- 13) ćwiczenia specjalistyczne na kierunkach farmacja i analityka medyczna – w grupach 5-osobowych,
- 14) ćwiczenia laboratoryjne z praktycznych umiejętności lekarskich (fantom) – w grupach 10-osobowych,
- 15) ćwiczenia w aptekach – w grupach 2-osobowych,
- 16) lektoraty języków obcych – w grupach co najmniej 10-osobowych,
- 17) zajęcia z wychowania fizycznego – w grupach 15-osobowych.

V. Liczebność grup w kształceniu podyplomowym

1. Zajęcia dydaktyczne realizowane na rzecz kształcenia podyplomowego w trybie „rezydentur” i „szybkiej ścieżki” prowadzone są w grupach:
 - wykłady i seminaria w łącznej grupie poszczególnych kursów akredytowanych ośrodków bądź w łącznej

grupie co najmniej dwóch kursów akredytowanego ośrodka,

- ćwiczenia w poradniach i praktykach lekarzy rodzinnych – w grupach 5-osobowych.
2. Zajęcia dydaktyczne realizowane na rzecz kształcenia podyplomowego w Studium Doktoranckim prowadzone są:
 - wykłady dla wszystkich słuchaczy danego roku,
 - lektoraty języków obcych w grupach co najmniej 10-osobowych.
 3. Zajęcia dydaktyczne w szkoleniu podyplomowym w ramach kursów obowiązkowych prowadzone są w grupach odpowiadających liczebności kursu.

VI. Postanowienia końcowe

1. Łączny zakres zadań dydaktycznych poszczególnych kierunków studiów wynikający z:
 - planów studiów uchwalonych przez właściwe rady wydziałów,
 - liczby studentów poszczególnych lat studiów,
 - zasad rozliczania zadań dydaktycznych określonych w rozdziale III,
 - liczebności grup w kształceniu przeddyplomowym określonej w rozdziale IV
 rozliczany jest przez wydziały, w powiązaniu z zasadą realizacji planu studiów uwzględniającego liczbę godzin określoną standardem nauczania w 25% jako wykłady, w 25% jako seminaria i w 50% jako ćwiczenia.
2. Zadania dydaktyczne rozlicza się zgodnie z:
 - zarządzeniem nr 1/2004 Rektora Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach z dnia 6 lutego 2004 roku w sprawie zasad oraz trybu przydziału i rozliczania zajęć dydaktycznych oraz innych obowiązków realizowanych przez nauczyciela akademickiego, które mogą być rozliczane jako zajęcia dydaktyczne;
 - zarządzeniem nr 5/2004 Rektora Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach z dnia 20 kwietnia 2004 roku w sprawie zasad i trybu wypłacania należności za godziny ponadwymiarowe oraz zmiany zarządzenia nr 1/2004 Rektora Śląskiej Akademii Medycznej.

KRYTERIA PRZYJĘĆ NA STUDIA PO NOWEJ MATURZE

(uchwała nr 81/2004 Senatu ŚAM z dnia 26 maja 2004 r. oraz zmieniająca ją uchwała nr 90/2004 Senatu ŚAM z dnia 30 czerwca 2004 r.)

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach działając na podstawie art. 141 ust. 1 ustawy z dnia 12 września 1990 roku o szkolnictwie wyższym (Dz.U. nr 65, poz. 385 i z późn. zm.) i §75 ust. 2–4 Statutu Śląskiej Akademii Medycznej, uwzględniając uchwałę nr 33/02-05 Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych z dnia 16 czerwca 2004 r. i w związku z wdrożeniem od 2005 roku nowej formy egzaminu maturalnego, określa następujące kryteria przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2005/2006.

§1

1. Przyjęcia na I rok studiów dziennych dla kandydatów legitymujących się „nową” maturą na kierunku lekarski Wydziału Lekarskiego w Katowicach i Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologicznym w Zabrze odbywać się będą na podstawie:

wyników egzaminu maturalnego w zakresie poszerzonym z trzech przedmiotów: biologii, chemii i fizyki oraz testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

O kolejności umieszczenia na liście kandydatów decydować będzie liczba punktów uzyskanych na świadectwie maturalnym z wyżej wymienionych przedmiotów oraz punktów uzyskanych z testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

2. Przyjęcia na I rok studiów dziennych dla kandydatów legitymujących się „nową” maturą na kierunku stomatologiczny Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologicznym w Zabrze odbywać się będą na podstawie:

wyników egzaminu maturalnego w zakresie poszerzonym z trzech przedmiotów: biologii, chemii i fizyki oraz testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

O kolejności umieszczenia na liście kandydatów decydować będzie liczba punktów uzyskanych na świadectwie maturalnym z wyżej wymienionych przedmiotów oraz punktów uzyskanych z te-

stu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

§2

Przyjęcia na I rok studiów dziennych dla kandydatów legitymujących się „nową” maturą na kierunku Wydziału Farmaceutycznego i Oddziału Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu odbywać się będą na podstawie:

1) **na magisterskie studia na kierunku farmacja** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego w zakresie poszerzonym z biologii i chemii oraz testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

O kolejności umieszczenia na liście rankingowej decydować będzie suma punktów uzyskanych na świadectwie maturalnym z ww. przedmiotów oraz punktów uzyskanych z testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

2) **na zawodowe studia w specjalności kosmetologia (licencjat) na kierunku zdrowie publiczne** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego z biologii i chemii; kandydaci, którzy na egzaminie maturalnym nie zdawali biologii i chemii, przystąpią do egzaminu testowego z tych przedmiotów organizowanego przez uczelnię;

3) **na magisterskie studia na kierunku analityka medyczna** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego w zakresie poszerzonym z biologii i chemii oraz testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

O kolejności umieszczenia na liście rankingowej decydować będzie suma punktów uzyskanych na świadectwie maturalnym z ww. przedmiotów oraz punktów uzyskanych z testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

4) **na zawodowe studia w specjalności analityka (licencjat) na kierunku analityka medyczna** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego z biologii i chemii; kandydaci, którzy na egzaminie maturalnym nie zdawali biologii i chemii, przystąpią do egzaminu testowego

z tych przedmiotów organizowanego przez uczelnię;

5) **na magisterskie studia na kierunku biotechnologia** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego w zakresie poszerzonym z biologii i chemii oraz testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

O kolejności umieszczenia na liście rankingowej decydować będzie suma punktów uzyskanych na świadectwie maturalnym z ww. przedmiotów oraz punktów uzyskanych z testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

6) **na zawodowe studia na kierunku informatyka (licencjat) w specjalności bioinformatyka** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego z matematyki; kandydaci, którzy na egzaminie maturalnym nie zdawali matematyki, przystąpią do egzaminu z tego przedmiotu organizowanego przez uczelnię.

§3

Przyjęcia na I rok studiów dziennych dla kandydatów legitymujących się „nową” maturą na kierunku Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej odbywać się będą na podstawie:

1) **na zawodowe studia pielęgnarskie (licencjat)** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego z biologii oraz rozmowy kwalifikacyjnej; kandydaci, którzy nie zdawali biologii na egzaminie maturalnym, przystąpią do egzaminu z tego przedmiotu organizowanego przez uczelnię; kandydatów, którzy na maturze zdawali biologię, obowiązuje tylko rozmowa kwalifikacyjna;

2) **na zawodowe studia położnicze (licencjat)** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego z biologii oraz rozmowy kwalifikacyjnej; kandydaci, którzy nie zdawali biologii na egzaminie maturalnym, przystąpią do egzaminu z tego przedmiotu organizowanego przez uczelnię; kandydatów, którzy na maturze zdawali biologię, obowiązuje tylko rozmowa kwalifikacyjna;

3) *na magisterskie studia na kierunku fizjoterapia* – egzaminu maturalnego z biologii w zakresie poszerzonym oraz odpowiedniej liczby punktów z testu sprawnościowego; kandydaci, którzy nie zdawali biologii na egzaminie maturalnym, przystąpią do egzaminu z tego przedmiotu organizowanego przez uczelnię; kandydatów, którzy na maturze zdawali biologię, obowiązuje tylko test sprawnościowy;

4) *na zawodowe studia na kierunku fizjoterapia (licencjat)* – egzaminu maturalnego z biologii oraz odpowiedniej liczby punktów z testu sprawnościowego; kandydaci, którzy nie zdawali biologii na egzaminie maturalnym, przystąpią do egzaminu z tego przedmiotu organizowanego przez uczelnię; kandydatów, którzy na maturze zdawali biologię, obowiązuje tylko test sprawnościowy.

§4

Przyjęcia na I rok studiów dziennych dla kandydatów legitymujących się „nową” maturą na kierunku Wydziału Zdrowia Publicznego w Bytomiu odbywać się będą na podstawie:

- 1) *na zawodowe studia na kierunku zdrowie publiczne (licencjat)* – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego z biologii; kandydaci, którzy nie zdawali biologii na egzaminie maturalnym, przystąpią do egzaminu z tego przedmiotu organizowanego przez uczelnię;
- 2) *na zawodowe studia w specjalności ratownictwa medycznego (licencjat) na kierunku zdrowie publiczne* – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego z biologii, testu sprawności fizycznej oraz rozmowy kwalifikacyjnej oceniającej przydatność kandydata do zawodu; kandydaci, którzy nie zdawali biologii na egzaminie maturalnym, przystąpią do egzaminu z tego przedmiotu organizowanego przez uczelnię;
- 3) *na zawodowe studia w specjalności dietetyka (licencjat) na kierunku zdrowie publiczne* – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego z biologii; kandydaci, którzy nie zdawali biologii na egzaminie maturalnym, przystąpią do egzaminu z tego przedmiotu organizowanego przez uczelnię.

§5

Warunkiem przyjęcia na I rok studiów stacjonarnych w Śląskiej Akademii Medycznej dla kandydatów **legitymujących się „nową” maturą** jest posiadanie świadectwa maturalnego, zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza uprawnionego do badań profilaktycznych oraz uzyskanie odpowiedniej liczby punktów z wymaganych przedmiotów na świadectwie maturalnym, egzaminów, testów sprawnościowych lub rozmów kwalifikacyjnych.

§6

Przyjęcia na I rok studiów dziennych dla kandydatów legitymujących się „starą” maturą na kierunku lekarski i stomatologiczny Wydziału Lekarskiego w Katowicach i Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologicznym w Zabrze odbywać się będą na podstawie:

- 1) *na magisterskie studia na kierunku lekarskim* – wyników ujednoliconego w skali kraju egzaminu w uczelni o porównywalnym poziomie wiedzy z „nową” maturą z trzech przedmiotów: biologii, chemii i fizyki. Oceny z tego egzaminu będą wystawiane na takich samych zasadach jak oceny egzaminu maturalnego.

Studentów legitymujących się „starą” maturą obowiązuje również test na określenie predyspozycji intelektualnych.

Egzamin będzie zdawany w ciągu dwóch dni. 1 dzień – egzamin z biologii i chemii, 2 dzień – egzamin z fizyki i test na określenie predyspozycji intelektualnych.

O kolejności umieszczenia na liście rankingowej decydować będzie suma punktów uzyskanych na egzaminie uczelnianym z 3 przedmiotów: biologii, chemii i fizyki oraz punktów uzyskanych na podstawie testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

- 2) *na magisterskie studia na kierunku stomatologicznym* – wyników ujednoliconego w skali kraju egzaminu w uczelni o porównywalnym poziomie wiedzy z „nową” maturą z trzech przedmiotów: biologii, chemii i fizyki. Oceny z tego egzaminu będą wystawiane na takich samych zasadach jak oceny egzaminu maturalnego.

Studentów legitymujących się „starą” maturą obowiązuje również test na określenie predyspozycji intelektualnych.

Egzamin będzie zdawany w ciągu dwóch dni. 1 dzień – egzamin z biologii i chemii, 2 dzień – egzamin z fizyki i test na określenie predyspozycji intelektualnych.

O kolejności umieszczenia na liście rankingowej decydować będzie suma punktów uzyskanych na egzaminie uczelnianym z 3 przedmiotów: biologii, chemii i fizyki oraz punktów uzyskanych na podstawie testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

§7

Przyjęcia na I rok studiów dziennych dla kandydatów legitymujących się „starą” maturą na kierunku Wydziału Farmaceutycznego i Oddziału Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu odbywać się będą na podstawie:

- 1) *na magisterskie studia na kierunku farmacja* – egzaminu ujednoliconego w skali kraju z 2 przedmiotów: biologii i chemii o poziomie porównywalnym z wiedzą z „nowej” matury oraz testu określającego ich predyspozycje intelektualne; oba egzaminy odbędą się w jednym dniu;
- 2) *na zawodowe studia w specjalności kosmetologia (licencjat)* – egzaminu ujednoliconego w skali kraju z 2 przedmiotów: biologii i chemii o poziomie porównywalnym z wiedzą z „nowej” matury oraz testu określającego ich predyspozycje intelektualne; oba egzaminy odbędą się w jednym dniu;
- 3) *na magisterskie studia na kierunku analityka medyczna* – egzaminu ujednoliconego w skali kraju z 2 przedmiotów: biologii i chemii o poziomie porównywalnym z wiedzą z „nowej” matury oraz testu określającego ich predyspozycje intelektualne; oba egzaminy odbędą się w jednym dniu;
- 4) *na zawodowe studia w specjalności analityka (licencjat) na kierunku analityka medyczna* – egzaminu ujednoliconego w skali kraju z 2 przedmiotów: biologii i chemii o poziomie porównywalnym z wiedzą z „nowej” matury oraz testu określającego ich predyspozycje intelektualne; oba egzaminy odbędą się w jednym dniu;
- 5) *na magisterskie studia na kierunku biotechnologia* – egzaminu ujednoliconego w skali kraju z 2 przedmio-

KRYTERIA PRZYJĘĆ NA STUDIA ...

dokończenie ze str. 19

tów: biologii i chemii o poziomie porównywalnym z wiedzą z „nowej” matury oraz testu określającego ich predyspozycje intelektualne; oba egzaminy odbędą się w jednym dniu;

O kolejności umieszczenia na liście rankingowej decydować będzie suma punktów uzyskanych na egzaminie uczelnianym z 2 przedmiotów: biologii i chemii oraz punktów uzyskanych na podstawie testu określającego predyspozycje intelektualne kandydatów.

6) **na zawodowe studia na kierunku informatyka (licencjat) w specjalności bioinformatyka** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów na podstawie egzaminu pisemnego z matematyki z zakresu szkoły średniej oraz rozmowy kwalifikacyjnej wykazującej zainteresowania kandydata problemami medycznymi i biologią.

§8

Przyjęcia na I rok studiów dziennych dla kandydatów legitymujących się „starą” maturą na kierunku Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej odbywać się będą na podstawie:

- 1) **na zawodowe studia pielęgniarские (licencjat)** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów na podstawie egzaminu z biologii oraz rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2) **na uzupełniające studia magisterskie dzienne na kierunku pielęgniarstwo** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów na podstawie egzaminu z biologii oraz rozmowy kwalifikacyjnej;
- 3) **na zawodowe studia położnicze (licencjat)** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów na podstawie egzaminu z biologii oraz rozmowy kwalifikacyjnej;
- 4) **na uzupełniające studia magisterskie dzienne na kierunku położnictwo** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów na podstawie egzaminu z biologii oraz rozmowy kwalifikacyjnej;
- 5) **na magisterskie studia na kierunku fizjoterapia** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu pisemnego z biologii w zakresie nauki o człowieku oraz testu sprawnościowego;
- 6) **na zawodowe studia na kierunku fizjoterapia (licencjat)** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzami-

nu pisemnego z biologii w zakresie nauki o człowieku oraz testu sprawnościowego.

§9

Przyjęcia na I rok studiów dziennych dla kandydatów legitymujących się „starą” maturą na kierunku Wydziału Zdrowia Publicznego w Bytomiu odbywać się będą na podstawie:

- 1) **na zawodowe studia na kierunku zdrowie publiczne (licencjat)** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu testowego z biologii oraz rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2) **na zawodowe studia w specjalności ratownictwa medycznego (licencjat) na kierunku zdrowie publiczne** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu testowego z biologii, testu sprawnościowego oraz rozmowy kwalifikacyjnej oceniającej przydatność kandydata do zawodu;
- 3) **na uzupełniające studia magisterskie dzienne na kierunku zdrowie publiczne** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów na podstawie konkursu ocen uzyskanych w trakcie studiów licencjackich oraz rozmowy kwalifikacyjnej obejmującej doświadczenie zawodowe kandydata w okresie studiów i kursów z ratownictwa medycznego;
- 4) **na zawodowe studia w specjalności dietetyka (licencjat) na kierunku zdrowie publiczne** – uzyskania odpowiedniej liczby punktów z egzaminu testowego z biologii oraz rozmowy kwalifikacyjnej.

§10

Z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w §§1–9 (z wyłączeniem pkt. 2 i 4 §8 i pkt. 3 §9) przyjmowani będą w ramach limitu **laureaci I stopnia olimpiad centralnych:** biologicznej, chemicznej, fizycznej i matematycznej, skierowani przez Główny Komitet Olimpiad na wydziały lekarskie, Oddział Stomatologiczny, Wydział Farmaceutyczny i Oddział Medycyny Laboratoryjnej, na Wydział Opieki i Oświaty Zdrowotnej oraz Wydział Zdrowia Publicznego.

§11

1. Przyjęcia na I rok studiów wieczorowych dla kandydatów na kierunku lekarski i stomatologiczny Wydziału Lekarskiego w Katowicach i Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologicznym w Zabrze odbywać się będą na podstawie:

- dla kandydatów legitymujących się „nową” maturą – wyników egzaminu maturalnego z trzech przedmiotów: biologii, chemii i fizyki dla osób, które ubiegały się o przyjęcie na studia na kierunek lekarski i stomatologiczny, a nie zostały przyjęte w wyniku postępowania kwalifikacyjnego oraz złożenia zobowiązania o opłacaniu studiów;
- dla kandydatów legitymujących się „starą” maturą – wyników egzaminu wstępnego na studia stacjonarne, zdawanego w roku 2005/2006 na kierunek lekarski i stomatologiczny w akademiach medycznych w kraju, a nie zakwalifikowanych na nie w wyniku postępowania rekrutacyjnego oraz złożenia zobowiązania o opłacaniu studiów.

2. Przyjęcia na I rok studiów wieczorowych dla kandydatów na kierunku farmacja na Wydziale Farmaceutycznym w Sosnowcu odbywać się będą na podstawie:

- dla kandydatów legitymujących się „nową” maturą – wyników egzaminu maturalnego z biologii i chemii dla osób, które ubiegały się o przyjęcie na studia na kierunek farmacja i nie zostały przyjęte w wyniku postępowania kwalifikacyjnego oraz złożenia zobowiązania o opłacaniu studiów;
- dla kandydatów legitymujących się „starą” maturą – zdania egzaminu ustnego przed komisją egzaminacyjną z zakresu biologii i chemii oraz złożenia zobowiązania o opłacaniu studiów.

3. Przyjęcia na I rok studiów wieczorowych dla kandydatów na kierunku zdrowie publiczne na Wydziale Zdrowia Publicznego w Bytomiu odbywać się będą na podstawie:

- dla kandydatów legitymujących się „nową” maturą – wyników egzaminu maturalnego dla osób, które ubiegały się o przyjęcie na studia na kierunek zdrowie publiczne i nie zostały przyjęte w wyniku postępowania kwalifikacyjnego oraz złożenia zobowiązania o opłacaniu studiów;

– dla kandydatów legitymujących się „starą” maturą – wyników egzaminu wstępnego na studia stacjonarne, zdanego w roku 2005/2006 na kierunku zdrowie publiczne, a nie zakwalifikowanych na nie w wyniku postępowania rekrutacyjnego oraz złożenia zobowiązania o opłacaniu studiów.

§12

1. Przyjęcia na I rok zaocznych studiów pielęgniarzkich na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej odbywać się będą na podstawie:

– dla kandydatów legitymujących się „starą” maturą – uzyskania odpowiedniej liczby punktów na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej, posiadania świadectwa dojrzałości oraz dyplomu ukończenia szkoły pielęgniarzkiej lub położnych oraz złożenia zobowiązania o opłacaniu studiów.

2. Przyjęcia na I rok zaocznych studiów na kierunku zdrowie publiczne i na kierunku zdrowie publiczne w specjalności dietetyka na Wydziale Zdrowia Publicznego w Bytomiu odbywać się będą na podstawie:

– dla kandydatów legitymujących się „nową” maturą – liczby punktów uzyskanych z egzaminu maturalnego oraz złożenia zobowiązania o opłacaniu studiów;

– dla kandydatów legitymujących się „starą” maturą – liczby punktów na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej oraz złożenia zobowiązania o opłacaniu studiów.

§13

Limity przyjęć na studia dzienne, wieczorowe i zaoczne w roku akademickim 2005/2006 zostaną określone na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia.

§14

Obywatele polscy posiadający maturę zagraniczną lub maturę międzynarodową oraz osoby wymienione w art. 33a ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym (Dz.U. nr 65, poz. 385 i z późn. zm.) podlegają postępowaniu kwalifikacyjnemu według tych samych zasad co kandydaci legitymujący się „starą” maturą z zastrzeżeniem, że przedstawione świadectwo uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w kraju wystawienia tego świadectwa.

Z RAD WYDZIAŁÓW

WYDZIAŁ LEKARSKI W ZABRZU

22 czerwca 2004

Kolokwium habilitacyjne

Dr n. med. Mariusz GAŚSIOR: *Prospektywne, jednośrodkowe, randomizowane badanie oceniające wpływ techniki bezpośredniego stentowania u chorych z zawałem serca z uniesieniem odcinka ST na przebieg wewnątrzszpitalny i rokowanie 2-letnie. Ocena kliniczna i angiograficzna.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Jacek S. Dubiel (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Grzegorz Opolski (AM Warszawa)

prof. dr hab. Jan Wodniecki

Doktoraty

Piotr CZANK: *Związek polimorfizmów I/D genu enzymu konwertującego angiotensynę I oraz CMA/B genu chymazy z przyrostem masy lewej komory serca u chorych z terminalną niewydolnością nerek leczonych nerkozastępczo w programie powtarzanych hemodializ.*

Promotor:

prof. dr hab. Janusz Gumprecht

Recenzenci:

prof. dr hab. Krzysztof Narkiewicz (AM Gdańsk)

dr hab. Edward Franek, prof. nadzw. ŚAM

Krzysztof DYRBUŚ: *Dyspersja QT w świeżym zawałe serca.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Lech Poloński

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Wodniecki

prof. dr hab. Franciszek Walczak (Inst. Kardiologii Warszawa)

Wojciech GRABOWSKI: *Psychologiczna analiza zachowań zdrowotnych, przekonań i oczekiwań dzieci po operacjach kardiologicznych.*

Promotor:

dr hab. Irena Krupka-Matuszczyk, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Zięba (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Zbigniew Gaśsiór

Joanna GRZEGORCZYK: *Próba oceny wpływu wybranych czynników na jakość życia mieszkańców domów pomocy społecznej w województwie podkarpackim.*

Promotor:

dr hab. Andrzej Kwolek, prof. nadzw. Uniw. Rzeszowskiego

Recenzenci:

dr hab. Bogusław Frańczuk, prof. nadzw. Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach

dr hab. Witold Lukas

Małgorzata KAPUŚNIAK-GRABOWSKA: *Wartościowanie zdrowia oraz przekonania i oczekiwania rodziców dzieci po leczeniu kardiologicznym.*

Promotor:

dr hab. Irena Krupka-Matuszczyk, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Zięba (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Zbigniew Gaśsiór

Katarzyna KLAKLA: *Poziom ekspresji genu receptora TNF R2 w raku jelita grubego.*

Promotor:

dr hab. Małgorzata Muc-Wierżgoń, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Zdzisław Krawczyk (Inst. Onkologii Gliwice)

dr hab. Krystyn Sosada, prof. nadzw. ŚAM

Arkadiusz KOCOT: *Ocena skuteczności operacji rekonstrukcyjnych miażdżycowej niedrożności tętnic na podstawie badania układu mikrokrążenia w oksykapnometrii przezskórnej i kapilaroskopii kończyn dolnych.*

Promotor:

prof. dr hab. Marek Motyka

Recenzenci:

prof. dr hab. Jolanta Dobosz

prof. dr hab. Wojciech Witkiewicz (AM Wrocław)

Tomasz KOKOT: *Badania siły retencji protez całkowitych górnych przed i po podścieleniu pośrednim.* (rozprawa wyróżniona)

Z RAD WYDZIAŁÓW

Promotor:

dr hab. Stefan Baron, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Bogumił Płonka (AM Wrocław)

dr hab. Rajmund Orlicki, prof. nadzw. ŚAM

Marcin KRASOŃ: *Wpływ 2,3-butandionu oksymu (BDM) na wybrane wskaźniki pracy serca i jego zastosowanie w izolowanym sercu szczura.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Marian Zembala

Recenzenci:

prof. dr hab. Zbigniew Religa

prof. dr hab. Ryszard Jaszewski (UM Łódź)

Tadeusz MORAWIEC: *Porównanie efektów terapeutycznych miejscowego i ogólnoustrojowego podawania gentamycyny w chirurgii stomatologicznej.*

Promotor:

prof. dr hab. Bogna Pogorzelska-Stronczak

Recenzenci:

prof. dr hab. Helena Łangowska-Adamczyk

prof. dr hab. Janusz Piekarczyk (AM Warszawa)

Leszek NOWAK: *Aktywność transkrypcyjna genów kodujących receptory kinin w skórze pacjentek poddanych brzuszny operacjom ginekologicznym.*

Promotor:

dr hab. Anita Olejek, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Marian Gryboś, prof. nadzw. AM we Wrocławiu

prof. zw. dr hab. Tadeusz Wilczok

Alicja NOWOWIEJSKA-WIEWIÓRA: *Zakażenie Chlamydia trachomatis u kobiet z rakiem płaskonabłonkowym sromu.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Wojciech KRÓL, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Violetta Skrzypulec, prof. nadzw. ŚAM

prof. dr hab. Andrzej Denys (UM Łódź)

Agnieszka SĘDKOWSKA: *Ocena wpływu czynników demograficznych i klinicznych na wskaźniki elastyczności naczyń tętniczych w rodzinach chorych*

na nadciśnienie tętnicze i chorobę niedokrwienną serca.

Promotor:

prof. dr hab. Ewa Żukowska-Szczechowska

Recenzenci:

prof. dr hab. Danuta Pupek-Musialik (AM Poznań)

dr hab. Zbigniew Kalarus

Ilona SKOCZYŁAS: *Przydatność elektrokardiograficznej próby wysiłkowej w ocenie restenozy u chorych z jednonaczyniową chorobą wieńcową, po zawale mięśnia sercowego leczonych metodą przezskórnej angioplastyki z implantacją stentu wieńcowego, w obserwacji odległej.*

Promotor:

prof. dr hab. Lech Poloński

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Wodniecki

prof. dr hab. Hanna Szwed (Inst. Kardiologii Warszawa)

Tomasz STOKŁOSA: *Terapia nadciśnienia tętniczego u chorych z terminalną niewydolnością nerek leczonych nerkozastępczo a wskaźnik masy lewej komory serca.*

Promotor:

prof. dr hab. Janusz Gumprecht

Recenzenci:

dr hab. Barbara Zubelewicz-Szkodzińska, prof. nadzw. ŚAM

prof. dr hab. Michał Nowicki

Bartłomiej ZYCH: *Porównanie skuteczności różnych metod ograniczających przetoczenia preparatów krwi w leczeniu chirurgicznym chorób serca.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Marian Zembala

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Bochenek

dr hab. Jerzy Sadowski (CM UJ Kraków)

WYDZIAŁ LEKARSKI W ZABRZU

7 października

Doktoraty

Arkadiusz DZIEDZIC: *Stan narządu żucia osób z wybranymi zaburzeniami psychicznymi.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Leszek Ilewicz

Recenzenci:

prof. dr hab. Bronisław Kłaptocz, Wyższa Szkoła Inżynierii Dentystycznej Ustroń

prof. dr hab. Zbigniew Nowicki (AM Gdańsk)

Barbara GIERAT-KUCHARZEWSKA: *Zawartość makro- i mikroelementów w zębach mlecznych i stałych z próchnicą.*

Promotor:

prof. dr hab. Antoni Karasiński

Recenzenci:

dr hab. Andrzej Ślęzak, prof. nadzw. Pol. lit. Częstochowskiej

dr hab. Lidia Postek-Stefańska

Grzegorz HONISZ: *Ocena wyników leczenia metodami inwazyjnymi chorych z zawałem serca i cukrzycą typu 2.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Zbigniew Kalarus

Recenzenci:

prof. dr hab. Krzysztof Strojek

doc. dr hab. Andrzej Witkowski (Inst. Kardiologii Warszawa)

Grzegorz HURA: *Kliniczna ocena ropiwakainy i bupiwakainy w blokadzie przykręgowej podczas mastektomii.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Piotr Knapik, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Ewa Mayzner-Zawadzka (AM Warszawa)

dr hab. Przemysław Jałowiecki, prof. nadzw. ŚAM

Joanna KRUKOWSKA: *Własna metoda projektowania i wykonywania implantoprotez.*

Promotor:

prof. dr hab. Antoni Karasiński

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Cieślik

dr hab. inż. Wiesław Chladek, prof. nadzw. Pol. Śląskiej w Gliwicach

Radosław LENARCZYK: *Analiza przyczyn występowania migotania przedsionków u chorych z nawrotnym częstoskurczem przedsionkowo-komorowym węzłowym.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Zbigniew Kalarus

Recenzenci:

prof. dr hab. Maria Trusz-Gluza

prof. dr hab. Piotr Kułakowski (CMKP Warszawa)

Beata MALARA: *Dynamika zmian naczyniowego czynnika wzrostu śródbłonna (VEGF) i angiogenezy w postresowowych owrzodzeniach błony śluzowej żołądka u szczurów.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Jadwiga Joško

Recenzenci:

prof. dr hab. Joanna Lewin-Kowalik

dr hab. Bogdan Doleżych, prof. nadzw. UŚ w Katowicach

Ryszard PIELORZ: *Wartość wybranych czynników prognostycznych dla oceny radykalnej prostatektomii u chorych z miejscowo zaawansowanym rakiem gruczołu krokowego.*

Promotor:

prof. dr hab. Mieczysław Fryczkowski

Recenzenci:

dr hab. Henryk Zieliński (Wojskowy Inst. Medyczny Warszawa)

dr hab. Wojciech Szewczyk

Ewa ROMUK: *Wpływ krioterapii ogólnoustrojowej na wybrane wskaźniki metabolizmu u szczurów.*

Promotor:

dr hab. Ewa Birkner

Recenzenci:

prof. dr hab. Aleksander Sieroń

dr hab. Włodzisław Kuliński, prof. nadzw. Wojskowego Inst. Medycznego w Warszawie

Wioletta ROZMUS-WARCHOLIŃSKA: *Wpływ hormonalnej terapii zastępczej na endometrium, profil hormonalny i lipidowy u kobiet w okresie okołomenopauzalnym.*

Promotor:

dr hab. Violetta Skrzypulec, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Bożena Leszczyńska-Gorzela (AM Lublin)

dr hab. Jerzy Sikora

Janusz SIEDY: *Analiza porównawcza postępowania anestezyjologicznego z użyciem propofolu lub etomidatu w kardiowersji elektrycznej.*

Promotor:

dr hab. Piotr Knapik, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Grażyna Durek (AM Wrocław)

dr hab. Ewa Karpel, prof. nadzw. ŚAM

Bronisława SKRZEP-POŁO-CZEK: *Stan układu antyoksydacyjnego w przebiegu krioterapii ogólnoustrojowej u szczurów.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Ewa Birkner

Recenzenci:

prof. dr hab. Aleksander Sieroń

prof. dr hab. Teresa Banaś (AM Wrocław)

Mariusz WIŚNIEWSKI: *Hybrydowy materiał kompozytowy Point 4 w ocenie badań laboratoryjnych i klinicznych.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Leszek Ilewicz

Recenzenci:

prof. dr hab. Danuta Bodzek

dr hab. Jadwiga Sadlak-Nowicka, prof. nadzw. AM w Gdańsku

WYDZIAŁ LEKARSKI W KATOWICACH

24 czerwca 2004

Kolokwia habilitacyjne

dr n. med. Michał KREJCA: *Wpływ zastosowania stentu zewnętrznego na przebudowę pomostów żylnych.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Aldona Dembińska-Kieć (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Kazimierz Suwalski (AM Warszawa)

prof. dr hab. Janusz Zasłanka (UM Łódź)

dr n. chem. Andrzej PLEWKA: *Wiek a biotransformacja ksenobiotyków w wątrobie szczura.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Ludwicki (PZH Warszawa)

prof. dr hab. Jan Pachecka (AM Warszawa)

prof. dr hab. Zbigniew Gonciarz

Doktoraty

Mariusz CZECHOWSKI: *Perfuzja trzewna oceniana metodą tonometryczną u chorych znieczulanych różnymi technikami do operacji nowotworów jelita grubego.*

Promotor:

dr hab. Ewa Karpel

Recenzenci:

prof. dr hab. Roman Szulc (AM Poznań)

dr hab. Przemysław Jałowiecki, prof. nadzw. ŚAM

Joanna DER: *Przydatność oznaczeń stężenia ciał lamellarnych w płynie owodniowym w ocenie stanu płodu i noworodka.*

Promotor:

dr hab. Jerzy Sikora

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Wilczyński (Inst. „Centrum Zdrowia Matki Polki”)

dr hab. Violetta Skrzypulec, prof. nadzw. ŚAM

Erita Violetta FILIPEK: *Odległe wyniki leczenia dzieci z pseudofakią po usunięciu zaćmy rozwojowej.*

Promotor:

prof. dr hab. Bronisława Koraszewska-Matuszewska

Recenzenci:

prof. dr hab. Ariadna Gierek-Łapińska

prof. dr hab. Maria Starzycka (CM UJ Kraków)

Grażyna FRONIO: *Wyniki leczenia łagodnych guzków tarczycy metodą przezskórnego wstrzykiwania etanolu.*

Promotor:

prof. dr hab. Ewa Małecka-Tendera

Recenzenci:

dr hab. Czesław Marcisz

prof. dr hab. Barbara Jarząb

Arkadiusz GRANEK: *Wpływ zmian stężeń hormonów tarczycy na procesy regeneracji w ośrodkowym układzie nerwowym szczurów.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Joanna Lewin-Kowalik

Recenzenci:

prof. dr hab. Bogdan Doleżych (Uniw. Śl. Katowice)

dr hab. Jadwiga Joško

Piotr KAWECKI: *Ocena przydatności monitorowania indeksu bispektralnego podczas znieczulenia ogólnego.*

Promotor:

dr hab. Przemysław Jałowiecki, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Ewa Karpel

prof. dr hab. Janusz Andres (CM UJ Kraków)

Mariusz KIECKA: *Ocena ekspresji mRNA histonu H3 i jego korelacji z receptorem estrogenowym alfa w rozrostach i gruczolakoraku endometrium.*

Promotor:

dr hab. Andrzej Witek

Recenzenci:

dr hab. Aleksander L. Sieroń

prof. dr hab. Tomasz Rechberger

Joanna KOC-KUŚ: *Odległe wyniki klinicznej obserwacji chorych z przewlekłym zapaleniem trzustki.*

Promotor:

dr hab. Janina Rybicka, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Mirosław Jarosz (Inst. Żywności i Żywienia Warszawa)

prof. dr hab. Zbigniew Kalina

Ewa KRAJEWSKA-SIUDA: *Prognozowanie wzrostu ostatecznego u chłopców z konstytucjonalnym opóźnieniem wzrastania i dojrzewania.*

Promotor:

prof. dr hab. Ewa Małecka-Tendera

Recenzenci:

prof. dr hab. Brygida Koehler

prof. dr hab. Jan Zejda

dr hab. Mieczysław Walczak (AM Szczecin)

Barbara RYGÓŁ: *Przydatność kliniczna oceny wybranych elementów podścieliska i cech antygenowych komórek H-RS u chorych na chłoniaka Hodgkina.*

Promotor:

dr hab. Sławomira Kyrz-Krzemień

Recenzenci:

prof. dr hab. Antoni Hrycek

prof. dr hab. Bogusław Musiatowicz (AM Białystok)

Artur SANDELEWSKI: *Przydatność oznaczeń rozpuszczalnych fragmentów cytokeratyny 18 na tle markerów masy guza w surowicy krwi chorych z rakiem okrężnicy i odbytnicy.*

Promotor:

dr hab. Danuta Kokocińska

Recenzenci:

dr hab. Janina Kamińska (Centrum Onkologii Warszawa)

prof. dr hab. Krzysztof Ziaja

Tomasz SORYSZ: *Porównanie przydatności badania klinicznego, ultrasonografii, rezonansu magnetycznego i artroskopii w ocenie zmian pourazowych stawu kolanowego.*

Promotor:

dr hab. Damian Kusz, prof. nadzw. ŚAM

Z RAD WYDZIAŁÓW

Recenzenci:

prof. dr hab. Wojciech Jerzy Marczyński (CSK WAM Warszawa)

dr hab. Jan Baron

Agnieszka ZACHURZOK-BUCZYŃSKA: *Hiperandrogenizm jajnikowy u dziewcząt z zaburzeniami miesiączkowania. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Ewa Małecka-Tendera

Recenzenci:

prof. dr hab. Piotr Skalba

prof. dr hab. Barbara Rymkiewicz-Kluczyńska (AM Warszawa)

30 września 2004

Doktoraty

Aleksandra BARANOWSKA-MOSINGIEWICZ: *Ocena przydatności przezpochwowego badania ultrasonograficznego w diagnostyce adenomiozy.*

Promotor:

dr hab. Krzysztof Sadowski

Recenzenci:

prof. dr hab. Marek Spaczyński (AM Poznań)

dr hab. Andrzej Witek

Zenon CHOLEWA: *Wpływ jakości powietrza atmosferycznego na stan układu oddechowego dzieci zamieszkałych na terenie powiatu mikołowskiego. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

dr hab. Halina Woś

Recenzenci:

prof. dr hab. Maciej Kaczmarski (AM Białystok)

prof. dr hab. Władysław Pierzchała

Tomasz DYBAŁA: *Ocena stopnia unaczynienia guzów wątroby na podstawie trójwymiarowej rekonstrukcji obrazów ultrasonograficznych.*

Promotor:

prof. dr hab. Zbigniew Kalina

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Nowicki (Inst. Podstawowych Problemów Techniki Warszawa)

prof. dr hab. Krzysztof Ziaja

prof. dr hab. Paweł Lampe

Bożena GABRYSIAK: *Ocena korelacji wybranych markerów immunohi-*

stochemicznych z wynikami badań mammograficznych oraz ze stopniem złośliwości histologicznej guza u chorych na inwazyjnego raka piersi.

Promotor:

dr hab. Jan Baron

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Bręborowicz (AM Poznań)

prof. dr hab. Grażyna Wilk (PAM Szczecin)

dr hab. Danuta Kokocińska

Krzysztof GUTKOWSKI: *Wybrane subpopulacje limfocytów we krwi chorych na autoimmunologiczne zapalenie wątroby przed i w trakcie leczenia immunosupresyjnego.*

Promotor:

dr hab. Marek Hartleb

Recenzenci:

prof. dr hab. Jadwiga Daniluk (AM w Lublinie)

dr hab. Krzysztof Jonderko, prof. nadzw. ŚAM

Marcin LEIDGENS: *Ocena wybranych czynników prognostycznych u chorych z guzami zrębowymi przewodu pokarmowego (GIST).*

Promotor:

prof. dr hab. Paweł Lampe

Recenzenci:

prof. dr hab. Lech Cierpka

prof. dr hab. Michał Drews (AM Poznań)

Maciej MATUSZCZYK: *Ocena dermatoglifów chorych na schizofrenię i depresję metodą Altera.*

Promotor:

dr hab. Robert T. Hese, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Anna Grzywa (AM Lublin)

prof. dr hab. Władysław Nasiłowski

**WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY
W SOSNOWCU**

1 lipca 2004

Doktoraty

Ernest HERBERT: *Search for novel gene mutations associated with LQT1 and brugada syndrome patients and possible genetic heterogeneity.*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Wilczok

Recenzenci:

prof. dr hab. Maria Trusz-Głuza

prof. dr hab. Ryszard Piotrowicz (Inst. Kardiologii Warszawa)

Małgorzata KAPRAL: *Aktywność transkrypcyjna genów BCL-2 i BAX w nowotworach złośliwych regionu głowy i szyi.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Wilczok

Recenzenci:

prof. dr hab. Witold Szyfter (AM Poznań)

prof. dr hab. Grzegorz Namysłowski

Mohamed Abdulwahed Al.-SANAWY: *Otrzymywanie i wybrane właściwości prolaktyny z przysadek świń.*

Promotor:

prof. dr hab. Florian Ryszka

Recenzenci:

prof. dr hab. Krystyna Olczyk

prof. dr hab. Janusz Pluta (AM Wrocław)

Barbara STRZAŁKA: *QPCR i QRT-PCR (Taq Man) w kwalifikacji*

chorych na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B do leczenia interferonem. (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Wilczok

Recenzenci:

prof. dr hab. Barbara Jarzab (Inst. Onkologii Gliwice)

dr hab. Zofia Dzierżewicz, prof. nadzw. ŚAM

Wojciech ŻELAWSKI: *Ekspresja i lokalizacja kalikreiny tkankowej, kalistatyny oraz receptorów kinin w polipach jelita grubego.*

Promotor:

dr hab. Antoni Stadnicki

Recenzenci:

prof. dr hab. Ewa Małecka-Panas (UM Łódź)

prof. dr hab. Tadeusz Wilczok

16 września 2004

Doktoraty

Bożena AHNERT: *Występowanie arsenu w kamieniach żółciowych mieszkańców wybranych obszarów Polski południowej.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Jerzy Kwapuliński

Recenzenci:

prof. dr hab. Krystyna Olczyk

prof. dr hab. Wojciech Piekoszewski (CM UJ Kraków)

Dorota WRZEŚNIOK: *Oddziaływanie antybiotyków aminoglikozydowych z melaniną.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Ewa Buszman, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Jolanta Świątek-Kozłowska (AM Wrocław)

prof. dr hab. Waldemar Janiec

NASI PRZEDSTAWICIELE WE WŁADZACH TOWARZYSTW NAUKOWYCH

Dnia 31 sierpnia 2004 roku, podczas obradującego w Monachium XXVI Kongresu Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego, prof. dr hab. **Michał Tendera** objął funkcję prezesa tego Towarzystwa.

Dnia 17 maja 2004 roku odbyło się Walne Zebranie Członków Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w Katowicach, na którym dr n. przyr. **Kazimiera Klementys** – adiunkt Zakładu Farmacji Aptecznej Katedry Farmacji Stosowanej i Technologii Leku Wydziału Farmaceutycznego ŚAM – została wybrana prezesem Zarządu Oddziału w Katowicach w kadencji 2004–2007. W skład Zarządu Oddziału weszło też pięcioro pracowników Wydziału Farmaceutycznego i Oddziału Medycyny Laboratoryjnej ŚAM: prof. dr hab. n. farm. **Artur Stojko** (prodziekan, kierownik Katedry i Zakładu Higieny, Bioanalizy i Badań Środowiska) jako wiceprezes, dr n. biol. **Grażyna Janikowska** (asystent Zakładu Chemii Ogólnej i Nieorganicznej Katedry Chemii Ogólnej i Analitycznej) jako sekretarz Oddziału, oraz dr n. farm. **Lucyna Bułaś** (adiunkt Zakładu Farmacji Aptecznej

Katedry Farmacji Stosowanej i Technologii Leku), mgr **Marek Dzielicki** (asystent Katedry i Zakładu Podstawowych Nauk Biomedycznym) i mgr **Paweł Olczyk** (asystent Katedry i Zakładu Chemii Klinicznej i Diagnostyki Laboratoryjnej) jako członkowie.

Na Walnym Zgromadzeniu Delegatów Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, które odbyło się w Warszawie 25 czerwca 2004 roku, członkiem Prezydium Zarządu Głównego została prof. dr hab. n. med. **Krystyna Olczyk**, dziekan Wydziału Farmaceutycznego i Oddziału Medycyny Laboratoryjnej ŚAM.

Obradujące 9 września 2004 roku w Katowicach Walne Zgromadzenie Delegatów Oddziałów Towarzystwa Internistów Polskich wybrało nowy Zarząd Główny i Główną Komisję Rewizyjną, a siedzibą Zarządu Głównego ustanowiło Katedrę i Klinikę Chorób Wewnętrznych i Reumatologii w Katowicach Ochojcu. Prezesem w kadencji 2004–2008 został prof. dr hab. n. med. **Eugeniusz J. Kucharz**, kierownik Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Reumatologii, se-

kretarzem – dr n. med. **Anna Kotulska**, skarbnikiem – dr n. med. **Robert Pieczyrak**, oboje z tejże Katedry. Członkiem Zarządu Głównego został również prof. dr hab. n. med. **Jan Duława**, kierownik Katedry Chorób Wewnętrznych oraz Kliniki Chorób Wewnętrznych i Metabolicznych, a w skład Głównej Komisji Rewizyjnej weszli lek. **Magdalena Kopeć**, asystent w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych i Reumatologii i prof. dr hab. n. med. **Antoni Hrycek**, profesor Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Farmakologii Klinicznej.

Podczas trwającego w Łodzi w dniach 22–25 września 2004 roku XXVIII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Ftyzjopneumonologicznego, odbyło się Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa, na którym uchwalono nowy statut i przyjęto nazwę Polskie Towarzystwo Chorób Płuc. Wybrano także nowego prezesa–elekta w osobie prof. dr hab. n. med. **Władysława Pieruchały** (kierownik Katedry i Kliniki Pneumologii ŚAM), który obejmie funkcję w kadencji 2006–2009.

Opracowano na podstawie dostarczonych materiałów

DOFINANSOWANIA KBN DLA CENTRÓW DOSKONAŁOŚCI

Wiosną 2004 ukazało się ogłoszenie Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych o możliwości uzyskania dofinansowania na koordynację działalności centrów doskonałości (CD). Jednym spośród blisko 400 zgłoszonych wniosków był projekt ŚAM, przedstawiający udokumentowane informacje o programie badawczym realizowanym w Centrum Doskonałości Badań i Nauczania Biologii Molekularnej Macierzy i Nanotechnologii. Uchwałą nr 47/2004 KBN, Ministerstwo Nauki i Informatyzacji nadało status Centrum Doskonałości 80 jednostkom, w tym także CD funkcjonującemu w Śląskiej Akademii Medycznej. Autorem projektu, a zarazem koordynatorem całości przedsięwzięcia w ramach uczelni jest dr hab. n. med. **Aleksander L. Sieroń**, szef Zakładu Biologii Ogólnej, Molekularnej i Genetyki w Katowicach Ligocie.

Program naszego centrum zakłada koncentrację działalności badawczej i edukacyjnej w zakresie biologii molekularnej macierzy zewnątrzkomórkowej i nanotechnologii, a jego podstawowym celem jest rozwiązywanie problemów badawczych i wdrożeniowych na styku biologii trójwymiarowych (3-D) macierzy i nanotechnologii oraz ich szerokich zastosowań biomedycznych. Pod względem badawczo-wdrożeniowym projekt obejmuje: biologię macierzy zewnątrzkomórkowych, a także opracowanie modeli i wdrażanie uniwersalnych podłoży macierzy trójwymiarowych (macierzy 3-D) do badań laboratoryjnych, faz wstępnych prób klinicznych testowania nowych leków, poznania biologii komórek macierzystych mezenchymalnych i innych w macierzach 3-D oraz zastosowania w chirurgicznych rekonstrukcjach narządów i innych części ciała.

Głównym zamierzeniem edukacyjnym jest natomiast koordynacja nowoczesnego nauczania biologii molekularnej w aspekcie molekularnych podstaw genetyki klinicznej oraz wykorzystanie tej wiedzy w produktach opartych na nanotechnologii. Wysokie kwalifikacje kadry naukowo-dydaktycznej oraz zastosowanie nowoczesnej aparatury pozwolą na wprowadzenie i rozwój najnowszych metod kształcenia w zakresie medycyny i nauk biomedycznych na studiach stacjonarnych, doktoranckich oraz kursach specjalizacyjnych.

Wyniki działania CD mają wymiar zarówno naukowy, jak i biznesowy, zwłaszcza zaś przyczynią się do wykształcenia wysoko wyspecjalizowanej naukowo-badawczej kadry medycznej, przygotowanej do pracy w sektorze zaawansowanych technologii biomedycznych i bioinformatycznych. Stwarzają ponadto warunki poszerzenia wiedzy o biologii komórek w macierzach 3-D, czyli w warunkach bardziej zbliżonych do naturalnych. Wiedza ta posłuży do opracowania minimalnego sztucznego podłoża 3-D, niezbędnego do skutecznego badania nowych leków we wstępnych fazach prób klinicznych, umożliwiając zastąpienie płaskich płytek używanych dotąd do hodowli i badań laboratoryjnych komórek i tkanek. Kolejnym poważnym potencjałem podłoży 3-D będzie ich szerokie zastosowanie w opracowaniu i wdrożeniu hodowli klonalnych komórek macierzystych do wytwarzania tkanek, narządów wewnętrznych i innych części ludzkiego ciała do celów rekonstrukcji chirurgicznych po urazach.

Znaczącym aspektem rozwoju nowoczesnych technologii biomedycznych będzie powstawanie prywatnych przedsiębiorstw, początkowo współpracujących z CD, docelowo zaś przejmujących opracowane technologie na zasadach komercyjnych. Zapotrzebowanie na specjalistów w tej dziedzinie z pewnością też dodatkowo zwiększy zainteresowanie studiami wyższymi na takich kierunkach, jak biotechnologia, bioinformatyka i bioinżynieria, podniesie również kulturę techniczną w instytucjach i średnich firmach związanych z sektorem zdrowia oraz spowoduje powstanie nowych miejsc pracy w obszarze zaawansowanych technologii medycznych.

Partnerami Centrum Doskonałości Badań i Nauczania Biologii Molekularnej Macierzy i Nanotechnologii są w ŚAM: Katedra i Zakład Biologii Ogólnej, Molekularnej i Genetyki (kier. dr hab. **A. L. Sieroń**), Katedra i Zakład Fizjologii (kier. prof. dr hab. **J. Lewin-Kowalik**), Katedra i Zakład Mikrobiologii (kier. dr hab. **G. Martirosian**), Katedra i Zakład Biologii Molekularnej i Genetyki (kier. prof. zw. dr hab. **T. Wilczok**) oraz Centrum Chemii Polimerów PAN w Zabrze (kier. dr hab. inż. **M. Kowalczyk**), Klinika Chorób Dzieci Polsko-Amerykańskiego Instytutu Pediatrii CM UJ w Krakowie (kier. prof. dr hab. **J. J. Pietrzyk**), Funda-

Nagrody Ministra Zdrowia za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne

Nagroda indywidualna za osiągnięcia naukowe

Dr n. farm. Sławomir KURKIEWICZ

Nagrody zespołowe za osiągnięcia naukowe

1. Prof. dr hab. Wojciech PLUSKIEWICZ, dr n. med. Bogna DROZDOWSKA, dr n. med. Antoni PYRKOSZ, lek. Piotr ADAMCZYK
2. Dr hab. n. med. Jacek BIAŁKOWSKI prof. nadzw. ŚAM, dr n. med. Małgorzata SZKUTNIK
3. Prof. dr hab. Andrzej WIĘCEK, dr n. med. Marcin ADAMCZAK, dr hab. n. med. Jerzy CHUDEK, prof. dr hab. Franciszek KOKOT, dr n. med. Henryk KARKOSZKA, prof. dr hab. Lech CIERPKA
4. Prof. dr hab. Aleksander SIEROŃ, dr n. med. Klaudia NIEPSUJ, dr n. med. Aleksandra KAWCZYK-KRUPKA, lek. Sebastian MAZUR
5. Prof. dr hab. Władysław GRZESZCZAK, prof. dr hab. Ewa ŻUKOWSKA-SZCZĘCHOWSKA, dr n. med. Maciej TOMASZEWSKI, dr n. med. Beata ŁĄCKA

Nagrody zespołowe za osiągnięcia dydaktyczne

1. Dr hab. n. med. Tadeusz KRZEMIŃSKI prof. nadzw. ŚAM, dr n. med. Maurycy PORC, dr n. med. Joanna GRZYB, lek. Agnieszka KĘDZIA, dr n. med. Katarzyna DWORNICKA, dr n. med. Iwona PŁOCICA, dr n. med. Dariusz SKABA, dr n. med. Rafał WIENCH, dr n. med. Henryk SZENOWSKI, dr n. med. Marek ZIELIŃSKI
2. Prof. dr hab. Janusz SKALSKI, prof. dr hab. Zbigniew RELIGA

cja Rozwoju Kardiochirurgii w Zabrze (kier. dr **Z. Nawrat**).

Warto dodać, że na Śląsku status Centrum Doskonałości otrzymało obok ŚAM 6 jednostek – Instytut Techniki i Aparatury Medycznej w Zabrze, GIG w Katowicach, gliwicki oddział Centrum Onkologii, zabrzańskie Centrum Chemii Polimerów PAN, Politechnika Śląska, Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii w Zabrze. W naszym regionie działają już ponadto dwa centra zaawansowanych technologii – GIG i Politechnika Śląska, co stawia nasz ośrodek w grupie liderów naukowo-badawczych.

*Opracowano na podstawie
dostarczonych materiałów*

STANOWISKA I TYTUŁY**Stanowisko profesora zwyczajnego**

Prof. dr hab. n. med. Elżbieta MARSZAŁ (od 15 V 2004)

Stanowisko profesora nadzwyczajnego na stałe

Prof. dr hab. n. med. Maria WARDAS (od 1 VII 2004)

Prof. dr hab. n. med. Janusz GUMPRECHT (od 1 VII 2004)

Stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony

Dr hab. n. med. Ewa KARPEL (od 1 VII 2004 do 30 VI 2009)

Dr hab. n. med. Dariusz ZIORA (od 1 VII 2004 do 30 VI 2009)

Dr hab. n. med. Jerzy KOZIELSKI (od 1 VII 2004 do 30 VI 2009)

Tytuł naukowy profesora

Dr hab. n. med. Maria WARDAS (od 22 VI 2004)

Stopień naukowy doktora habilitowanego

Dr n. med. Jacek DURMAŁA (od 31 V 2004)

Dr n. med. Bogdan MICHALSKI (od 28 VI 2004)

Zmiany na stanowiskach kierowniczych

Dr hab. n. med. Jan BARON – kierownik Kolegium Kształcenia Podyplomowego Wydziału Lekarskiego w Katowicach (od 1 VI 2004 do 31 V 2009)

Dr hab. n. med. Dariusz SZURLEJ – kierownik Zakładu Kardiologii i Intensywnej Terapii Pooperacyjnej (od 1 VII 2004 do 30 VI 2009)

Dr hab. n. med. Małgorzata MUC-WIERZGOŃ – kierownik Kolegium Kształcenia Podyplomowego Wydziału Zdrowia Publicznego (od 1 VII 2004 do 30 VI 2009)

Dr hab. n. med. Zdzisława KONDERA-ANASZ, prof. nadzw. ŚAM – kierownik Katedry i Zakładu Immunologii i Serologii (od 1 X 2004 do 30 IX 2009)

Dr n. med. Jolanta KAMIŃSKA – kierownik Kolegium Kształcenia Podyplomowego Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej (od 1 X 2004 do 30 IX 2009)

SPRAWY KADROWE**Nauczyciele akademicy odchodzący na emeryturę**

Prof. dr hab. n. med. Antoni KARASIŃSKI

Prof. dr hab. n. med. Florian RYSZKA

Dr hab. n. med. Antoni WĘGIEL

Dr n. med. Eugenia BIELIŃSKA-BUJNIEWICZ

Dr n. med. Grażyna KULESZYŃSKA

Dr n. med. Krystyna ROŻEK-LESIAK

ODZNACZENIA**Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski**

Prof. dr hab. n. med. Henryk TRZECIAK

Prof. dr hab. n. med. Stanisław WOŚ

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

Prof. dr hab. n. med. Ryszard PORĘBA

Prof. dr hab. n. med. Marian ZEMBALA

Dr hab. n. med. Zofia KAZIBUTOWSKA-ZARAŃSKA, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Grzegorz OPALA, prof. nadzw. ŚAM

Złoty Krzyż Zasługi

Prof. dr hab. n. med. Janusz BOHOSIEWICZ

Prof. dr hab. n. med. Jan DUŁAWA

Prof. dr hab. n. med. Antoni HRYCEK

Prof. dr hab. n. med. biol. Krzysztof JE-DRZEJKO

Prof. dr hab. n. med. Henryk MAJCHRZAK

Prof. dr hab. n. med. Lech POŁOŃSKI

Prof. dr hab. n. med. Ryszard SZKILNIK

Prof. dr hab. n. med. Jan ZEJDA

Dr hab. n. farm. Ewa BUSZMAN, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Zofia OLSZOWY, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Jerzy KOZIELSKI, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Janusz ŚWIETLIŃSKI, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Andrzej WITEK

Dr n. med. Maria GROSS

Srebrny Krzyż Zasługi

Dr hab. n. med. Ligia BRZEZIŃSKA-WCISŁO, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Anita OLEJEK, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Violetta SKRZYPULEC, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Krystyn SOSADA, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Lidia WARZECHA, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Ewa KLUCZEWSKA

Dr hab. n. med. Sławomira KYRCZ-KRZEMIENI

Dr hab. n. med. Jerzy SIKORA

Dr n. med. Ewa NOWAKOWSKA-DUŁAWA

Dr n. przyr. Grażyna BIENIEK

Dr n. hum. Jerzy DYRDA

Dr n. med. Alicja GRZANKA

Dr n. med. Michał KASZUBA

Medal Komisji Edukacji Narodowej

Prof. dr hab. n. med. Jolanta DOBOSZ

Prof. dr hab. n. med. Tadeusz GAŹDZIK

Prof. dr hab. n. med. Barbara ROGALA

Dr hab. n. med. Jerzy GIELECKI, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Damian KUSZ, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Grzegorz OPALA, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Janina RYBICKA, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. farm. Anna SUŁKOWSKA, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Konstanty ŚLUSARCZYK, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Andrzej WICZKOWSKI, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Ligia BRZEZIŃSKA-WCISŁO, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Ewa KLUCZEWSKA

Dr hab. n. med. Anna OBUCHOWICZ

Dr hab. n. med. Anita OLEJEK, prof. nadzw. ŚAM

Dr n. med. Anna SKORUPA

Elektroniczna wersja Biuletynu Informacyjnego ŚAM dostępna na stronie:

<http://biblioteka.slam.katowice.pl/Biuletyn.htm>

Skrzynka poczty elektronicznej Biuletynu Informacyjnego: biulinf@slam.katowice.pl

45 lat

Prof. dr hab. n. med. Waldemar JANIEC
 Prof. dr hab. n. med. Zbigniew KALINA
 Mgr Maria PIECHA
 Helena TUSZYŃSKA

40 lat

Barbara CHMIEL
 Bogumiła DASZCZUK-
 -MARCINKIEWICZ
 Dr n. med. Dorota DUDA
 Prof. dr hab. n. med. Antoni DYDUCH
 Tadeusz FRAK
 Prof. dr hab. n. med. Teresa GASIŃSKA
 Dr n. med. Jacek KASNER
 Dr n. hum. Bohdan ŁUKSZA
 Dr n. med. Sylwia SIEMIANOWICZ
 Leokadia STAROSTECKA
 Hieronim TUREK
 Helena ZAWISZA
 Jan ŻYDEK

35 lat

Zofia BRYL
 Mgr Danuta CHOĆIŁOWSKA
 Dr hab. n. farm. Zofia DZIERŻEWICZ,
 prof. nadzw. ŚAM
 Krystyna GALANT
 Mgr Barbara KASPRZYK
 Janina KASPRZYŃSKA
 Dr hab. n. med. Irena KRUPKA-
 -MATUSZCZYK, prof. nadzw. ŚAM
 Dr n. med. Elżbieta KULETA-BOSAK
 Jadwiga LEWIŃSKA
 Teresa MISZKIEWICZ
 Józef PAWLUS
 Mgr inż. Ewa STEHLIK
 Janina SYPEK
 Prof. dr hab. n. med. Ryszard
 SZKILNIK
 Józef WINZOESCH
 Mgr Barbara WŁODYKA
 Mgr Halina ZEMANEK
 Dr n. med. Teresa ZIELIŃSKA
 Bożena ZIEMIĘCKA

30 lat

Dr n. med. Adam BLECHARZ
 Dr n. med. Marianna CABAJ
 Dr n. med. Grzegorz CHROMY
 Mgr Magdalena COFAŁA
 Józef DZIEDZIAK
 Dr hab. n. med. Andrzej FRANEK
 Mgr Krystyna JARA
 Dr hab. n. med. Jerzy JARZĄB
 Dr hab. n. med. Ewa KARPEL,
 prof. nadzw. ŚAM
 Dr n. med. Katarzyna KLIMEK
 Mgr Janina KOCEK
 Irena KOŁODZIEJ

Nagrody jubileuszowe (lipiec-październik 2004)

Prof. dr hab. n. med. Eugeniusz
 KUCHARZ
 Dr n. med. Bogusław KULA
 Dr hab. n. med. Sławomira KYRCZ-
 -KRZEMIEN
 Dr n. med. Andrzej LEKSTON
 Dr n. med. Mieczysława LESIECKA
 Dr n. med. Andrzej NIEMIEC
 Dr hab. n. med. Teresa NIESZPOREK
 Dr hab. n. med. Anna OBUCHOWICZ
 Ilona OZIĘBŁO
 Andrzej PIFKO
 Olena PRZEWORSKA
 Prof. dr hab. n. med. Barbara ROGALA
 Dr n. med. Andrzej SIELAŃCZYK
 Mgr Anna SPORYSZKIEWICZ
 Joanna STACHURA
 Ewa SZEFER
 Dr hab. n. med. Joanna ŚCIESZKA
 Dr n. farm. Krystyna TERMIŃSKA-
 -PABIS
 Dr n. med. Maria WANAT-
 -WIŚNIEWSKA
 Zygmunt WAWRZYŃSKI
 Jadwiga WIEROŃSKA
 Dr n. med. Anna WNUK-WOJNAR
 Dr n. med. Joanna WOLAŃSKA-
 -KARUT
 Dr n. med. Ryszard ŻABA

25 lat

Bożena CICHON
 Mgr Małgorzata DALEWSKA
 Prof. dr hab. n. med. Tadeusz GAŻDZIK
 Dr n. med. Józef GREGOR
 Dr n. med. Krzysztof HELEWSKI
 Dr n. med. Anna JANIK-MOSZANT
 Mgr Elżbieta KACZMAREK
 Mgr Maria KIKAS
 Dr n. przyr. Kazimiera KLEMENTYS
 Danuta KOCHMAŃSKA
 Zofia KONIECZNA
 Halina KONOFAL
 Janusz MACHOŃ
 Dr n. med. Grzegorz NIEPSUJ
 Dr n. med. Witold ORKISZ
 Dr n. med. Anna OSŁAWSKA-
 -DZIERŻĘGA
 Joanna POLCZYK
 Dr n. przyr. Barbara POSIELEŻNA
 Dr n. med. Janusz POZOWSKI
 Dr n. med. Iwona ROGALA-
 -POBORSKA

Dr n. med. Adam RUDNIK
 Dr n. med. Bogusław RYFIŃSKI
 Dr hab. n. med. Krzysztof SODOWSKI
 Dr n. med. Anna SOŚNIERZ-
 -JUPOWIECKA
 Dr n. med. Ilona SZYDŁOWSKA
 Dr n. med. Anna WIADERKIEWICZ
 Mgr Ewa WŁADYKA
 Dr n. med. Krzysztof ZAORSKI
 Bronisława ZUG

20 lat

Małgorzata APTEKORZ
 Dr n. med. Igor BAKON
 Mgr Krystyna BILEWSKA
 Dr n. med. Piotr BUCHACZ
 Dr n. med. Bogdan CHMIEL
 Dr n. med. Marek CISOWSKI
 Lek. Maciej DOKRZEWSKI
 Maria DOMAGALSKA
 Mgr inż. Hanna DULIBAN
 Dr n. med. Andrzej DZIAMBOR
 Dr n. med. Erita FILIPEK
 Dr n. farm. Joanna FOLWARCZNA
 Dr n. med. Jan GNIADK
 Dr n. med. Joanna GOŹDZIK
 Dr n. med. Alicja GRZANKA
 Dr n. med. Małgorzata JANAS-KOZIK
 Iwona KNAPCZYK
 Dr n. med. Małgorzata KOŁODZIEJ-
 CZYK
 Dr n. med. Jacek KOSTYRA
 Dr n. med. Tomasz KOSZUTSKI
 Grzegorz KOZAK
 Dr n. med. Iwona KOZAK-DARMAS
 Dr n. med. Andrzej KOZOWICZ
 Dr n. med. Małgorzata KOZOWICZ
 Dr n. med. Robert KRÓL
 Ewa LIGOCKA
 Dr n. med. Tomasz LIPSKI
 Halina MACZEK
 Dr n. med. Marta MAREK
 Dr hab. n. med. Maciej MISIOŁEK
 Dr n. med. Ewa MUSIALIK-
 -ŚWIETLIŃSKA
 Dr n. med. Janusz MYRDA
 Dr n. med. Zbigniew NAWRAT
 Roman NOWAK
 Dr n. med. Marek PIEKARSKI
 Dr hab. n. chem. Alina PYKA,
 prof. nadzw. ŚAM
 Dr n. med. Adam Sipiński
 Regina TRZASKA
 Dr n. med. Marek WALUGA
 Dr n. med. Elżbieta ZYCH-
 -TWARDOWSKA

II KONGRES POLSKIEGO TOWARZYSTWA KARDIO-TORAKOCHIRURGÓW

W dniach 13–15 maja 2004 roku w centrum kongresowym katowickiego Hotelu Qubus Prestige odbył się II Kongres Polskiego Towarzystwa Kardio-Torakochirurgów. Komitetowi organizacyjnemu przewodniczył prof. dr hab. **Stanisław Woś**, kierownik II Kliniki Kardiochirurgii ŚAM w Katowicach.

W trzydniowych obradach wzięło udział 520 uczestników, w tym wielu znamienitych kardiochirurgów, torakochirurgów oraz kardiologów z kraju i zagranicy, wśród nich profesor **James Monro** – prezydent Europejskiego Towarzystwa Kardiotorakochirurgicznego, docent **Tomasz Grodzki** – prezydent Europejskiego Towarzystwa Torakochirurgicznego, profesor **Michał Tendera** – prezydent-elekt Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego oraz **John S. Bailey**, **Antonio Calafiore**, **Peter Goldstraw**, **Hans Huysmans**, **Robert H. Jones**, **Walter Klepetko**, **Lorenzo A. Menicanti**, **Robert Dion**, **Ottavio Alfieri**, **Torkel Aberg**.

Pierwszy dzień zjazdu wypełniły sesje edukacyjne. Dużym zainteresowa-

niem cieszyła się sesja kardiochirurgiczna poświęcona nowoczesnym technikom plastyk zastawek mitralnych i aortalnych oraz zastawkowym zabiegom małoinwazyjnym. Uczestnicy sesji wysłuchali serii wykładów, byli też świadkami dwóch operacji kardiochirurgicznych transmitowanych na żywo z sal operacyjnych II Kliniki Kardiochirurgii w Katowicach Ochojcu: zabieg plastyki zastawki mitralnej, trójdzielnej oraz chirurgicznej ablacji nadkomorowych zaburzeń rytmu serca wykonał profesor **Robert Dion** z Lejdy (Holandia), a docent **Paweł Urbański** z Bad Neustadt (Niemcy) zaprezentował własną oryginalną metodę wymiany aorty wstępującej połączonej z implantacją bezstentowej zastawki aortalnej oraz plastyki zastawki trójdzielnej.

Na program drugiego dnia złożyły się dwie sesje plenarne z wykładami zagranicznych gości poświęcone roli krajowych towarzystw naukowych w strukturach Europejskiego Towarzystwa Kardio-Torakochirurgów i przyszłości chirurgii serca i klatki piersiowej oraz walne

zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Kardio-Torakochirurgów, w trakcie którego wybrano nowy Zarząd Towarzystwa. Dotychczasowy prezes, profesor **Stanisław Woś** przekazał insygnia Towarzystwa następcy – profesorowi **Jerzemu Kołodziejowi**. Prezesem elektem został profesor **Andrzej Biederman**.

W sesjach naukowych drugiego i trzeciego dnia Kongresu przedstawiono 115 prezentacji z dziedziny kardiochirurgii dorosłych, kardiochirurgii dziecięcej, torakochirurgii, kardioanestezji, pielęgniarstwa i rehabilitacji po zabiegach kardiochirurgicznych.

W trakcie odrębnej sesji szczegółowo omówiono dwa wielośrodkowe międzynarodowe badania kliniczne, w których uczestniczą ośrodki polskie: ASSERT – poświęcone bezstentowej zastawce biologicznej, koordynowane przez Brompton Hospital w Londynie, oraz STICH – porównujące wyniki chirurgicznego i zachowawczego leczenia niewydolności krążenia, koordynowane przez Duke Clinical Research Institute w USA.

Stanisław Woś

MIĘDZYNARODOWY KONGRES POLSKIEGO TOWARZYSTWA FARMAKOLOGICZNEGO

W dniach 12–14 września 2004 roku w Poznaniu odbył się XV Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego pod nazwą „New Challenges for Pharmacology in United Europe”. Honorowy patronat nad Kongresem objął Prezydent RP **Aleksander Kwaśniewski**.

Organizatorem spotkania był zespół pod kierunkiem prof. **Teresy Bobkiewicz-Kozłowskiej**, kierownika Katedry Farmakologii Akademii Medycznej w Poznaniu, a przewodniczącym Komitetu Naukowego prof. **Ryszard Brus**, kierownik Katedry Farmakologii Wydziału Lekarskiego w Zabrzu ŚAM. W skład Komitetu Naukowego ze strony Śląskiej Akademii Medycznej weszli ponadto: prof. **Zbigniew S. Herman**, prof. **Ryszard Szkilnik**, prof. **Andrzej Plech**, prof. **Henryk Trzeciak**, dr **Przemysław Nowak** i mgr **Aleksandra Bortel**.

W Kongresie uczestniczyło około 180 farmakologów i specjalistów z pokrewnych dziedzin nauki, w tym około 30 z zagranicy. W trakcie 11 sympozjów i 6 sesji zostało przedstawionych około 260 referatów i doniesień naukowych oraz blisko 160 plakatów. Wykłady plenarne wygłosili: prof. **Ryszard Gryglewski** (wykład inauguracyjny), prof. **Pierre Sokoloff** (Francja) i prof. **Ulrich Förstermann** (Niemcy).

Wkład uczonych ze Śląskiej Akademii Medycznej był znaczący: prof. **Z. Herman** wraz z prof. **M. Göthertem** przewodniczyli wykładowi plenarnemu prof. **R. Gryglewskiego**, prof. **Z. Herman** poprowadził sympozjum „Current Problems in Clinical Pharmacology”, prof. **R. Brus** wraz z prof. **R.M. Kostrzewą** (USA) zorganizowali sympozjum „The Thirteenth Day of Neuropsychopharmacology. Neurotoxicological Mechanisms

in Neurodegenerative and Psychiatric Disorders”, a prof. **A. Plech** przewodniczył sesji doniesień ustnych „The Thirteenth Day of Neuropsychopharmacology. Neuroprotection and Neurodegeneration”. Ogółem pracownicy naszej uczelni przedstawili 33 wykłady, doniesienia zjazdowe i plakaty. Ważnym wydarzeniem towarzyszącym było przyznanie prof. **Leonidasowi Samochowcowi**, byłemu pracownikowi ŚAM, dyplomu członka honorowego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego.

W trakcie Kongresu zakończyła się trzyletnia kadencja władz PTF: przewodniczącego – prof. **R. Brusa**, sekretarza – prof. **R. Szkilnika** i skarbnika – dra **P. Nowaka**.

Opracowano na podstawie dostarczonych materiałów

PIERWSZY EUROPEJSKI DZIEŃ INTERNISTYCZNY

W dniach 17–18 września 2004 roku w Antalyi na riwierze tureckiej – miały miejsce dwa międzynarodowe spotkania lekarzy – Zgromadzenie Ogólne Europejskiej Federacji Medycyny Wewnętrznej i Pierwszy Europejski Dzień Internistyczny. Towarzystwo Internistów Polskich reprezentowali: **Irena Zimmermann-Górska** (prezes miniojnej kadencji z Akademii Medycznej w Poznaniu) oraz **Eugeniusz Józef Kucharz** (obecny prezes) i **Anna Kotulska** (sekretarz) – ze Śląskiej Akademii Medycznej.

W obradach nawiązano do IV Europejskiego Kongresu Medycyny Wewnętrznej (Berlin 2003), omawiano również problemy szkolenia internistów w Europie, a także przygotowania do następnego kongresu w Paryżu.

Prezes Towarzystwa Internistów Polskich **Eugeniusz J. Kucharz** zaprosił Europejską Federację Medycyny Wewnętrznej do zorganizowania Zgromadzenia Ogólnego w 2006 r. w Katowicach, w związku z przypadającymi wówczas obchodami 100-lecia Towarzystwa Internistów Polskich. Decyzja o przyjęciu zaproszenia zapadła podczas posiedzenia Federacji na wiosnę 2005 r. w Londynie.

Pierwszy Europejski Dzień Internistyczny był częścią VI Kongresu Tureckiego Towarzystwa Medycyny Wewnętrznej. Wypełniły go dyskusje o roli

pierwszy na temat perspektyw rozwoju nauki o chorobach wewnętrznych w XXI wieku wygłosił **Erdal Akalin** z Turcji (przewodniczący sesji: **Serhat Unal**),



Antalia, 18 września 2004 r.

Od lewej: Phillipe Jaeger (Szwajcaria), NN, Eugeniusz J. Kucharz, NN, Irena Zimmermann-Górska, Karel Horky (Czechy), J. Jaime Merino (Hiszpania), Jan Murin (Słowacja), Anna Kotulska, Andrej Dukat (Słowacja), Lubos Kotik (Czechy).

i miejscu interny we współczesnej medycynie europejskiej. Dyskusję o programach specjalizacyjnych prowadził prezydent Unii Europejskiej Specjalistów Lekarskich (UEMS) **J. F. Blickle**. Moderatorem konferencji okrągłego stołu o aspektach politycznych interny w Europie był prezydent Europejskiej Federacji **Daniel Sereni**. Szczególnie interesującymi punktami programu były dwa wykłady:

drugi poświęcony chorobie Behçeta przedstawił najwybitniejszy współcześnie badacz tego tematu **Hasan Yazici** (przewodniczący sesji: **Dincer Firat**).

Krótki pobyt w Turcji był wielce udany zarówno w aspekcie integracji towarzystw internistycznych, jak i w aspekcie naukowym.

Eugeniusz Józef Kucharz

NOWOŚCI WYDAWNICZE

1. Annales Academiae Medicae Silesiensis, supl. 81: Rozpr. habil. Jerzy Jochem: Ośrodkowa regulacja krążenia we wtrząsie krwotocznym u szczura – rola układu histaminergicznego, Katowice: ŚAM 2004.
2. Annales Academiae Medicae Silesiensis, supl. 82: Revision of immature stages of mites from family Pyroglyphidae, Katowice: ŚAM 2004.
3. Annales Academiae Medicae Silesiensis, supl. 83: Materiały VI Konferencji – „Biomateriały i mechanika w stomatologii”, Katowice: ŚAM 2004.
4. Chirurgia naczyń w zarysie. Podręcznik dla lekarzy i studentów medycyny. Red. K. Ziaja, T. Urbanek, Katowice: ŚAM 2004.
5. Ćwiczenia z neonatologii. Skrypt dla studentów medycyny. Red. M. Baumert, Katowice: ŚAM 2004.
6. Eukrasia, vol. 5, red. L. Niebrój, M. Kosińska: Unemployment and Health Care, Katowice: ŚAM 2004.
7. Wiadomości Lekarskie 2004, tom 57, nr 5–6, Katowice: ŚAM 2004.
8. Wiadomości Lekarskie 2004, tom 57, nr 7–8, Katowice: ŚAM 2004.
9. Wiadomości Lekarskie 2004, tom 57, supl. 1, Katowice: ŚAM 2004.

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA „PROFILAKTYKA W MEDYCYNIE”

W dniach 24–25 września 2004 r. w Katowicach odbyła się I Międzynarodowa Konferencja „Profilaktyka w medycynie”, adresowana do interdyscyplinarnego grona naukowców zainteresowanych najszerzej pojętymi działaniami prozdrowotnymi.

Głównym organizatorem był Wydział Opieki i Oświaty Zdrowotnej Śląskiej Akademii Medycznej, a uczestniczyli w niej również przedstawiciele różnych specjalności medycyny. Założeniem pomysłodawców imprezy było stworzenie sprzyjających warunków prezentacji najnowszych trendów w rozwoju nauki, wymiany informacji, doświadczeń klinicznych oraz dyskusji. Celem była także integracja środowiska lekarzy, fizjoterapeutów, psychologów, pielęgniarek i położnych, sprzyjająca kompleksowemu wykorzystaniu wiedzy w praktyce.

Przewodniczącym Komitetów Naukowego i Organizacyjnego był prof. dr hab. n. med. **Zbigniew Gąsior**, kierownik Katedry i Kliniki Kardiologii, protektorat nad konferencją objął JM Rektor ŚAM prof. zw. dr hab. **Tadeusz Wilczok**.

Tematyka obrad dotyczyła oświaty i edukacji prozdrowotnej oraz profilakty-

ki w różnych gałęziach medycyny: internie, kardiologii, ginekologii i położnictwie, ortopedii, onkologii, psychiatrii, seksuologii i fizjoterapii. Program spotkania obejmował sesje plenarne, w których zaproszeni goście wygłosili referaty programowe, oraz kilkanaście sesji tematycznych i plakatowych.

Referaty programowe wygłosili prof. dr hab. n. med. **Aleksander Sieroń** (*Diagnostyka i terapia fotodynamiczna*) i **David Rivett** przedstawiciel WHO ds. Promocji Zdrowia i Profilaktyki na Europę (*Profilaxis in medicine according to World Health Organization*). Obrady toczyły się w następujących sesjach: metabolicznej (moderatorzy: prof. dr hab. n. med. **Jan Duława**, prof. dr hab. n. med. **Barbara Zahorska-Markiewicz**, dr hab. n. med. **Jan Gmiński** prof. nadzw. ŚAM), onkologicznej (moderator: prof. dr hab. n. med. **Bogusław Maciejewski**), chorób serca i naczyń (moderatorzy: prof. dr hab. n. med. **Zbigniew Gąsior**, prof. dr hab. n. med. **Władysław Pierzchała**, dr hab. n. med. **Maciej Zaniewski**), psychiatrycznej (moderator: dr hab. n. med. **Irena Krupka-Matuszczyk** prof. nadzw. ŚAM), psychologicznej (modera-

torzy: prof. dr hab. n. hum. **Irena Heszten-Niejodek**, dr n. hum. **Anna Trzcieńska-Green**), położnych (moderatorzy: dr hab. n. med. **Violetta Skrzypulec** prof. nadzw. ŚAM, prof. dr hab. n. med. **Marek Kulikowski**), pielęgniarstwie (moderatorzy: prof. dr hab. n. med. **Irena Wrońska**, dr hab. n. med. **Czesław Marcisz**), ginekologiczno-położniczej (moderatorzy: prof. dr hab. n. med. **Ryszard Poręba**, dr hab. n. med. **Violetta Skrzypulec** prof. nadzw. ŚAM), seksuologicznej (moderatorzy: dr hab. n. med. **Zbigniew Lew-Starowicz** prof. nadzw. AWF w Warszawie, dr hab. n. med. **Violetta Skrzypulec** prof. nadzw. ŚAM), profilaktyka w dysfunkcjach narządu ruchu (moderator: prof. dr hab. n. med. **Krystyna Dobosiewicz**).

Na zakończenie obrad warsztaty szkoleniowe dotyczące typowych trudności w dialogu z młodzieżą na temat życia seksualnego człowieka poprowadził mgr **Wiesław Sokoluk**.

Wszystkie prace prezentowane w sesjach tematycznych zostały wydrukowane w suplemencie do „Wiadomości Lekarskich” (2004, suplement 1).

Oprac. J.M.

WSPÓŁPRACA Z UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK

Z inicjatywy dr. hab. **Józefa Pastuszki** – koordynatora wydziałowego ds. programu Erasmus/Socrates Wydział Zdrowia Publicznego ŚAM rozpoczął współpracę z University of Southern Denmark.

W jej ramach w marcu i kwietniu 2004 roku na Wydziale odbyły staż dwie studentki drugiego roku Faculty of Health Science w Odense: **Anna Zachariasen** i **Mette Vestergaard Andersen**. W czasie pobytu w Katowicach zostały zaangażowane do wspólnych prac badawczych dotyczących astmy, prowadzonych pod kierunkiem dziekana Wydziału, prof. dr. hab. n. med. **Jana Zejdy**. Odbyły też wiele spotkań ze swoimi rówieśnikami, studentami I i II roku zdrowia publicznego, uczestniczyły w seminarium poprowadzonym przez dr **Joannę Kobzę** z Zakładu Zdrowia Publicznego, zapoznały się z działalnością Centrum Kardiochirurgii w Zabrze oraz zwiedziły Kraków, kilka miast Górnego Śląska i Beskidy.

KOMUNIKAT

W dniach 18–20 listopada 2004 odbędzie się

4 Katowickie Seminarium

„Postępy w Nefrologii i Nadciśnieniu Tętnicznym”

organizowane przez

Katedrę i Klinikę Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii

Śląskiej Akademii Medycznej

Adres Organizatorów:

Katedra i Klinika Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii ŚAM
ul. Francuska 20/24, 40-027 Katowice
tel. (0-32) 255 26 95, fax (0-32) 255 37 26
e-mail: awiecek@spskm.katowice.pl

Miejsce obrad: Teatr Śląski im. Stanisława Wyspiańskiego, Rynek 1, Katowice

Uczestnicy Seminarium otrzymają 20 punktów edukacyjnych TIP

CELOWOŚĆ PROWADZENIA ANKIET WŚRÓD STUDENTÓW MEDYCYNY

W „Biuletynie Informacyjnym ŚAM” nr 2/2004 przedstawiono wyniki ankiety przeprowadzonej wśród studentów V roku Wydziału Lekarskiego, dotyczącej oceny różnych aspektów działalności dydaktycznej w Zakładzie Chorób Metabolicznych Kości. Wnioski z odpowiedzi zebranych w poprzednim roku akademickim zostały wykorzystane do modyfikacji autorskiego programu nauczania. Zmiany w dydaktyce dotyczyły prawie całkowitego wyeliminowania zagadnień z zakresu patofizjologii i innych elementów teoretycznych oraz położenia większego nacisku na praktyczne przygotowanie przyszłych lekarzy do badania i leczenia pacjentów z chorobą metaboliczną kości.

W roku akademickim 2003/2004 również poprosiłem o ocenę zajęć oferowanych studentom przez kadrę naszego Zakładu. Studenci wypowiadali się anonimowo i dobrowolnie po zakończeniu i zaliczeniu ćwiczeń. Poniżej przedstawiam porównanie wyników ankiet zebranych w latach 2002/2003 i 2003/2004 (pytania nie uległy zmianom). Kwestionariusz wypełniło odpowiednio 142 i 110 studentów. W teście kończącym zajęcia uzyskali oni średnio 13,28 i 13,07 punktów na 15 możliwych. Odpowiedzi z obu lat porównano za pomocą testu Chi-kwadrat.

Za najważniejsze wnioski wynikające z tego porównania należy uznać:

- 1) zmniejszenie liczby osób oceniających zawartość merytoryczną zajęć jako dostateczną,
- 2) zmniejszenie liczby osób oceniających sposób przekazu informacji

jako bardzo interesujący lub nieciekawy, przy jednoczesnym zwiększeniu liczby osób oceniających ten aspekt jako interesujący,

- 3) spadek zainteresowania seminariami na rzecz wzrostu zainteresowania zajęciami w poradni, co wskazuje na bardziej praktyczny charakter tych ostatnich,
- 4) zmniejszenie liczby osób oceniających przygotowanie do pracy z chorymi jako słabe i zwiększenie liczby osób, które czują się dobrze przygotowane do tego zadania – **wniosek ten uważam za najważniejszy**,
- 5) odpowiedzi potwierdzają potrzebę kontynuowania zajęć z zakresu chorób metabolicznych kości.

Podsumowując wyniki dwuletnich badań ankietowych wśród studentów medycyny można z pełnym przekonaniem stwierdzić, że dzięki wewnętrznemu audytowi udało się dokonać wstępnej oceny programu dydaktycznego oraz zmodyfikować odpowiednio jego treść, co zaowocowało istotną poprawą poziomu nauczania w zakresie chorób metabolicznych kości, szczególnie pod kątem praktycznego przygotowania studentów do pracy z chorymi.

Pragnę podziękować dr. med. **Dariuszowi Karaskowi**, który prowadzi ze studentami pokazy w pracowni densytometrycznej, oraz lek. **Piotrowi Adamczykowi** za pomoc w opracowaniu statystycznym uzyskanych danych.

*Prof. dr hab. Wojciech Pluskiewicz
Kierownik Zakładu Chorób
Metabolicznych Kości w Zabrze*

DAR WYDAWNICTWA URBAN&PARTNER

Dzięki staraniom prorektora ds. nauki – prof. dr. hab. **Aleksandra Sieron**a, w czerwcu 2004 roku zbiory Biblioteki Śląskiej Akademii Medycznej wzbogaciły się o 143 książki z dziedziny medycyny i nauk pokrewnych, przekazane w darze przez Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner z Wrocławia. Większość z nich to podręczniki, kompendia i atlasy z najbardziej popularnych gałęzi

medycyny oraz z dziedzin najnowszych, takich jak medycyna ratunkowa, krioterapia czy farmakogenetyka.

Wykaz darów znajduje się na stronie głównej Biblioteki w Serwisie Informacyjnym. Wszystkie tytuły wraz z lokalizacją ujęte są w katalogu Aleph i dostępne w Bibliotece Głównej oraz w bibliotekach wydziałowych Śląskiej Akademii Medycznej.

PRO MEMORIA

Jerzy Lech KURKOWSKI
(1948–2004)



Dnia 9 października 2004 roku odszedł od nas nagle w pełni sił i aktywności **dr n. med. Jerzy Lech Kurkowski**, Dyrektor Samodzielnego Publicznego Centralnego Szpitala Klinicznego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach. Ta krótka, sucha wiadomość nie jest w stanie wyrazić czegoś, co trudno wytłumaczyć, a z czym z pewnością trudno się pogodzić. Wstrząśnięci tą wiadomością uzmysłowiliśmy sobie nagle, że odszedł Człowiek wielkiej energii, organizator i nieprzeciętny erudyta, kochający z wzajemnością życie i ludzi. Charyzmatyczna osobowość wielu środowisk.

Śp. dr n. med. Jerzy Lech Kurkowski urodził się 1948 roku w Gliwicach. Był absolwentem Akademii Medycznej w Warszawie oraz doktorantem Śląskiej Akademii Medycznej. Po studiach był asystentem oddziału neurologii i doraźnej pomocy w ZOZ Mikołów, kierownikiem Poradni Przeciwalkoholowej i kierownikiem ZLZ Huty „Łaziska” w Łaziskach Górnych, a następnie został asystentem Katedry i Kliniki Neurologii Centralnego Szpitala Klinicznego ŚAM w Katowicach.

W pracy zawodowej dał się poznać jako człowiek zaangażowany w działalność publiczną. Był członkiem założycielem NSZZ „Solidarność” w Śląskiej Akademii Medycznej i w Jastrzębiu, a także członkiem Zarządu i przewodniczącym Sekcji Zdrowia NSZZ „Solidarność” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego i delegatem na I Krajowy Zjazd Solidarności w Gdańsku Oliwie w 1981 roku. W stanie wojennym, po okresie in-

PRO MEMORIA

ternowania, działał w strukturach podziemnych. Walkę o normalność i inną Polskę łączył z działaniami umożliwiającymi zapewnienie dostępności leków i środków medycznych w trudnych czasach stanu wojennego. W pamięci nas wszystkich pozostaje wzruszenie, z jakim wrócił do tego okresu podczas niedawnych uroczystości 30-lecia Szpitala.

Po okresie pracy we władzach wojewódzkich (lekarz wojewódzki, dyrektor Wydziału Zdrowia w Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach) i Ministerstwie Zdrowia (w randze wiceministra) oraz studiach w USA powrócił do pracy w Centralnym Szpitalu Klinicznym. Ostatnim rozdziałem jego życia okazało się być zarządzanie tym szpitalem – na stanowisko dyrektora został powołany 1 grudnia 1997 roku. Funkcję tę pełnił do niespodziewanej śmierci. Zarządzanie w służbie zdrowia stało się przez 25 lat jego głównym wyzwaniem zawodowym – od kierownika poradni, zatrudniającej kilka osób, do dyrektora szpitala klinicznego. Ponad 5 spośród prawie 7 lat zarządzania szpitalem przez dr. Kurkowskiego to okres naszej wspólnej pracy oraz wspólnego rozwiązywania często trudnych i konfliktowych sytuacji. Rozpoczął pracę jako dyrektor placówki budżetowej, organizował podwaliny zasad kontraktowania świadczeń zdrowotnych w czasach wprowadzania reform ochrony zdrowia, a zakończył swoją pracę jako dyrektor menedżer jednego z najlepszych szpitali w Polsce, docenianego, o uznanej renomie i wielokrotnie wyróżnianego. W tych trudnych dla ochrony zdrowia czasach szpital kierowany przez śp. Dr. Jerzego utrzymywał stale płynność finansową. Utworzył on stabilny i kompetentny zarząd szpitala, powołał wiele niezbędnych stanowisk i działów, zbliżając standard organizacyjny CSK do najlepszych szpitali nie tylko w kraju. Brał udział w opracowywaniu ustaw: o zakładach opieki zdrowotnej, o odpłatności za leki i aptekach, hurtowniach i nadzorze farmaceutycznym. Konsultował – na różnych etapach i fazach wdrożenia – ustawę o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, a ostatnio, jako jeden z ekspertów, nowelizację ustawy o Narodowym Funduszu Zdrowia.

Nadrzędnym celem tych wszystkich działań był pacjent i jego dobro. Zgodnie z zaproponowaną przez śp. Dyrektora misją szpitala „Pacjent naszym pracodawcą” realizowała się wizja nowoczesnej placówki – szpitala, który był jednym z najważniejszych miejsc w jego życiu, szpitala, który lubił nazywać NASZYM SZPITALEM. W tym naszym szpitalu często był pionierem zmian: poprzez proces akredytacji w roku 2001, a kończąc na uzyskaniu certyfikatów ISO w roku ubiegłym.

Miał liczne zainteresowania pozawodowe, latem tego roku został dwukrotnym złotym medalistą Mistrzostw Świata Lekarzy w pływaniu, czynnie uprawiał żeglarstwo. Był wiceprezydentem Polskiej Unii Pisarzy Lekarzy i autorem czterech książek: *Człowiek i medycyna*, *Pieniądże albo życie*, *Medycyna*, *Problemy i interesy* oraz *Polityka i bietyka w medycynie*, a także relacji z żeglarskiej wyprawy przez Atlantyk – *Trójkąt Bermudzki, czyli Requiem dla Daru Przemysła*. Był członkiem Rady Programowej „Szpitala Polskiego” i „Antidotum”, członkiem Kolegium Redakcyjnego „Gazety Lekarskiej” oraz założycielem i redaktorem naczelnym „Gazety Szpitalnej”. Uczestniczył w reaktywowaniu Izby Lekarskiej i przez dwie kadencje był członkiem Okręgowej i Naczelnej Rady Lekarskiej, reprezentując tę ostatnią m. in. w Stałym Komitecie Lekarzy w Brukseli. Był członkiem założycielem Stowarzyszenia Menedżerów Ochrony Zdrowia (STOMOZ), członkiem założycielem Polskiego Towarzystwa Promocji Jakości.

Dokonania zawodowe dr. Jerzego Kurkowskiego były wielokrotnie dostrzegane i doceniane, m.in. otrzymał odznakę „Za zasługi dla ochrony zdrowia”, Złoty Krzyż Zasługi, a także wyróżnienia w konkursie Sukces Roku 2003 – za nowoczesne metody zarządzania i wysoką jakość, oraz w konkursie Menedżer Roku 2002 w Ochronie Zdrowia – za doświadczenie, operatywność i osobowość lidera.

Niespodziewanie śmierć uniemożliwiła realizację jeszcze wielu śmiałych planów i marzeń. Dyrektor Kurkowski często mawiał: „...Tworzymy dobry, zgrany zespół, którego członkowie po-

siadają wiedzę, umiejętności i ciągłą chęć niesienia pomocy pacjentom w najcięższych nawet chorobach. Udowadniamy to codziennie, 7 dni w tygodniu, 365 dni w roku...”

Tak myślał i mówił o nas, o całej społeczności Naszego Szpitala, profesorach, lekarzach, pielęgniarkach i położnych, pracownikach administracji i służb pomocniczych śp. dyrektor Jerzy Lech Kurkowski. I tymi Twoimi słowami, w imieniu nas wszystkich żegnamy Ciebie, Dyrektorze.

*Dr n. med. Tomasz Romańczyk
Zastępca dyrektora CSK ŚAM*

* * *

**Maria Danuta BARAŃSKA-
-GACHOWSKA (1929–2004)**



Lekarz dentysta, profesor zwyczajny doktor habilitowany nauk medycznych. Urodziła się 26 I 1928 w Krasnymstawie w woj. lubelskim, córka Franciszka Barańskiego i Antoniny z Krasuckich. Szkołę powszechną ukończyła w 1940 roku w rodzinnej miejscowości. W latach 1941–1943 uczęszczała na tajne komplety z zakresu gimnazjum, od 1944 roku kontynuowała naukę w Państwowym Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym. We wrześniu 1946 przeniosła się do Gliwic, gdzie w 1947 roku otrzymała świadectwo dojrzałości. W 1948 roku rozpoczęła studia stomatologiczne na Wydziale Lekarskim nowo powołanej Akademii Lekarskiej w Rokietnicy Bytomskiej (obecnie ŚAM). Tytuł lekarza dentysty i dyplom ukończenia studiów (nr 3) z wyróżnieniem otrzymała 22 XII 1952. Pracę zawodową rozpoczęła w Katedrze i Zakładzie Stoma-

PRO MEMORIA

tologii Zachowawczej już na II r. studiów najpierw jako laborant, następnie – asystent bez dyplomu (w niepełnym wymiarze godzin). Po uzyskaniu dyplomu kontynuowała pracę na stanowisku asystenta, a następnie starszego asystenta. Stopień naukowy doktora medycyny stomatologicznej uzyskała 6 VI 1962 na podstawie dysertacji *Wpływ fosfatazy zasadowej na procesy reparacyjne zranionej miazgi zębowej u psów*, wykonanej pod kierunkiem docenta Władysława Zaleskiego, na Wydziale Lekarskim ŚAM. Przedstawiony dorobek naukowy oraz rozprawa *Gojenie zranionej miazgi zębowej w świetle badań morfologicznych i histochemicznych*, były podstawą przeprowadzonego w ŚAM 22 I 1969 kolokwium habilitacyjnego; uchwała Rady Wydziału Lekarskiego o przyznaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie stomatologii zachowawczej, została zatwierdzona przez CKK 20 VI 1969. W kwietniu 1970 otrzymała stanowisko docenta. W 1973 r. uzyskała specjalizację II stopnia w zakresie stomatologii zachowawczej. Dnia 1 X 1978 została mianowana kierownikiem nowo utworzonego w Zabrze Zakładu Stomatologii Wieku Rozwojowego, który na polecenie władz Uczelni od podstaw zorganizowała. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymała 21 V 1980, tytuł profesora zwyczajnego – 31 V 1990; we wrześniu 1992 – nominację na stanowisko profesora zwyczajnego ŚAM.

Działalność naukowo-badawcza Profesor Gachowskiej koncentrowała się na kilku zagadnieniach. W początkowym okresie pracy naukowej były to etiopatogeneza, diagnostyka i leczenie chorób miazgi zębowej. Badania z zakresu patologii i diagnostyki chorób miazgi konfrontujące zgodność rozpoznawania klinicznego z histopatologicznym, miały charakter pionierski, zakończony opracowaniem w 1974 r. nowej klasyfikacji klinicznej, umieszczonej w podręczniku stomatologii zachowawczej i obowiązującej w polskiej szkole stomatologicznej. Uczestnicząc w badaniach dotyczących wpływu różnych stężeń fluoru zawartych w wodzie i powietrzu na organizm w wieku rozwojowym wykazała, że kumulująca się ilość fluoru za-

wartego w dawkach ponadoptymalnych zaburza mineralizację kości i zębów oraz wywiera szkodliwy wpływ na inne narządy. Badania prowadzone nad wpływem toksycznych czynników środowiska pracy na organizm ludzki wykazały, że środowisko skażone metalami ciężkimi, głównie kadmem, cynkiem i ołowiem powoduje u dzieci większe występowanie oraz intensywność próchnicy i chorób przyzębia, ponadto zaburza skład mineralny twardych tkanek zęba i śliny. Profesor Barańska-Gachowska zajmowała się również diagnostyką oraz nowoczesnymi metodami odbudowy ubytków twardych tkanek zęba pochodzenia próchnicowego i urazowego oraz oceną kliniczną materiałów kompozytowych. Uczestniczyła w wielu sympozjach, konferencjach i zjazdach naukowych zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Uczestniczyła aktywnie w organizacji V, VI i VII Kongresu Stomatologów Polskich, dwóch Ogólnopolskich Zjazdów Naukowo-Szkoleniowych Sekcji Stomatologii Zachowawczej, dwóch zjazdów Sekcji Stomatologii Dziecięcej, pięciu zjazdów Sekcji Stomatologii Przemysłowej.

Publikowany dorobek naukowy Profesor Gachowskiej stanowią dwie monografie, kilka rozdziałów w podręcznikach, ok. 120 artykułów (w czasopiśmie polskich i zagranicznych), 81 komunikatów zjazdowych. Wiele spośród odkryć i wniosków naukowych znalazło praktyczne zastosowanie w lecznictwie stomatologicznym i dydaktyce. Profesor Gachowska od 1957 roku prowadziła wykłady, ćwiczenia i egzaminy dyplomowe dla studentów III, IV i V roku z zakresu stomatologii zachowawczej i dziecięcej. W l. 1973–1982 prowadziła wykłady z podstaw nauk stomatologicznych na Oddz. Elektronicznej Aparatury Medycznej Politechniki Śl. Przez wiele lat była opiekunem Koła Naukowego STN – prace studentów otrzymywały wyróżnienia i nagrody na konferencjach krajowych i zagranicznych. Brała czynny udział we wszystkich formach szkolenia i dokształcania podyplomowego lekarzy, pielęgniarek i techników dentystrycznych organizowanych na zlecenie CMKP, WODKM, Kolegium Kształcenia Podyplomowego ŚAM. Pod kierun-

kiem Pani Profesor 37 lekarzy uzyskało specjalizację I stopnia, 24 – specjalizację II stopnia z zakresu stomatologii ogólnej, zachowawczej i dziecięcej, była promotorem 17, recenzentem 16 dysertacji doktorskich, 7 prac habilitacyjnych, 2 prac magisterskich (Politechnika Śl.). Oceniała dorobek naukowy w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego, tytułu profesora, tytułu doktora honoris causa, była superrecenzentem CKK. W uczelni pełniła wiele funkcji, była m.in. członkiem komisji senackich, prodziekanem Wydz. Lekarskiego w Zabrze (1969–1971), rzecznikiem dyscyplinarnym dla nauczycieli akademickich (1984–1987); przewodn. rektorskiej komisji stomatologicznej (1987–1996). Aktywnie pracowała w Pol. Tow. Stomatologicznym, gdzie była m.in. wiceprzewodniczącą Zarządu oraz przewodniczącą Komisji Rewizyjnej Zarządu Oddziału Katowickiego, sekretarzem Sekcji Stomatologii Zachowawczej i przewodniczącą Sekcji Stomatologii Przemysłowej, wiceprzewodniczącą Sekcji Stomatologii Dziecięcej, przewodniczącą Komisji Oświaty i Profilaktyki przy ZG; członkiem Międzynarodowego Tow. Stomatologii Dziecięcej oraz Akademii Pierre Faucharda. Była członkiem komitetów redakcyjnych „Czasopisma Stomatologicznego” i „Przeglądu Stomatologii Wieku Rozwojowego”.

Odnaczona m.in. Krzyżami Komandorskim, Oficerskim i Kawalerskim OOP, Złotym Krzyżem Zasługi, odznakami „Za wzorową pracę w służbie zdrowia” i „Zasłużony w rozwoju woj. katowickiego”, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Orderem Honorowym „Laur 50-lecia ŚAM”. Zamężna ze Zbigniewem Gachowskim (lekarz ginekolog, dr n. med.), syn Marek jest architektem. Z dn. 30 IX 1998 przeszła na emeryturę; do 30 IX 2000 była kuratorem Katedry i Zakładu Stomatologii Wieku Rozwojowego. Zmarła 14 X 2004, została pochowana na Centralnym Cmentarzu Komunalnym w Gliwicach.

Oprac. na podstawie biogramu Marii Danuty Barańskiej-Gachowskiej autorstwa A. Puzio, zamieszczonego w IV tomie *Słownika medycyny i farmacji Górnego Śląska* (Katowice: ŚAM 2000).

KRONIKA

(czerwiec–październik 2004)

- * 25 czerwca prof. dr hab. **Krystyna Olczyk** została członkiem Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego.
- * 26 czerwca w poradniach przyklinicznych Centralnego Szpitala Klinicznego ŚAM w Katowicach Ligocie, lekarze z Katedry i Kliniki Położnictwa i Ginekologii, kierowanej przez dr. hab. **Andrzeja Witka** przeprowadzili bezpłatne konsultacje i badania diagnostyczne kobiet cierpiących na wysiłkowe nietrzymanie moczu.
- * 27 czerwca Górnośląskie Centrum Medyczne ŚAM w Katowicach Ochojcu zorganizowało akcję „Tydzień dla zdrowia”, skierowaną do mieszkańców południowych dzielnic Katowic. Z bezpłatnych konsultacji kardiologicznych, diabetologicznych, reumatologicznych, chirurgicznych i neurologicznych skorzystało około tysiąca osób.
- * 28 czerwca rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wręczył 12 osobom listy gratulacyjne za wyróżnione rozprawy doktorskie.
- * 21 lipca minister zdrowia **Marek Bałicki** przyznał Wydziałowi Farmaceutycznemu i Oddziałowi Medycyny Laboratoryjnej ŚAM w Sosnowcu akredytację na prowadzenie specjalizacji z farmacji aptecznej.
- * 25 lipca podczas zorganizowanej w Centrum Handlowym M1 w Zabrze akcji „Niedziele ze zdrowiem” lekarze z Katedry Medycyny Ratunkowej ŚAM w Bytomiu, kierowanej przez dr. hab. **Krystyna Sosadę**, prof. nadzw. ŚAM, prezentowali sposób udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków.
- * 31 sierpnia podczas odbywającego się w Monachium XXVI Kongresu Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego, prof. dr hab. **Michał Tendera** objął funkcję prezesa tego towarzystwa.
- * 3 września w Warszawie ukonstytuował się Zarząd wybrany na odbywającym się w Poznaniu w dniach 19–22 maja t.r., XIX Zjeździe Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego. W skład najwyższych władz towarzystwa kadencji 2004–2008 wybrano prof. dr. hab. **Eugeniusza J. Kucharza**, który został członkiem prezydium Zarządu Głównego oraz członkiem Komisji Nauki.
- * 5 września, podczas odbywającej się w Zameczku Myśliwskim w Promnicach śląskiej gali Bussines Centre Club, prof. dr hab. **Andrzej Bochenek** został uhonorowany Statuetką Specjalną, przyznaną w uznaniu jego osiągnięć

- naukowych oraz nowoczesnego zarządzania I Katedrą i Kliniką Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu.
- * W dniach 5–8 września odbywała się w Ustroniu, zorganizowana przez Oddział Śląski Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego oraz Katedrę i Zakład Histologii i Embriologii ŚAM w Katowicach Ligocie, kierowaną przez prof. dr. hab. **Marcina Kamińskiego**, ogólnopolska konferencja naukowo-szkoleniowa pt. „Metabolizm leków i ksenobiotyków”.
- * 8 września rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w odbywającym się w Warszawie dorocznym Zgromadzeniu Fundacji Rektorów Polskich i Instytutu Społeczeństwa Wiedzy. Podczas obrad rozmawiano m.in. na temat udziału rektorów w życiu publicznym w sprawach wykraczających poza edukację i naukę.
- * 9 września na terenie Akademickiego Centrum Medycznego w Zabrze odbyła się społeczna debata przedstawicieli środowiska lekarskiego, samorządu lokalnego oraz polityków, poświęcona przyszłości tej największej inwestycji Śląskiej Akademii Medycznej.
- * W dniach 9–12 września odbył się w Katowicach XXXV Zjazd Towarzystwa Internistów Polskich, którego organizatorem była Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Reumatologii ŚAM w Katowicach Ochojcu, kierowana przez prof. dr. hab. **Eugeniusza J. Kucharza**. Podczas zjazdu wybrano nowy Zarząd Główny i Główną Komisję Rewizyjną.
- * 12 września odbyły się wybory uzupełniające do senatu RP, w których z ramienia Sojuszu Lewicy Demokratycznej kandydował prof. dr hab. **Artur Stojko**, kierownik Katedry i Zakładu Higieny, Bioanalizy i Badania Środowiska ŚAM w Katowicach Ligocie.
- * W dniach 12–14 września odbył się w Poznaniu XV Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, w którego Komitecie Naukowym zasiadali m.in.: prof. prof. **Ryszard Brus** (przewodniczący), **Zbigniew Herman**, **Ryszard Szkilnik**, **Andrzej Plech**, **Henryk Trzeciak**.
- * 13 września rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w zorganizowanej w Warszawie Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych. Podczas konferencji omawiano nowe

prawo o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz przyjęto informację o pracach legislacyjnych nad ustawą „Prawo o szkolnictwie wyższym”.

- * 21 września Centralny Szpital Kliniczny ŚAM w Katowicach Ligocie obchodził jubileusz 30-lecia istnienia. Podczas zorganizowanej z tej okazji uroczystości wręczono osobom zasłużonym dla powstania i funkcjonowania szpitala odznaczenia, dyplomy oraz pamiątkowe statuetki.
- * 21 września w rektoracie ŚAM odbyło się kolejne posiedzenie Komitetu Programu „Matka i Dziecko”.
- * 22 września podczas zorganizowanej w rektoracie ŚAM uroczystości, gospodarzem której był rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**, wojewoda śląski **Lechosław Jarzębski** wręczył zasłużonym pracownikom naszej uczelni odznaczenia państwowe.
- * 22 września odbyło się posiedzenie Senatu ŚAM, podczas którego prof. dr. hab. **Zbigniewowi Gąsiorowi**, dziekanowi Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej przekazano akredytację na kształcenie na kierunkach położnictwo i pielęgniarstwo, udzielone przez Krajową Radę Akredytacyjną Szkolnictwa Medycznego oraz Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej.
- * 24 września prof. dr. hab. **Władysław Pierchala**, kierownik Katedry i Kliniki Pneumonologii ŚAM w Katowicach Ligocie został wybrany prezesem-elektem Polskiego Towarzystwa Chorób Płuc.
- * W dniach 23–25 września odbywały się w Ustroniu Międzynarodowe Dni Trzuskowe, zorganizowane przez Katedrę i Klinikę Chirurgii Przewodu Pokarmowego ŚAM w Katowicach Ligocie, kierowaną przez prof. dr. hab. **Pawła Lampego**.
- * W dniach 24–25 września Wydział Opieki i Oświaty Zdrowotnej ŚAM był organizatorem odbywającej się w Katowicach Ligocie konferencji pt. „Profilaktyka w medycynie”.
- * 27 września odbyło się posiedzenie zabrzańskiej Rady Miejskiej poświęcone przejęciu przez ŚAM budynku po zlikwidowanym szpitalu przy ulicy Wyciska.
- * 29 września prof. dr hab. **Franciszek Kokot** otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.
- * 29 września dr hab. **Paweł Buszman** i dr **Andrzej Ochała** wraz z trzema lekarzami z Krakowa przeprowadzili

- w II Klinice Kardiochirurgii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego nowatorski zabieg angioplastyki przezskórnej polegający na zoperowaniu lewego pnia tętnicy wieńcowej. Trwający koło godziny zabieg był transmitowany na odbywającym się w Waszyngtonie międzynarodowym kongresie kardiologicznym.
- * W dniach 29 września–2 października Katedra i Oddział Kliniczny Chorób Zakaźnych ŚAM w Chorzowie była organizatorem odbywającej się na terenie Międzynarodowych Targów Katowickich III Międzynarodowej Konferencji pt. „Leczenie substytucyjne i rehabilitacja narkomanii”. Tematyka konferencji dotyczyła m.in.: ryzyka zakażenia wirusem HIV u narkomanów, chorób towarzyszących narkomanii oraz leczenia uzależnień. Konferencja była połączona z obchodami 10-lecia Ośrodka Diagnostyki i Terapii AIDS w Chorzowie.
 - * 8 października w Szpitalu Miejskim nr 2 w Rudzie Śląskiej otwarto Oddział Kliniczny Ginekologii i Położnictwa ŚAM, kierowany przez dr. hab. **Krzysztofa Sodowskiego**.
 - * W dniach 8–10 października odbywało się w Szczyrku VIII Sympozjum Diabetologiczne pt. „Postępy w diagnostyce i terapii cukrzycy”, którego organizatorem była Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii ŚAM w Zabrze, kierowana przez prof. dr. hab. **Władysława Grzeszczaka**.
 - * 9 października w auli A-3 w Katowicach Ligocie wykład wygłosił profesor **Kypros Nicolaides** z Kings College w Londynie, światowej sławy znawca diagnostyki prenatalnej. Profesor przyjechał do Katowic na zaproszenie Katedry Zdrowia Kobiety ŚAM, Sekcji Ultrasonografii Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego oraz Fundacji Godula Hope.
 - * W dniach 11–12 października rektor ŚAM, prof. dr. hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w Lublinie w posiedzeniu Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych oraz w Centralnej Inauguracji Roku Akademickiego Uczelni Medycznych. W trakcie konferencji omawiano sprawy związane m.in. z organizacją egzaminów wstępnych na studia w roku akademickim 2005/2006 oraz systemem kształcenia ratowników medycznych.
 - * 12 października odbyła się w Katedrze Chrystusa Króla w Katowicach Międzyuczelniana Inauguracja Roku Akademickiego 2004/2005.
 - * 14 października w Rektoracie ŚAM odbyło się spotkanie władz uczelni z Państwową Komisją Akredytacyjną, wizytującą Wydział Zdrowia Publicznego ŚAM w Bytomiu w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie oceny akredytacyjnej.
 - * W dniach 15–17 października odbyła się w Wiśle pod patronatem rektora ŚAM, prof. dr. hab. **Tadeusza Wilczoka** II Ogólnopolska Konferencja pt. „Chirurgiczne leczenie otyłości – aspekty podstawowe i kliniczne”, zorganizowana przez Stowarzyszenie na Rzecz Zapobiegania i Leczenia Otyłości, Chorób Tarczycy oraz Towarzystwa Zaburzeń Metabolicznych. W skład komitetu naukowego konferencji wchodził m.in. prof. prof. **Barbara Zahorska-Markiewicz**, **Marian Pardela** (przewodniczący) oraz **Władysław Grzeszczak**.

Paweł Bojko

- * *Dotyka nieśmiertelności* – to tytuł wywiadu z prof. dr. hab. **Andrzejem Bochenkiem**, kierownikiem I Katedry i Kliniki Kardiochirurgii ŚAM w Katowicach Ochojcu, na temat m.in. specyfiki zawodu kardiochirurga i sposobów zmniejszenia ryzyka chorób serca („Gazeta Wroclawska” nr 141, 18 czerwca 2004).
- * Zespół neurochirurgów z Katedry i Kliniki Neurochirurgii AM w Białymstoku, kierowanej przez prof. dr. hab. **Janusza Lewkę**, wykonał pod kierunkiem specjalistów ze Śląskiej Akademii Medycznej skomplikowaną operację usunięcia nowotworu mózgu przez otwór nosowy (**Katarzyna Malinowska**, *Przez dziurkę nosa*, „Gazeta Wyborcza – Białystok” nr 147, 25 czerwca 2004).
- * Prof. dr. hab. **Jerzy Hołowiecki**, kierownik Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach wziął udział w odbywającym się w Pałacu Sobańskich w Warszawie śniadaniu prasowym, zorganizowanym przez firmę Novartis Oncology oraz Polską Unię Onkologiczną. W swoim wystąpieniu Profesor omówił m.in. rodzaje i nowe formy transplantacji szpiku stosowane w polskich i zagranicznych ośrodkach leczniczych (*Chłoniaki, nowotwory układu limfatycznego* –

PRZECZYTALIŚMY ... (czerwiec–październik 2004)

- kolejny niedoceniony fenomen epidemiologiczny*, „Leki Współczesnej Terapii w Polsce” nr 4, 2004).
- * Problematykę depresji, będącej najczęstszym schorzeniem psychiatrycznym, przybliżył czytelnikom miesięcznika „Integracja Europejska” (nr 6, czerwiec 2004) dr. hab. **Robert Hesse**, prof. nadzw. ŚAM, kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Psychiatrii ŚAM w Tarnowskich Górach.
- * Prof. dr. hab. **Stanisław Woś**, kierownik II Katedry i Kliniki Kardiochirurgii ŚAM w Katowicach Ochojcu był rozmówcą red. **Daniela Tresenberga** w wywiadzie pt. „Na bijącym sercu” („Raport” nr 6, czerwiec 2004), poświęconym światowym osiągnięciom polskiej kardiochirurgii.
- * Dr. hab. **Jerzy Kozielski**, kierownik Katedry i Kliniki Chorób Płuc i Gruźlicy ŚAM w Zabrze, uczestniczył w odbywającej się w Warszawie konferencji inauguracyjnej Programu Profilaktyczno-Edukacyjnego na Rzecz Walki z Przewlekłą Obturacyjną Chorobą

Płuc (POChP). Celem programu jest podniesienie wśród społeczeństwa wiedzy na temat przyczyn, skutków oraz sposobów leczenia tego lekceważonego przez niektórych lekarzy i pacjentów schorzenia (*Głęboki oddech*, „Leki Współczesnej Terapii w Polsce” nr 4, 2004).

- * „Gazeta Wyborcza – Katowice” (nr 147, 25 czerwca 2004) przypomniała historię śląskiej kardiochirurgii oraz przedstawiła nową tzw. zewnątrzoponową metodę znieczulenia pacjentów operowanych z powodu chorób serca.
- * W kierowanej przez prof. dr. hab. **Jerzego Hołowieckiego** Katedrze i Klinice Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach opracowano nową metodę leczenia białaczki, która zwiększa szanse na całkowitą remisję o blisko 20%. (**PAP**, *Nowa metoda leczenia białaczki*, „Super Nowości” nr 123, 25/27 czerwca 2004; *Szybszy cios w białaczkę*, „Gazeta Olsztyńska” nr 147, 25 czerwca 2004; *Dodatkowy lek na białaczkę*, „Gazeta Wroclawska” nr 147, 25 czerwca 2004; **PAP**, *Szansa dla chorych*, „Nowości – Gazeta Pomorza i Kujaw” nr 147, 25 czerwca 2004; **Malgorzata Himmel**, *Śląski sukces*, „Trybuna Śląska” nr 147, 25 czerwca 2004; **PAP/BS**, *Koniec z białaczką?*,

- „Dziennik Zachodni” nr 147, 25 czerwca 2004; *Walka z białaczką*, „Gazeta Poznańska” nr 147, 25 czerwca 2004; **Judyta Watola**, *Napad dwóch bandytów*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 150, 29 czerwca 2004; **Monika Wysocka**, *Kładrybina przyspiesza remisję w ostrej białaczkę szpikowej*, „Puls Medycyny” nr 16, 7/20 lipca 2004; **Hanna Browńska**, *Taniej, szybciej, skuteczniej*, „Gazeta Farmaceutyczna” nr 8, sierpień 2004).
- * Lek. **Piotr Bednarski**, asystent w Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej ŚAM w Bytomiu, kierowanej przez prof. dr. hab. **Antoniego Podwińskiego**, omówił na łamach „Dziennika Zachodniego” stosowany w diagnostyce chorób piersi zabieg biopsji mammotomicznej (**Mariola Markłowska**, *Na czym to polega*, „Dziennik Zachodni” nr 151, 30 czerwca 2004).
- * O pomoc i wsparcie dla znajdującego się w dramatycznej sytuacji finansowej Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka i Matki ŚAM w Katowicach Ligocie zaapelował metropolita katowicki, arcybiskup **Damian Zimoń** (MAH, PARA, *Kościół rozważy pomoc*, „Trybuna Śląska” nr 155, 5 lipca 2004).
- * Na skutek bardzo złej sytuacji finansowej dyrekcja Górnośląskiego Centrum Medycznego w Katowicach Ochojcu, podjęła decyzję o przyjmowaniu chorych wyłącznie w stanach bezpośredniego zagrożenia życia (**Mariola Markłowska**, *Skazani na zawał*, „Dziennik Zachodni” nr 156, 6 lipca 2004).
- * Na temat przyczyn migrowania z Polski personelu medycznego wypowiedział się dr. n. med. **Tomasz Romańczyk** – zastępca dyrektora ds. medycznych w CSK ŚAM w Katowicach Ligocie (**Halina Kleszcz**, *Czas prawdy*, „Służba Zdrowia” nr 51/54, 8/19 lipca 2004; zob. też: **Joanna Cieśla**, **Agnieszka Rybak**, *Operacja emigracja*, „Polityka” nr 41, 9 października 2004).
- * Tematem artykułu autorstwa red. **Moniki Krężel** pt. *Tabletki do kąta* („Trybuna Śląska” nr 153, 2 lipca 2004) były możliwości lecznicze aparatu Viofor opracowanego przez prorektora ds. nauki ŚAM, prof. dr. hab. **Aleksandra Sieronia** oraz profesorów **Feliksa Jaroszyka** i **Janusza Paluszaka** z Poznania (zob. też: **Dorota Niećko**, *Pole na lepszy nastrój*, „Dziennik Zachodni” nr 190, 14–15 sierpnia 2004).
- * Prof. dr. hab. **Andrzej Bochenek** został konsultantem nowo uruchomione-
go w Szpitalu Wojewódzkim w Bielsku-Białej oddziału kardiologii inwazyjnej (**Łukasz Klimaniec**, *Oddział dla „sercowców”*, „Dziennik Zachodni” nr 166, 17/18 lipca 2004; zob. też: **Łukasz Klimaniec**, *Gotowi do ciężkich przypadków*, „Dziennik Zachodni” nr 226, 25–26 września 2004).
- * Pomimo trudnej sytuacji w ochronie zdrowia zainteresowanie studiami medycznymi i farmaceutycznymi nadal jest duże. W tym roku w Śląskiej Akademii Medycznej liczba kandydatów na jedno miejsce wynosiła: 3,8 – na Wydziale Lekarskim, 4,2 – na Wydziale Stomatologicznym oraz 4,1 – na Wydziale Farmaceutycznym (**Marta Koton-Czarnecka**, *Indeks akademii medycznej otrzymał co piąty kandydat*, „Puls Medycyny” nr 17, 21 lipca/31 sierpnia 2004).
- * O roli lekarza rodzinnego w Polsce z dr. hab. **Witoldem Lukaszem**, konsultantem krajowym w dziedzinie medycyny rodzinnej, kierownikiem Katedry i Zakładu Medycyny Rodzinnej ŚAM w Zabrze, rozmawiała **Dorota Pilonis** (*Zmowa ekspertów*, „Służba Zdrowia” nr 55–58, 22 lipca–2 sierpnia 2004).
- * Lekarze ze Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrze decydując się na przeprowadzenie pionierskiego zabiegu uratowali życie noworodkowi, który urodził się bez lewej połowy serca i dwóch zastawek. Naukowcy wszczepili dziecku stent, który umożliwił dłuższe funkcjonowanie wykorzystywanego w okresie płodowym przewodu Botala. Jak podkreślił prof. dr. hab. **Marian Zembala**, był to prawdopodobnie pierwszy taki zabieg na świecie (**Judyta Watola**, *Polowa serca, ale całe życie*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 166, 17–18 lipca 2004; zob. też: „Pro Medico” nr 107, lipiec/sierpień 2004).
- * W „Nowej Trybunie Opolskiej” ukazał się wywiad przeprowadzony z prof. dr. hab. **Zbigniewem Religą**, poświęcony zaproponowanemu przez profesora projektowi reformy systemu opieki zdrowotnej (**Mirosław Olszewski**, *Za zdrowie trzeba płacić*, „Nowa Trybuna Opolska” nr 171, 23 lipca 2004).
- * Prof. dr. hab. **Paweł Lampe**, kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii Przewodu Pokarmowego ŚAM w Katowicach Ligocie przestrzegał czytelników „Gazety Wyborczej” przed lekceważeniem objawów wskazujących na nowotwór jelita grubego (**Dariusz Kortko**, *Można go dotknąć palcem*, „Gaze-
ta Wyborcza – Katowice” nr 172, 24/25 lipca 2004 [dodatek]).
- * Wiele artykułów prasowych było poświęconych stosowanej w kierowanej przez prof. dr. hab. **Aleksandra Sieronia**, Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych, Angiologii i Medycyny Fizykalnej ŚAM w Bytomiu terapii fotodynamicznej, wykorzystywanej m.in. w leczeniu niektórych schorzeń nowotworowych (**Aleksandra Czwojdrak**, *Lasery leczą i nie szkodzą*, „Gazeta Wyborcza – Wrocław” nr 178, 31 lipca–1 sierpnia 2004; **Judyta Watola**, *Światło, które leczy raka*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 201, 27 sierpnia 2004).
- * Rektor ŚAM, prof. dr. hab. **Tadeusz Wilczok** oraz prorektor ds. nauki ŚAM, prof. dr. hab. **Aleksander Sieroń** uczestniczyli w zorganizowanej w Operze Śląskiej w Bytomiu uroczystości z okazji 80-lecia Szpitala Chirurgii Urazowej im. J. Daaba w Piekarach Śląskich (**Krystyna Faltus**, *Żeby nie było limitów*, „Pro Medico” nr 107, lipiec/sierpień 2004).
- * Zdaniem dr. hab. **Grzegorza Opali**, prof. nadzw. ŚAM, kierownika Katedry i Kliniki Neurologii Wieku Podeszłego ŚAM w Katowicach Ligocie najskuteczniejszą profilaktyką w zakresie choroby Alzheimera jest ciągła aktywność umysłowa. Stawiajmy przed sobą nowe wyzwania, rozwiązujmy krzyżówki, uczmy się języków obcych – apeluje profesor (**Przemysław Kucharczak**, *Nigdy nie przechodź na emeryturę*, „Gość Niedzielny” nr 31, 1 sierpnia 2004).
- * O balonikowaniu – najskuteczniejszej metodzie leczenia zawału mięśnia sercowego mówił prof. dr. hab. **Lech Połowski**, kierownik III Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiologii w Zabrze (**Judyta Watola**, *Balonikowanie może uratować życie zawałowcowi*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 186, 10 sierpnia 2004; zob. też: *Inwazja na ratunek*, „Dziennik Zachodni” nr 226, 25–26 września 2004).
- * Na temat drogi politycznej prof. dr. hab. **Zbigniewa Religi** oraz szansy wejścia do parlamentu kierowanej przez profesora partii Centrum, traktuje artykuł red. **Marcina Fabjańskiego** pt. *Czwarte wejście Religi* („Przekrój” nr 33, 15 sierpnia 2004).
- * Prawidłowe żywienie dzieci w wieku szkolnym było tematem wywiadu przeprowadzonego przez red. **Dariusza Kortko** z dziekanem Wydziału Lekarskiego ŚAM w Katowicach, prof. dr. hab. **Ewą Malecką-Tenderą**,

kierownikiem Katedry i Kliniki Pediatrii, Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej w Katowicach Ligocie (**Dariusz Kortko**, *Jak nie chce jeść, to niech nie je*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 196, 21/22 sierpnia 2004 [dodatek]). Pani profesor zabrała również głos w toczącej się na łamach tygodnika „Polityka” dyskusji dotyczącej problemu nadwagi i otyłości wśród nastolatków (**Agnieszka Niezgoda**, *Male jest ciężkie*, „Polityka” nr 34, 21 sierpnia 2004).

- * Artykuł pt. *Serce zoperuje ci robot* autorstwa **Przemysława Kucharczaka** („Gość Niedzielny” nr 34, 22 sierpnia 2004) traktuje o trudnościach finansowych kierowanej przez prof. dr. hab. **Zbigniewa Religę** Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii. Jeśli w najbliższym czasie nie znajdą się pieniądze na kontynuowanie prac nad polskim robotem kardiochirurgicznym, a w innych ośrodkach pojawią się nowe, doskonalsze rozwiązania techniczne, to całą pracę będzie należało rozpocząć od początku – ocenia dyrektor projektu, dr n. med. **Zbigniew Nawrat** (zob. też: **MAK**, *Sztuczne serce – pomóż je zbudować*, „Dziennik Zachodni” nr 226, 25–26 września 2004).
- * Inspektorzy Najwyższej Izby Kontroli skontrolowali Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki ŚAM w Katowicach Ligocie. Urzędnicy badali przyczyny powstania oraz sposób spłacania olbrzymiego długu szpitala (**Grażyna Kuźnik**, *Kontrolerzy na pomoc*, „Dziennik Zachodni” nr 197, 23 sierpnia 2004).
- * Śląska Akademia Medyczna zajęła 32. miejsce w rankingu najlepszych polskich uczelni opracowanym przez „Rzeczpospolitą” i „Perspektywy” (**MOKR**, *Najlepsze uczelnie w Polsce*, „Trybuna Śląska” nr 201, 27 sierpnia 2004).
- * W Katedrze i Oddziale Klinicznym Chirurgii Ogólnej i Gastroenterologicznej ŚAM w Bytomiu, kierowanej przez prof. dr. hab. **Jerzego Arendta** wykonano pionierską na Śląsku operację wszycia sztucznego odbytu w kroczu. W skład zespołu przeprowadzającego operację, oprócz prof. **Arendta**, wchodził dr **Jerzy Piecuch**, **Jerzy Rdes** oraz **Dariusz Waniczek** (**AD**, *Szansa na normalność*, „Dziennik Zachodni” nr 203, 30 sierpnia 2004; (**tre**), *Pionierska operacja*, „Życie Bytomskie” nr 37, 13 września 2004; **Anna Dziedzic**, *Wyższy komfort życia*, „Dziennik Zachodni” nr 238, 9/10 października 2004).

PRZECZYTALIŚMY ... (czerwiec–październik 2004)

- * W Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka i Matki ŚAM w Katowicach Ligocie przeprowadzono bardzo rzadko wykonywaną rekonstrukcję zwężonej tchawicy i krtani (*Rekonstrukcja tchawicy i krtani*, „Puls Medycyny” nr 18, 1–14 września 2004).
- * Na temat konieczności włączenia do współczesnej medycyny procedur psychosomatycznych wypowiedział się w wywiadzie pt. *O tym co i gdzie boli medycynę*, zamieszczonym na łamach miesięcznika „Vilcacora” (nr 9, wrzesień 2004) prof. dr. hab. **Andrzej Brodziak**, kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Chorób Wewnętrznych ŚAM w Bytomiu.
- * W „Dzienniku Zachodnim” ukazał się wywiad przeprowadzony z prof. dr. hab. **Eugeniuszem J. Kucharzem** poświęcony organizowanemu przez profesora 35. Zjazdowi Towarzystwa Internistów Polskich. Rozmawiano również na temat charakteru pracy lekarza internisty oraz bolączek trapiących polską służbę zdrowia (**Marcin Witkowski**, *Święto internistów w Katowicach*, „Dziennik Zachodni” nr 213, 10 września 2004).
- * Z prof. dr. hab. **Michałem Tenderą**, kierownikiem III Katedry i Kliniki Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu, nowym przewodniczącym Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego, rozmawiali na łamach „Gazety Wyborczej” red. red. **Krystyna Bochenek** i **Dariusz Kortko** (*Serce – sprawa polityczna*, „Gazeta Wyborcza” nr 215, 13 września 2004 [dodatek – Duży Format]).
- * *Przygoda z nauką* – to tytuł artykułu red. **Judyty Watoly**, poświęconego wykładowi wygłoszonemu przez prof. dr. hab. **Franciszka Kokota** podczas odbywającego się w Katowicach we wrześniu tego roku 35. Zjazdu Towarzystwa Internistów Polskich („Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 219, 17 września 2004, [dodatek]).
- * Na temat bruksizmu – jednej z przyczyn przewlekłych bólów głowy, z dr. hab. **Stefanem Baronem**, prof. nadzw. ŚAM, kierownikiem Katedry i Zakładu Dysfunkcji Narządu Żucia ŚAM w Bytomiu, rozmawiał red. **Bartosz Sapota** (*Szyna zamiast tabletki*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 220, 18–19 września 2004, por.:

Większość bólów głowy można skutecznie leczyć... u stomatologa, „Gazeta Wyborcza” nr 244, 16 października 2004 [dodatek – Zdrowie i Uroda]).

- * Dziekan Wydziału Lekarskiego ŚAM w Zabrzu, prof. dr. hab. **Lech Poloński** udzielał rad czytelnikom „Dziennika Zachodniego” dotyczących zapobiegania chorobom układu krążenia (**Marlena Polok-Kin**, *Złota godzina*, „Dziennik Zachodni” nr 226, 25–26 września 2004).
- * Śląska Akademia Medyczna ma zamiar przenieść do budynku po zlikwidowanym szpitalu przy ulicy Wyciska w Zabrzu kilka swoich klinik (m.in. ginekologię i okulistykę). (**Józef Krzyk**, *Roszada, a nawet mat*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 228, 28 września 2004).
- * O nadziejach i problemach związanych z klonowaniem terapeutycznym rozmawiał z rektorem ŚAM, prof. dr. hab. **Tadeuszem Wilczokiem** red. **Daniel Tresenberg** (*Piekielnie skomplikowany ...remont*, „Raport” nr 9, wrzesień 2004).
- * Prof. dr. hab. **Jerzy Hołowiecki** wypowiedział się na temat skutków frakcjonowania za granicą polskiego osocza (**Wojciech Sumliński**, *Cena krwi*, „Angora” nr 41, 10 października 2004).
- * Na łamach „Gazety Wyborczej” (nr 243, 15 października 2004) ukazał się artykuł autorstwa red. **Judyty Watoly** pt. *Życie na szpitalu*, na temat kontrowersji związanych z budową Akademickiego Centrum Medycznego w Zabrzu.
- * Prof. dr. hab. **Aleksander Sieroń** był członkiem Jury, organizowanego przez tygodnik „Polityka” konkursu pt. „Zostańcie z nami”, przyznającego stypendia młodym naukowcom. Podczas tegorocznej akcji spośród pretendujących do nagród 300 kandydatów, uhonorowano 23 osoby (**Mariusz Czubaj**, *Jasna strona nauki*, „Polityka” nr 42, 16 października 2004).
- * Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki ŚAM w Katowicach Ligocie, podobnie jak większość śląskich szpitali, zrealizowało już tegoroczny kontrakt na leczenie. W tej sytuacji dalsze przyjmowanie pacjentów powoduje pogarszanie i tak poważnej sytuacji finansowej Centrum, którego zadłużenie przekroczyło już 40 mln złotych (**Mariola Markłowska**, *W tym roku już nie choruj!*, „Dziennik Zachodni” nr 242, 14 października 2004).

Paweł Bojko

VADE MECUM

Poradnik dla użytkowników naszej biblioteki

DOROBK NAUKOWY PRACOWNIKÓW ŚAM
W BAZIE CYTOWAŃ SCIENCE CITATION
INDEX

Dokumentowanie cytowań publikacji pracowników Śląskiej Akademii Medycznej stanowi coraz częściej podstawę oceny ich dorobku naukowego. Rozumiejąc wagę problemu oraz jego złożoność, Biblioteka Główna od czterech lat kompletuje materiały dotyczące cytowań prac naukowych, opublikowanych w ciągu kilkudziesięciu lat istnienia Uczelni.

Na łamach „Biuletynu Informacyjnego ŚAM” ukazało się już kilka artykułów poświęconych problemowi cytowań¹ oraz inicjatywom podjętym w tym zakresie przez Bibliotekę Główną w celu stworzenia własnej bazy cytowań pracowników Uczelni. Działaniami wspomagającymi to przedsięwzięcie były: zamieszczone na stronie internetowej Biblioteki Główniej artykuły z prasy akademickiej (w wyborze) omawiające zagadnienia współczesnej bibliometrii, w tym również dotyczące cytowań², a także przeprofilowanie i wzmocnienie etatowe zespołu Działu Bibliograficznego, który realizuje nowe zadania jako Dział Bibliografii i Bibliometrii.

Efektom tej pracy jest umożliwienie każdemu pracownikowi naukowemu wglądu w cytowania publikowanych prac³ pod adresem <http://www.slam.katowice.pl/exp_sci/>.

W przeciwieństwie do bazy źródłowej *SCI*, osoba poszukująca w naszej bazie cytowań publikacji danego pracownika nie musi dysponować bibliografią jego prac. Bez względu na to, którym autorem jest dany pracownik, wskazane zostaną wszystkie jego cytowania.

Warto przy okazji zaznaczyć, że przyjęte rozwiązanie jest pierwszym i jedynym tego rodzaju przedsięwzięciem w kraju⁴. Ostatnie dwa lata wypełniły prace nad opracowaniem i przygotowaniem warsztatu, a dzięki bezpośrednio dostępowi do bazy *SCI-Expanded* (dalej *SCI*)⁵ od najbliższego roku akademickiego prowadzona będzie permanentna aktualizacja bazy⁶.

Szerokiemu kręgowi osób mniej zorientowanych, a wykazujących niejednokrotnie nadmierne oczekiwania, przedstawiamy przebieg prac nad przygotowaniem bazy cytowań pracowników ŚAM oraz problemy związane z jej tworzeniem.

Etap I. Tworzenie kartoteki publikacji:

- aktualizacja informacji o zatrudnieniu w ŚAM, obejmująca **wszystkich** pracowników naukowo-badawczych⁷,
- opracowanie na podstawie „Bibliografii publikacji pracowników ŚAM”⁸

kartoteki **publikacji współautorskich** (pragniemy podkreślić, że podstawą wyszukiwania w bazie *SCI* jest tylko nazwisko pierwszego autora publikacji⁹),

- utworzenie **kompletnej kartoteki publikacji** autorów o popularnych, powtarzających się nazwiskach, pomocnej w zidentyfikowaniu autora będącego pracownikiem ŚAM.

W przypadku osób zatrudnionych wcześniej w innych instytucjach, konieczne jest dostarczenie do Działu Bibliografii i Bibliometrii pełnej dokumentacji dorobku opublikowanego w okresie zatrudnienia poza ŚAM¹⁰. Dorobek ten, aczkolwiek uznawany w różnych procedurach oceny pracowników oraz uwzględniony w bazie cytowań, nie może być, niestety, wykazany w „Bibliografii publikacji pracowników ŚAM”.

Etap II. Wyszukiwanie cytowań:

- sprawdzanie w bazie *SCI* cytowań każdego pracownika będącego pierwszym autorem,
- ustalanie, zgodnie z kartoteką, cytowań prac współautorskich¹¹,
- generowanie odszukanych cytowań z bazy *SCI* w postaci plików rejestrujących pełne opisy bibliograficzne prac cytujących oraz skrócone opisy prac cytowanych.

Etap III. Wprowadzenie plików do programu Expertus:

- techniczna obróbka wygenerowanych plików i wpisanie ich do programu,

ciąg dalszy na str. 40

1 ...Po pierwsze: nie mamy armat, „Biuletyn Informacyjny” 2001, nr 4, s. 25; *O metodach oceny działalności naukowej...*, tamże 2001, nr 5, s. 16; *2002 rokiem bibliografii i cytowań (cz. 1). Bibliografia publikacji pracowników – potrzeba współpracy*, tamże 2002, nr 1, s. 27–28, (cz. 2) *Lista filadelfijska, impact factor, analiza cytowań*, tamże 2002, nr 2, s. 30; *Profesor Zbigniew Herman w gronie najczęściej cytowanych polskich naukowców*, tamże 2002, nr 2, s. 31 oraz *Indeks cytowań – dopowiedzenia...*, tamże 2003, nr 2, s. 20–21.

2 Por. <<http://biblioteka.slam.katowice.pl/>> parametryzacja: Impact Factor, cytacje.

3 Cytowania (także prac publikowanych wcześniej) są rejestrowane od 1991 r., co wynika z możliwości dostępu do bazy w naszym regionie (dzięki uprzejmości dyrekcji Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego i Biblioteki Główniej Politechniki Śląskiej); ponadto wychodzimy z założenia, że okres ostatnich 15 lat może stanowić dla pracownika nauki miarodajny wyznacznik jego bieżącej aktywności w dziedzinie badań naukowych.

4 Wprawdzie uczelnie publikują w Internecie statystyki cytowań, są to jednak tylko dane liczbowe. Nie wszystkie też określają przyjętą metodologię.

5 ŚAM należy do grona kilkunastu krajowych uczelni (wśród medycznych tylko CM UJ) mających dostęp sieciowy do bazy *SCI*.

6 Dokładnych informacji zainteresowanym udzielać będą pracownicy Działu Bibliografii i Bibliometrii.

7 Wykaz za rok 2003 obejmuje 1571 osób, co roku przybywa ok. 100 nazwisk.

8 Od 1990 roku „Bibliografia” dostępna jest w Internecie.

9 Dodatkowo, w poszukiwaniu publikacji nieuwzględnionych w „Bibliografii publikacji pracowników ŚAM”, przeszukiwane są *Medline*, *Embase*, *Polska Bibliografia Lekarska*.

10 Chodzi o wykaz publikacji w kraju i za granicą oraz odbitki kserograficzne tych prac.

11 Na tym etapie widać jak ważna jest kompletność tworzonej kartoteki – jeżeli brak opisu pracy, nie ma możliwości odszukania jej cytowania.

VADE MECUM

Poradnik dla użytkowników naszej biblioteki

DOROBEK NAUKOWY PRACOWNIKÓW ŚAM
W BAZIE CYTOWAŃ SCIENCE CITATION

INDEX dokończenie

– wprowadzanie pełnego opisu pracy cytowanej do bazy¹².

Etap IV. Przypisanie cytowań:

- stworzenie powiązań pomiędzy opisami publikacji pracowników ŚAM, a pełnymi opisami prac cytujących¹³,
- udostępnienie opisów prac cytowanych wraz z cytującymi na stronie www.

w artykule różni się od liczby cytowań udokumentowanych przez Dział Bibliografii i Bibliometrii naszej Biblioteki:

Powstałe rozbieżności należy tłumaczyć zastosowaniem różnych metod, zakresem dostępności do bazy *SCI*, a także aktywnością zawodową pracowników Uczelni w danym okresie. Z analizy cytowań wynika, że największą częstotli-

biometryczną szerokiego spojrzenia, uwzględniającego również inne ważne aspekty tego zagadnienia, jak: autocytowania, cytowania prac grup badawczych (tzw. „multyplikatory”), czy wreszcie – znacznie rzadziej spotykane – cytowania wynikające z erraty błędów¹⁶. Powszechnie przyjęta jest zasada wyłączenia z analizy autocytowań, a więc uwzględniania tylko tych cytowań, gdzie żaden ze współautorów nie występuje jednocześnie w pracy cytującej oraz cytowanej¹⁷. W bazie cytowań publikacji pracowników ŚAM uwzględniono autocytowania, pozostawiając ewentualną selekcję osobom zainteresowanym. Inną wartość, w przypadku porównań z cytowaniami pozostałych prac, wydają się mieć także cytowania prac grup badawczych, osiągające nieraz kilkaset cytowań rocznie.

Na zakończenie warto raz jeszcze przypomnieć, że od 2002 roku każdy pracownik naszej Uczelni ma w miejscu pracy (zakładzie czy klinice) sieciowy dostęp do bazy cytowań *SCI* oraz możliwość osobistego sprawdzania własnych cytowań. Bezpłatne szkolenia w zakresie obsługi i właściwego wykorzystania tej bazy organizuje Biblioteka Główna.

Jerzy Dyrda

Justyna Seiffert

Anna Majewska-Piątkowska

Biblioteka Główna ŚAM

	„Forum Akademickie” (cytowania od 1965 r.)	Dział Bibliografii i Bibliometrii ŚAM (cytowania od 1991 r.)
Zbigniew S. Herman	1631/192 ¹⁸	351/92
Franciszek Kokot	1832/372	1113/203
Tadeusz Petelenz	1146/32	27/7
Michał Tendera	1871/42	1888/59
Jan Wodniecki	2040/18	2743/25

Stale aktualizowanie bazy cytowań pracowników ŚAM wymaga każdorazowo powtarzania procedury, począwszy od etapu II.

Po ukazaniu się w artykule A. Pilca¹⁴, dotyczącego analizy cytowań, porównano odnotowane w bazie *SCI* cytowania publikacji pięciu profesorów związanych z ŚAM. Liczba cytowań podana

wość cytowań prawie wszystkie znaczące publikacje naukowe mają w okresie pierwszych 3–5 lat od daty opublikowania. Prace rzadko cytowane w początkowym okresie mają zazwyczaj niski wskaźnik także po 15–20 latach.

Tematyka cytowań publikacji naukowych jest sprawą złożoną¹⁵, wymagającą od osób zajmujących się analizą

12 Zidentyfikowanie pracy cytowanej może być bardzo trudne ze względu na pomyłki zaistniałe w cytowaniach (błędne źródło, strona, rok, błędy literowe w nazwisku itp.).

13 W razie nieznaleszenia pełnego opisu pracy, stworzenie powiązania staje się niemożliwe. Mimo, że autor jest cytowany, nie jest to wykazane na stronie www bazy cytowań.

14 A. Pilc, *Podstawowy wskaźnik jakości*, „Forum Akademickie” 2004 nr 7–8, s. 40–43.

15 Liczba cytowań jest parametrem ilościowym, a nie jakościowym. O jakości cytowanej publikacji stanowi bowiem kontekst cytowania.

16 Por. A. K. Wróblewski, *Co należy wiedzieć o cytowaniach prac naukowych*. „Sprawy Nauki. Biuletyn Komitetu Badań Naukowych, 1996, nr 2, s. 3–8 Adres internetowy: <<http://www.kbn.gov.pl/pub/kbn/sn/archiwum/9602/wrobel.html>>.

17 Por. *Dorobek naukowy pracowników PWr. Publikacje i cytowania*, „Pryzmat” Wydanie 164, marzec 2003. Adres internetowy: <http://pryzmat.pwr.wroc.pl?Pryzmat_164cyto.html>; Academia Medica Gedanensis. Dział Nauki. *Kategoryzacja jednostek*. Adres internetowy: <http://www.amg.gda.pl/uczelnia/dzial_nauki/cnt/Kategoryzacja>; A. Proń, H. Szatyłowicz, *Wredna statystyka*, „Sprawy Nauki. Biuletyn Komitetu Badań Naukowych”, Wydanie 2003/4 – Bio i techno. Adres internetowy: <http://www.sprawynauki.waw.pl/?section=article&art._id=169>

18 Pierwsza liczba przedstawia ilość prac cytujących, druga – cytowanych.